Wat een geluk, prestatiedruk

Jongeren in China en Nederland vergeleken

Anne Hopmans
Judith de Groot
V6C
Meneer K.Stroes
7 februari 2020

Voorwoord

Naarmate de wereld meer globaliseert, komen cultuurverschillen ook steeds meer aan het licht. Een algemeen stereotype is dat Chinese jongeren hoog presteren. Je zou daarom verwachten dat de prestatiedruk bij Chinese jongeren hoog is, maar wij als Nederlandse jongeren voelen ook al veel prestatiedruk. Zou het echt zo zijn dat de prestatiedruk in China hoger is? Of klopt dit stereotiepe beeld niet? En wat is het effect van die prestatiedruk? Heeft het effect op het geluk van de jongeren? En heeft de prestatiedruk eigenlijk invloed op de daadwerkelijke prestaties? Op deze vragen wilden wij antwoord en daarom zijn wij dit onderzoek gestart.

We wilden in ons onderzoek oosterse en westerse culturen met elkaar vergelijken en hebben er daarbij voor gekozen om ons te focussen op Nederland en China. Nederland omdat we daar zelf vandaan komen en China, omdat dat op basis van inwonersaantal het grootste land met een oosterse cultuur is. We hebben ons onderzoek met veel plezier uitgevoerd en zijn veel te weten gekomen over de verschillen tussen Nederlandse en Chinese jongeren en zijn erg blij met het resultaat van ons onderzoek.

Allereerst willen we graag alle mensen die onze enquête ingevuld hebben bedanken, zonder hen zouden wij ons onderzoek niet hebben kunnen uitvoeren. Ook willen we meneer Stroes bedanken voor de goede begeleiding en voor het meedenken. Daarnaast willen we onze ouders en vrienden bedanken voor alle hulp en constructieve kritiek die zij ons gegeven hebben gedurende het proces.

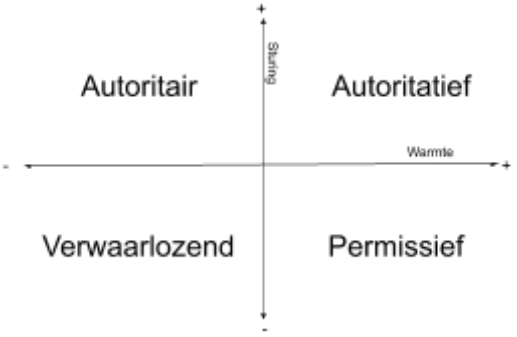
Anne Hopmans & Judith de Groot

Amersfoort, februari 2020

Samenvatting

In dit onderzoek wordt de volgende onderzoeksvraag beantwoordt: *Wat zijn de verschillen in prestatiedruk bij middelbare scholieren tussen de 12 en 18 jaar oud in China en Nederland en hoe verhoudt dit zich met de ervaring van geluk bij deze jongeren?*
Onze hypothese hierover was dat scholieren in China meer prestatiedruk zouden ervaren dan Nederlandse scholieren, voornamelijk door hun ouders. Ook dachten we dat Chinese jongeren minder gelukkig zouden zijn dan Nederlandse jongeren, met onder andere als oorzaak dat ze meer prestatiedruk ervaren.

Om het onderzoek te begrijpen is het belangrijk om kennis te hebben over verschillende opvoedingsstijlen. In dit onderzoek is uitgegaan van een model van vier verschillende opvoedingsstijlen, namelijk: autoritair, autoritatief, permissief en verwaarlozend. Deze verschillen van elkaar in de mate van sturing en de hoeveelheid warmte die kinderen van hun ouders krijgen. In het schema hiernaast staat waar welke opvoedingsstijl behoort binnen dit spectrum. De horizontale as gaat van weinig warmte links naar veel warmte rechts en de verticale as gaat van weinig sturing onder naar veel sturing boven.

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een enquête, waarin jongeren in Nederland en China gevraagd werden naar hun cijfers, hoe ze opgevoed zijn, hoeveel prestatiedruk zij vanuit hun ouders, hun vrienden, school, de maatschappij en zichzelf ervaren en naar hoe gelukkig zij zich voelen.

De eerste deelvraag voor dit onderzoek was: *Wat zijn de verschillen in de prestaties, de opvoedingsstijl, de ervaren prestatiedruk en het ervaren geluk bij middelbare scholieren in China en Nederland?*
Uit het onderzoek blijkt dat Chinese jongeren veel betere cijfers halen op school dan Nederlandse jongeren. Het verschil in opvoedingsstijl tussen de landen is minder groot, wel worden Chinese jongeren iets strenger opgevoed dan Nederlandse jongeren. De meest voorkomende opvoedingsstijl in Nederland is namelijk permissief en in China is dit autoritatief. Daarnaast ervaren Nederlandse jongeren iets meer prestatiedruk dan Chinese jongeren, zij geven de prestatiedruk die zij ervaren gemiddeld een cijfer van 6,17 op een schaal van 1 tot 10. In China is dit een 5,89. Het is wel zo dat dit een klein verschil is en dat het dus op toeval kan berusten. Nederlandse jongeren zijn wel iets gelukkiger dan Chinese jongeren, zij geven hun geluk gemiddeld namelijk een cijfer van 6,62 op een schaal van 0 tot 10, in China is dit 6,27. Dit is echter ook een klein verschil dat op toeval kan berusten.

De tweede deelvraag voor dit onderzoek was: *Wat is het verband tussen de ervaren prestatiedruk en het ervaren geluk bij middelbare scholieren in China en Nederland?*
Uit het onderzoek blijkt dat jongeren in Nederland minder gelukkig worden naarmate ze meer prestatiedruk ervaren, dit is een redelijk sterk verband. In China worden jongeren juist

gelukkiger naarmate ze meer prestatiedruk ervaren, dit verband is echter veel minder sterk en zou op toeval kunnen berusten.

De derde deelvraag voor dit onderzoek was: *Wat is de invloed van opvoedingsstijl op de prestatiedruk en het geluk bij middelbare scholieren in China en Nederland?*
Uit het onderzoek blijkt dat opvoedingsstijl in Nederland een grote invloed heeft op de prestatiedruk die jongeren ervaren. Die wordt namelijk minder naarmate er minder sturing in de opvoeding is. De hoeveelheid warmte heeft ook invloed, maar minder warmte zorgt er bij veel sturing voor dat de prestatiedruk hoger wordt en bij weinig sturing zorgt het er juist voor dat de prestatiedruk lager wordt. In China is er duidelijk meer prestatiedruk bij een autoritaire opvoedingsstijl, bij de andere opvoedingsstijlen ligt de hoeveelheid prestatiedruk dichter bij elkaar, bij een permissieve opvoedingsstijl is deze echter wel duidelijk lager dan bij een autoritatieve en verwaarlozende opvoedingsstijl.
In zowel Nederland als China ervaren jongeren met een permissieve opvoedingsstijl het meeste geluk. Jongeren met een autoritatieve opvoedingsstijl zijn het op een na gelukkigst, bij Nederland zit er echter meer verschil tussen die twee stijlen dan bij China. Meer sturing heeft dus een groter negatief effect op het ervaren geluk bij Nederland dan bij China. In Nederland zijn jongeren met een verwaarlozende opvoedingsstijl het minst gelukkig, in China zijn dat jongeren met een autoritaire opvoedingsstijl.
Deze resultaten moeten echter wel kritisch bekeken worden, omdat maar een klein deel van de ondervraagden aangaf een autoritaire of verwaarlozende opvoedingsstijl te hebben. De resultaten voor deze twee opvoedingsstijlen zijn dus gebaseerd op een klein aantal van de respondenten en kunnen daardoor op toeval berusten.

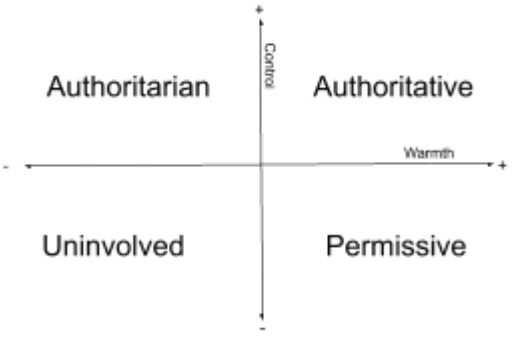
De vierde deelvraag voor dit onderzoek was: *Wat is het verband tussen de prestaties van middelbare scholieren in China en Nederland en de prestatiedruk die zij ervaren?*
Uit ons onderzoek komt bij zowel Nederland als China geen duidelijk verband tussen de prestatiedruk en de prestaties. Blijkbaar heeft de prestatiedruk die deze jongeren ervaren geen invloed op de prestaties die ze behalen of andersom.

Het antwoord op de hoofdvraag van dit onderzoek, *Wat zijn de verschillen in prestatiedruk bij middelbare scholieren tussen de 12 en 18 jaar oud in China en Nederland en hoe verhoudt dit zich met de ervaring van geluk bij deze jongeren?,* is dat Nederlandse scholieren meer prestatiedruk ervaren en ook gelukkiger zijn dan Chinese scholieren. Het verband tussen deze factoren is in Nederland dat naarmate jongeren meer prestatiedruk ervaren, ze minder geluk ervaren. In China ervaren jongeren juist meer geluk naarmate ze meer prestatiedruk ervaren, al is dit wel maar een klein verschil. De prestatiedruk komt echter niet vanuit de ouders, zoals wij dachten, maar vooral vanuit de jongeren zelf, daarna vanuit school, de maatschappij, hun ouders en dan hun vrienden.

Summary

The following research question will be answered in this research: *What are the differences in the pressure to perform for high school students with ages between 12 and 18 in China and the Netherlands and how does this relate to how these young people experience happiness?*
Our hypothesis was that students in China would experience more pressure to perform than Dutch students, mainly because of their parents. We also thought that Chinese young people would be less happy than Dutch young people, the main cause of that being that they experience more pressure to perform.

To understand the research results it is important to have knowledge about different kinds of parenting styles. In this research, a model of four different parenting styles is being used. These parenting styles are: authoritarian, authoritative, permissive and uninvolved parenting. These parenting styles differ from each other in the amount of control and the amount of warmth that children receive from their parents. The position of the parenting styles in this spectrum is shown in the diagram opposite. The horizontal axis reaches from little warmth on the left to much warmth on the right. The vertical axis reaches from little control on the bottom to much control at the top.

The research was carried out by means of a survey, in which students in the Netherlands and China were asked questions about their marks, how they are being raised, how much pressure to perform they experience from their parents, friends, school, society and themselves and they were asked how happy they feel they are.

The first subquestion for this research was: *What are the differences in performance, parenting style, the experienced pressure to perform and the experienced amount of happiness from high school students in China and the Netherlands?* This research shows that Chinese young people get much better marks than Dutch young people. The difference in parenting style between the countries is smaller, although Chinese teenagers are raised a little more strictly than Dutch teenagers. The most common parenting style in the Netherlands is namely the permissive parenting style, whereas the most common style in China is authoritative. Apart from that, Dutch students experience more pressure to perform than Chinese students, they give the pressure to perform they experience a figure of 6,17 on average on a scale from 1 to 10. This number is 5,89 in China. The difference between these figures is very small and could therefore be based on coincidence. However, Dutch teenagers are a little happier than Chinese teenagers, they give their happiness an average of 6,62 on a scale from 0 to 10, in China teenagers give their happiness a 6,27. This again is a small difference and could therefore be based on coincidence.

The second subquestion for this research was: *How does the amount of pressure to perform that high school students in China and the Netherlands experience relate to how happy they feel?* This research shows that the amount of happiness that young people in the

Netherlands experience, decreases as they experience more pressure to perform, this relation is quite strong. Chinese teenagers actually experience more happiness as the amount of pressure to perform increases, but this relation is less strong and could be based on coincidence.

The third subquestion for this research was: *What is the influence of the parenting style on the pressure to perform and the happiness that are experienced by high school students in China and the Netherlands?* This research shows that in the Netherlands, parenting style has a big influence on the experienced pressure to perform. The pressure to perform decreases as the parenting style provides children with less control. The amount of warmth also has an influence, but less warmth causes more pressure to perform when there is a high amount of control and it causes less pressure to perform when there is a low amount of control. In China there is clearly more pressure to perform when children are being raised with an authoritarian parenting style, the other parenting styles have less difference in their results, but the pressure to perform is lower with a permissive parenting style than with an authoritative or uninvolved parenting style.
Both in the Netherlands and in China, teenagers with a permissive parenting style are the happiest. Teenagers who are being raised authoritatively are the second happiest, though there is a greater difference between these two styles in the Netherlands than in China. This leads to the conclusion that more control in the upbringing has a negative effect on the amount of happiness that teenagers experience, but this effect is stronger in the Netherlands than in China. In the Netherlands teenagers with uninvolved parents are the least happy, in China this is the case for teenagers with authoritarian parents.
These results do need to be looked at critically, because only a small amount of the respondents answered that they had authoritarian or uninvolved parents in the survey. This means that the results for these parenting styles are based on a small amount of people and could therefore be based on coincidence.

The fourth subquestion was: *What is the link between the performance and the performance pressure high school students in China and the Netherlands experience?* This research shows that there is no link between performance and performance pressure in China, nor in the Netherlands. Apparently, the performance pressure that is being experienced by young people does not influence their school results or vice versa.

The answer for the research question of this survey, *What are the differences in the pressure to perform for high school students with ages between 12 and 18 in China and the Netherlands and how does this relate to how these young people experience happiness?,* is that Dutch student experience more pressure to perform than Chinese students and are happier as well. The link between these factors is that in the Netherlands, as young people experience more pressure to perform, their happiness decreases. In China this actually increases, but the increase is very small. The pressure to perform does not come from the parents, as we were expecting, but mainly from themselves, after that it comes from school, society, parents and than friends.

Inhoudsopgave

Inleiding **8**

Operationalisering **9**

Prestatiedruk 9

Geluk 9

Beschrijvend onderzoek naar de Chinese cultuur **10**

Onderwijssysteem 10

Manier van beoordelen 13

Hiërarchie in het onderwijs 13

Cultuurverschillen tussen landen 14

Collectivisme vs. Individualisme 14

Kleine machtsafstand vs. Grote machtsafstand 15

Feminien vs. Masculien 16

Lage onzekerheidsvermijding vs. Hoge onzekerheidsvermijding 17

Korte termijn vs. Lange termijn 18

Indulgence vs. Restraint 19

Kanttekeningen bij het onderzoek van Hofstede 20

Opvoeding 21

Hypothese **27**

Onderzoeksopzet **28**

Uitwerking onderzoek **30**

Achtergrondkenmerken ondervraagden 30

Geslacht 30

Leeftijd 31

Woonplaats 31

Schoolniveau 32

Nederland en China vergeleken 33

Prestaties 33

Opvoedingsstijl 36

Prestatiedruk 39

Geluk 59

Het verband tussen prestatiedruk en geluk 63

De invloed van opvoedingsstijl 66

Het verband tussen prestaties en prestatiedruk 76

Conclusie **79**

Nederland en China vergeleken 79

Het verband tussen prestatiedruk en geluk 79

De invloed van opvoedingsstijl 80

Prestaties 80
Het antwoord op de hoofdvraag 81

Discussie **82**
Engels niveau 82
Vragen overslaan 82
De invloed van de omgeving 82
Opvoedingsstijlen 82
Cijfersysteem 83
De steekproef 84
Vervolgonderzoek 85

Evaluatie **86**

Urenverantwoording **87**

Bibliografie **89**
Boeken: 89
Internetpublicaties: 89

Bijlagen **91**
Enquêtes 91
Enquête Nederland 91
Enquête China 93
Ruwe data 95
Nederland 95
China 107

Inleiding

Nederlandse jongeren zijn ongelukkiger dan ooit. Steeds meer jongeren hebben last van een burn-out, want de prestatiedruk is hoog.[1] Dit alles is echter niets in vergelijking met China, daar is de prestatiedruk namelijk nog hoger.[2] In dit onderzoek wordt beschreven hoe jongeren dit zelf ervaren en of ze hier voordeel uit halen.

In het onderzoek wordt onderzocht hoeveel prestatiedruk en geluk Nederlandse en Chinese middelbare scholieren ervaren en hoe dit verschilt tussen deze landen. De onderzoeksvraag hierbij is als volgt: *Wat zijn de verschillen in prestatiedruk bij middelbare scholieren tussen de 12 en 18 jaar oud in China en Nederland en hoe verhoudt dit zich met de ervaring van geluk bij deze jongeren?*

Eerst worden het Nederlandse en Chinese onderwijssysteem vergeleken, vervolgens wordt naar de cultuurverschillen in de landen gekeken. Daarna worden verschillende opvoedingsstijlen beschreven, waarbij de nadruk ligt op de verschillen tussen Chinese en Westerse opvoeding. Vervolgens wordt de onderzoeksopzet besproken, het onderzoek is gebaseerd op een enquête waarin middelbare scholieren gevraagd worden naar de prestatiedruk die zij ervaren en naar hoe gelukkig zij zich voelen. Vervolgens zijn deze resultaten onderzocht en worden ze met elkaar vergeleken. Daarna wordt hieruit een conclusie getrokken en worden de resultaten kritisch bekeken in een discussie, daarin worden ook mogelijke vervolgonderzoeken genoemd. Tot slot staat er een persoonlijke evaluatie, een logboek, bibliografie en de bijlagen met de volledige enquêtes en de ruwe data.

[1] BNNVARA. (19 juni 2018). *Jongeren zijn eigenlijk ongelukkiger dan ooit.* Geraadpleegd op 30 januari 2020, van https://www.bnnvara.nl/artikelen/jongeren-zijn-eigenlijk-ongelukkiger-dan-ooit
[2] Moor, M. de (24 augustus 2019). *U denkt dat uw kinderen stress hebben op school?* Geraadpleegd op 30 januari 2020, van https://www.parool.nl/ps/u-denkt-dat-uw-kinderen-stress-hebben-op-school~b47df043/

Operationalisering

Prestatiedruk

Druk of noodzaak, al dan niet van buiten opgelegd, om zo goed mogelijk te moeten presteren.[3]
Mensen stellen hoge eisen aan zichzelf of worden hoge eisen opgelegd.
Prestatiedruk kan komen vanuit: jezelf, je ouders, je vriendengroep, je school en de maatschappij waarin je leeft.[4]

Geluk

De tevredenheid met de huidige leefomstandigheden.[5]

[3]WikiWoordenboek (14 juni 2019). *Prestatiedruk*. Geraadpleegd op 14 oktober 2019, van https://nl.wiktionary.org/wiki/prestatiedruk
[4] MIND (s.d.) *Prestatiedruk*. Geraadpleegd op 14 oktober 2019, van https://wijzijnmind.nl/psychipedia/prestatiedruk
[5] Wikipedia (23 september 2019) *Geluk (emotie)*. Geraadpleegd op 14 oktober 2019, van https://nl.wikipedia.org/wiki/Geluk_(emotie)

Beschrijvend onderzoek naar de Chinese cultuur

In dit hoofdstuk is het beschrijvend onderzoek naar de Chinese cultuur te lezen. Er is allereerst gekeken naar het onderwijssysteem in China. Daarbij komen de opbouw van de schoolcarrière, de manier van beoordelen en de hiërarchie in het Chinese onderwijs aan bod. Daarna is gekeken naar cultuurverschillen met behulp van de dimensies van Hofstede. Ten slotte is ook gekeken naar opvoeding. Daarbij is gekeken naar algemene opvoedingsstijlen en met behulp van die kennis en het boek 'Strijdlied van de tijgermoeder' van Amy Chua, is de Chinese opvoeding geanalyseerd.

Onderwijssysteem

In dit vooronderzoek wordt beschreven hoe het onderwijssysteem in China werkt en wordt deze vergeleken met het Nederlandse onderwijssysteem. Vervolgens wordt de manier van beoordelen in Nederland en China beschreven en vergeleken. Vervolgens wordt de hiërarchie in het Chinese onderwijs beschreven.

Het Chinese onderwijs is nationaal geregeld en staat onder toezicht van het ministerie van Onderwijs, net als in Nederland met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In China zorgt het ministerie voor het beleid en provinciale onderwijsbureaus voeren dat beleid uit, in Nederland doet het ministerie dit zelf.

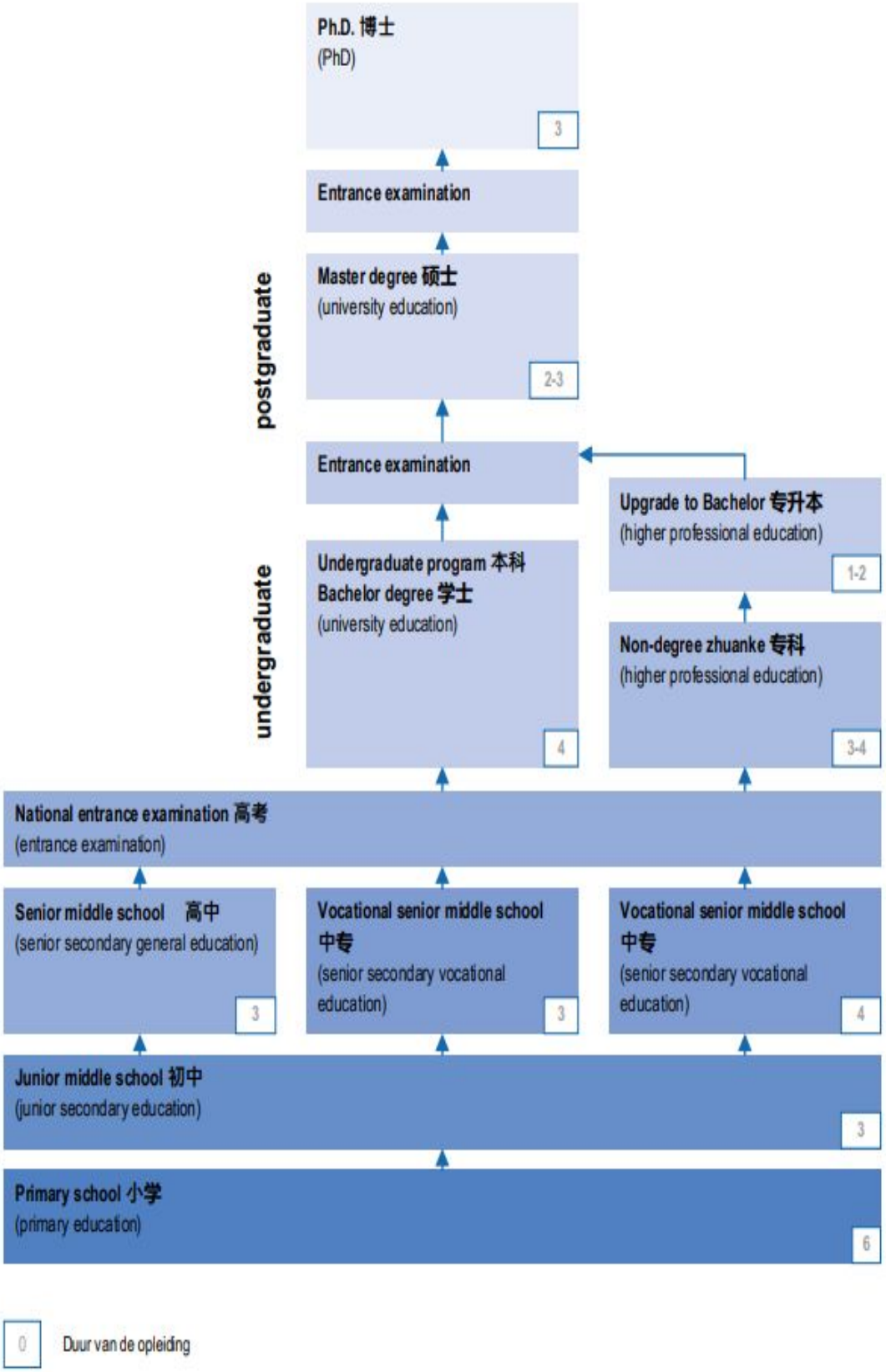
In China hebben kinderen leerplicht van hun 6^{e} tot hun 15^{e} levensjaar, in Nederland is dit van 5 tot 16 jaar. In China gaan kinderen vanaf hun 6^{e} tot hun 12^{e} jaar naar de basisschool. Daarna gaan ze naar de onderbouw van de middelbare school, die 3 jaar duurt. Hierna zijn ze 15 jaar en hebben ze aan hun leerplicht voldaan. Dan kunnen ze kiezen voor een drie-jarige bovenbouw van het algemeen voortgezet onderwijs (Senior middle school) of voor een drie-jarige of vier-jarige opleiding aan een middelbare beroepsschool (Vocational senior middle school). (zie volgende bladzijde voor een overzicht hiervan) In Nederland zijn de onderbouw en bovenbouw aan elkaar gekoppeld en verdeeld in VMBO, HAVO en VWO, die respectievelijk 4, 5 en 6 jaar duren.

Het diploma voor de bovenbouw van het algemeen voortgezet onderwijs staat ongeveer gelijk aan een Nederlands Havo-diploma. Afhankelijk van de richting staat een diploma van een beroepsopleiding aan een middelbare beroepsschool gelijk aan een mbo-diploma niveau 2 of 3.[6]

Dit onderwijssysteem lijkt erg op het Nederlandse systeem. Er zijn echter wel veel verschillen tussen Nederland en China wat het onderwijs betreft. Zo besteden Chinese jongeren gemiddeld 60-80 uur per week aan school, terwijl dit in Nederland gemiddeld 40 uur is.[7]

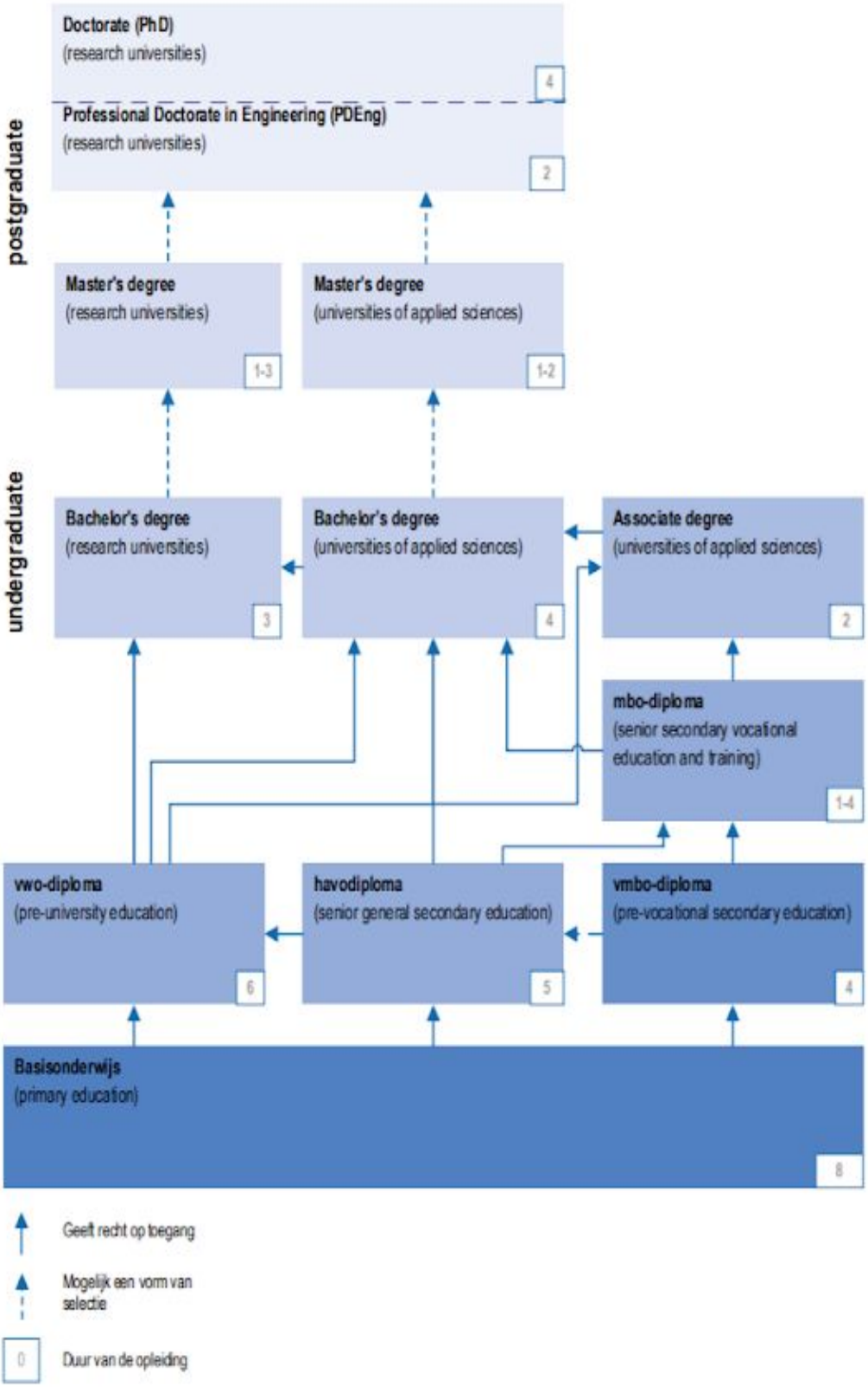
[6] Nuffic. (december 2018) *Onderwijssysteem China.* Geraadpleegd op 8 juli 2019.

[7] Nuffic. (29 juli 2018) *Onderwijssysteem Nederland.* Geraadpleegd op 16 december 2019.

Het onderwijssysteem in China.[8]

[8] Nuffic. (december 2018) *Onderwijssysteem China.* Geraadpleegd op 8 juli 2019.

Het onderwijssysteem in Nederland.[9]

[9] Nuffic. (29 juli 2018) *Onderwijssysteem Nederland.* Geraadpleegd op 16 december 2019.

Manier van beoordelen

In China kunnen leerlingen per vak 100 punten behalen. Deze punten worden omgezet naar een letter volgens de volgende tabel:[10]

Letter	Puntenaantal	Betekenis	Cijfer in Nederland
A	100-85	Uitstekend	8,5-10
B	84-70	Goed	7,0-8,4
C	69-60	Voldoende	6,0-6,9
D	59-0	Onvoldoende	1,0-5,9

Hiërarchie in het onderwijs

Het Chinese onderwijs is zeer competitief en scholen en universiteiten over heel China zijn hiërarchisch ingedeeld. De examens aan het eind van de basisschool bepalen of een kind naar een betere school kan of naar een school die lager staat op de ranglijst. Na de drie-jarige onderbouw van het middelbaar onderwijs is er opnieuw een examen, waarbij de score de schoolkeuze bepaalt. Het allerbelangrijkste in het onderwijs is het ingangsexamen voor de universiteit, op basis van die scores wordt bepaald of iemand naar de universiteit kan of niet en naar welke universiteit, want universiteiten zijn ook gerangschikt volgens een hiërarchische orde. Dit heeft gevolgen voor de hele verdere loopbaan. Afstuderen aan een minder goede universiteit impliceert dat iemand zijn leven lang slechts op dat niveau zal staan.[11]
In Nederland speelt hiërarchie een veel minder grote rol en zijn er minder belangrijke toetsmomenten. De middelbare schoolkeuze wordt door de leerling zelf gedaan en het niveau wordt bepaald aan het hand van het advies van de basisschoolleerkracht. Aan het eind van de middelbare school zijn er wel examens, maar die bepalen maar voor de helft of een leerling slaagt of niet. De andere helft wordt bepaald aan de hand van bepaalde toetsen die in de voorgaande jaren gemaakt zijn. Sommige universiteiten kijken naar schoolprestaties voor de toelating, maar cijfers zijn nooit het enige dat telt.

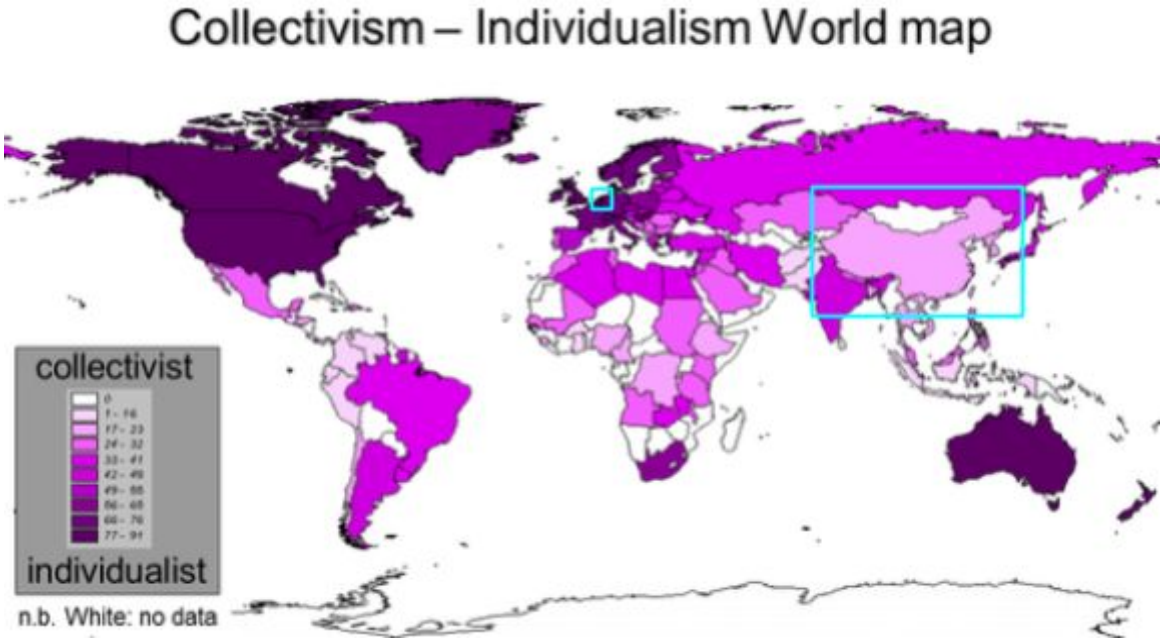
Chinese jongeren besteden dus veel meer tijd aan school dan Nederlandse jongeren. Ook zijn er meer belangrijke toetsmomenten en is het belangrijk om goed te presteren om naar een school te kunnen die goed aangeschreven staat. Dit zou bij Chinese jongeren kunnen leiden tot meer prestatiedruk, in dit onderzoek willen wij onderzoeken of Chinese jongeren ook daadwerkelijk meer prestatiedruk ervaren dan Nederlandse jongeren.

[10] Nuffic. (december 2018) *Onderwijssysteem China.* Geraadpleegd op 8 juli 2019.
[11] Boden, J. (2012, tweede druk). *De essentie van China*. Bussum: Coutinho.

Cultuurverschillen tussen landen

Organisatiepsycholoog Geert Hofstede heeft met zijn onderzoeksteam zes dimensies bedacht waarmee de verschillen tussen landen aangegeven kunnen worden. De dimensies zijn: Collectivisme vs. Individualisme; Kleine machtsafstand vs. Grote machtsafstand; Feminien vs. Masculien; Lage onzekerheidsvermijding vs. Hoge onzekerheidsvermijding; Korte termijn vs. Lange termijn; Indulgence vs. Restraint. Om de cultuurverschillen tussen China en Nederland te begrijpen zullen deze bekeken worden door middel van de zes dimensies van Hofstede. Vervolgens worden per dimensie de mogelijke effecten van deze verschillen op jongeren beschreven.

Collectivisme vs. Individualisme

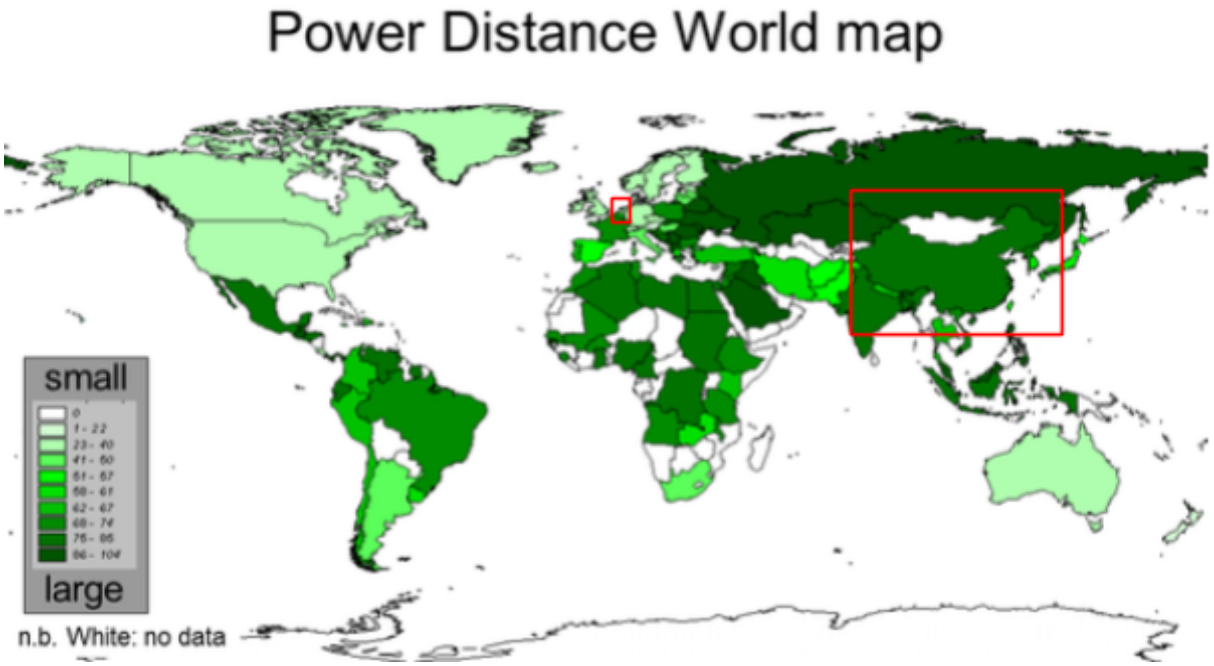

In een individualistische samenleving voelen mensen zich onafhankelijk en maken ze beslissingen op basis van hun eigen persoon. Ze zorgen voor zichzelf en hun gezin. Mensen worden op hun eigen persoon beoordeeld en competitie vindt plaats tussen individuen. In een collectivistische samenleving zien mensen zichzelf als onderdeel van een groep, waarin ze onderling afhankelijk zijn. Mensen maken vanaf hun geboorte deel uit van zo'n groep en anderen worden beoordeeld als ingroup of outgroup. Competitie vindt plaats tussen groepen en harmonie binnen de groep is erg belangrijk. Op de kaart is te zien dat Nederland een zeer individualistische samenleving is, terwijl China meer collectivistisch is.[12]

Doordat China collectivistisch is, zien jongeren zichzelf als onderdeel van een groep. Dit kan als gevolg hebben dat ze meer prestatiedruk vanuit de groepen waar ze toe behoren ervaren, omdat ze dit zich meer aantrekken en de harmonie niet willen verstoren. In Nederland zullen jongeren minder druk ervaren vanuit anderen, omdat ze op de eigen persoon beoordeeld worden en het bij slechte prestaties dus alleen voor henzelf nadelig is.

[12] Hofstede, G.J. (s.d.). *The 6-D model of national culture.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://geerthofstede.com/culture-geert-hofstede-gert-jan-hofstede/6d-model-of-national-culture/.

Kleine machtsafstand vs. Grote machtsafstand

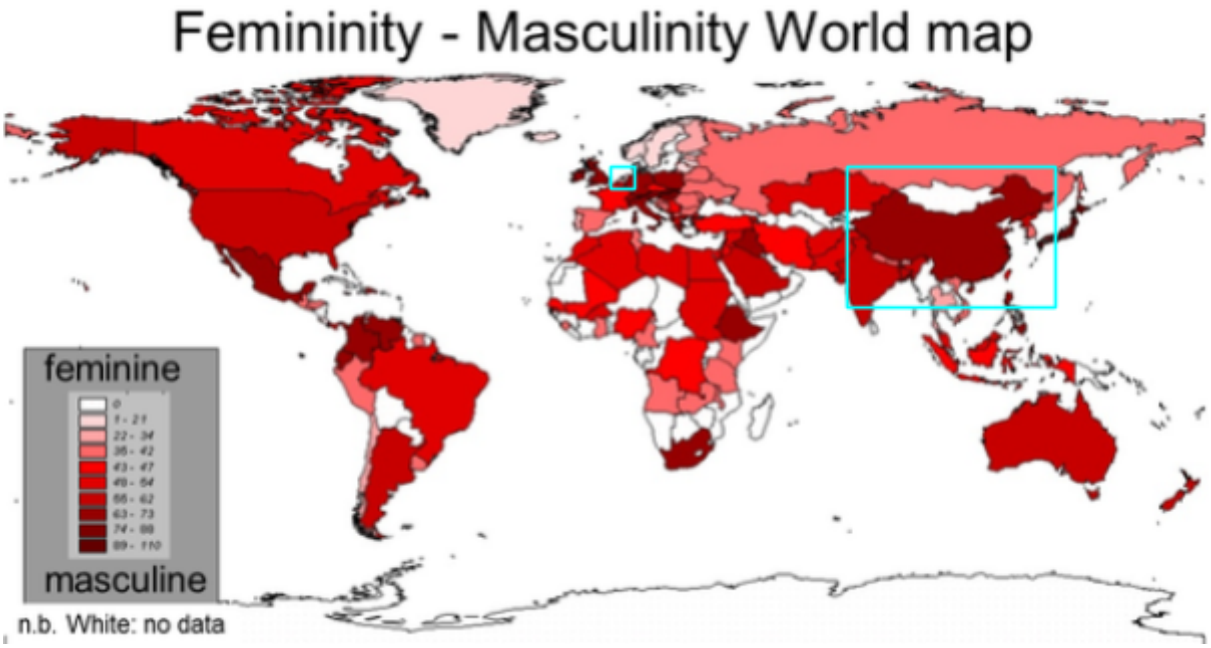

De tweede dimensie, machtsafstand, is de mate waarin minder machtige leden van organisaties en instituties accepteren en verwachten dat de macht ongelijk verdeeld is. In samenlevingen met een kleine machtsafstand hebben machthebbenden en minder machtigen een horizontale relatie. Ongelijkheid wordt gezien als iets fouts en moet verminderd worden. Machthebbenden moeten zich aan dezelfde regels houden als de rest en onafhankelijkheid van individuen is erg belangrijk. In een samenleving met grote machtsafstand hebben machthebbenden en minder machtigen een verticale relatie. Ongelijkheid wordt gezien als iets normaals en machthebbenden worden gezien als superieur. Hun macht is belangrijker dan moraliteit. Respect is een van de belangrijkste eigenschappen. In Nederland is de machtsafstand klein, in China is deze groot.[13]

Dit kan gevolgen hebben voor de opvoeding en de manier waarop jongeren naar hun ouders kijken. Jongeren in China zullen zich minderwaardig aan hun ouders en leerkrachten voelen, hierdoor zal de mening van deze mensen zwaarder wegen en zal de druk die vanuit hun ouders en leerkrachten op ze gelegd wordt zwaarder wegen. In Nederland daarentegen zien jongeren hun ouders en leerkrachten meer als gelijkwaardig en zullen daardoor minder belang hechten aan hun oordeel. Andersom zullen ouders en leerkrachten in China zich bevoegd voelen om over jongeren te beslissen, omdat ze ‘superieur’ zijn. In Nederland zullen ze jongeren meer zelf laten beslissen, omdat onafhankelijkheid een belangrijke waarde is.

[13] Hofstede, G.J. (s.d.). *The 6-D model of national culture.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://geerthofstede.com/culture-geert-hofstede-gert-jan-hofstede/6d-model-of-national-culture/.

Feminien vs. Masculien

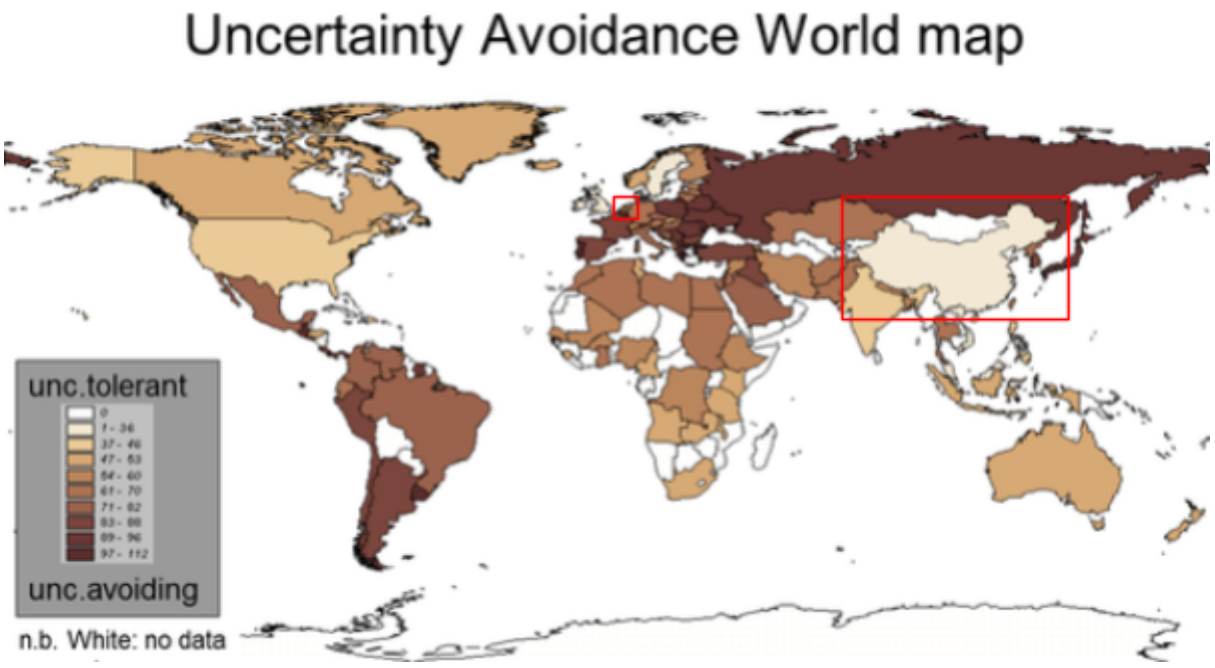

In masculiene samenlevingen zijn er mannelijke en vrouwelijke eigenschappen en moeten beide geslachten zich gedragen zoals de rol voor hun geslacht dat voorschrijft. Succes en geld zijn erg belangrijk en werk is belangrijker dan familie, want presteren is belangrijker dan de zorgtaak. In feminiene samenlevingen worden aan mannen en vrouwen ongeveer dezelfde eigenschappen toegeschreven en is er meer sympathie voor de zwakkeren in de samenleving. Werk en familie zijn even belangrijk. Nederland is een zeer feminiene samenleving, terwijl China zeer masculien is.[14]

Doordat China een masculiene samenleving heeft, is werk en presteren daar erg belangrijk. Dit zou extra druk op jongeren kunnen leggen, omdat een goede baan hebben, presteren en succes dus erg belangrijk zijn. Ook zullen hun ouders heel veel met hun werk bezig zijn en jongeren kunnen dat gedrag van hen overnemen. In Nederland is de samenleving feminien, waardoor er meer focus op familie en de medemens is. Dit maakt dat school niet het enige is dat belangrijk is en dat zou de prestatiedruk die jongeren ervaren kunnen verlagen.

[14] Hofstede, G.J. (s.d.). *The 6-D model of national culture.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://geerthofstede.com/culture-geert-hofstede-gert-jan-hofstede/6d-model-of-national-culture/.

Lage onzekerheidsvermijding vs. Hoge onzekerheidsvermijding

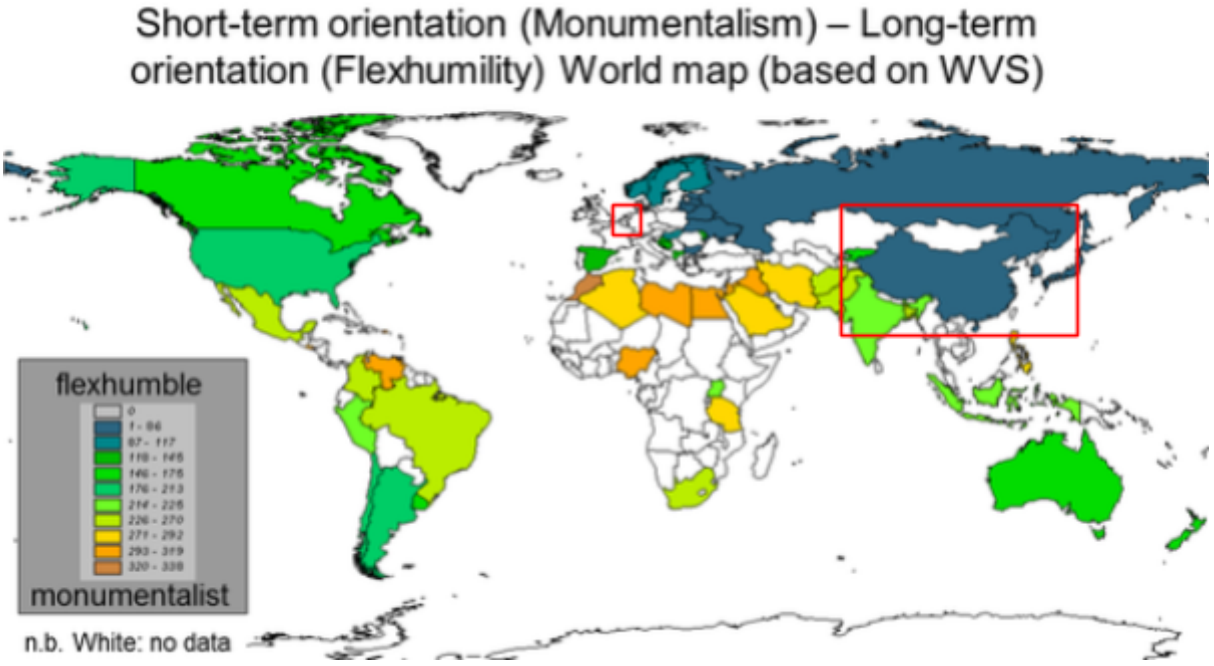

Onzekerheidsvermijding is de mate van tolerantie van een samenleving tegenover onzekerheid en ambiguïteit. Het gaat hierbij niet om het vermijden van risico's, maar over de mate van angst en wantrouwen tegenover het onbekende. Ook heeft het te maken met de behoefte om vaste gewoonten en rituelen te hebben en om de waarheid te kennen. Als een samenleving onzekerheidsvermijdend is, ziet deze onzekerheid als een bedreiging, waartegen gevochten moet worden. In deze samenlevingen is er meer stress en angst en dingen die anders zijn worden als gevaarlijk gezien. Er is een sterke behoefte aan regels in deze samenlevingen en formalisering is belangrijk. In onzekerheidstolerante samenlevingen wordt onzekerheid als iets normaals gezien. Alles wat anders is zorgt voor nieuwsgierigheid. Deze samenlevingen houden niet van regels. Nederland is een redelijk onzekerheidsvermijdende samenleving. China is heel onzekerheidstolerant.[15]

Doordat Nederland onzekerheidsvermijdend is, is er in de samenleving meer stress en angst. Dit zou ervoor kunnen zorgen dat mensen minder gelukkig zijn en dat ze door deze stress ook meer prestatiedruk ervaren. Ook zou de onzekerheid over de toekomst bij voornamelijk bovenbouwleerlingen voor nog meer stress kunnen zorgen, omdat er grote behoefte is aan het weten wat er in de toekomst gaat gebeuren en omdat gewoonten gaan veranderen. China is een onzekerheidstolerante samenleving en onzekerheid wordt dus als normaal gezien. Hierdoor zal de extra druk en stress die in Nederland ervaren wordt niet ervaren worden en dit kan bijdragen aan meer geluk bij de bevolking.

[15] Hofstede, G.J. (s.d.). *The 6-D model of national culture.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://geerthofstede.com/culture-geert-hofstede-gert-jan-hofstede/6d-model-of-national-culture/.

Korte termijn vs. Lange termijn

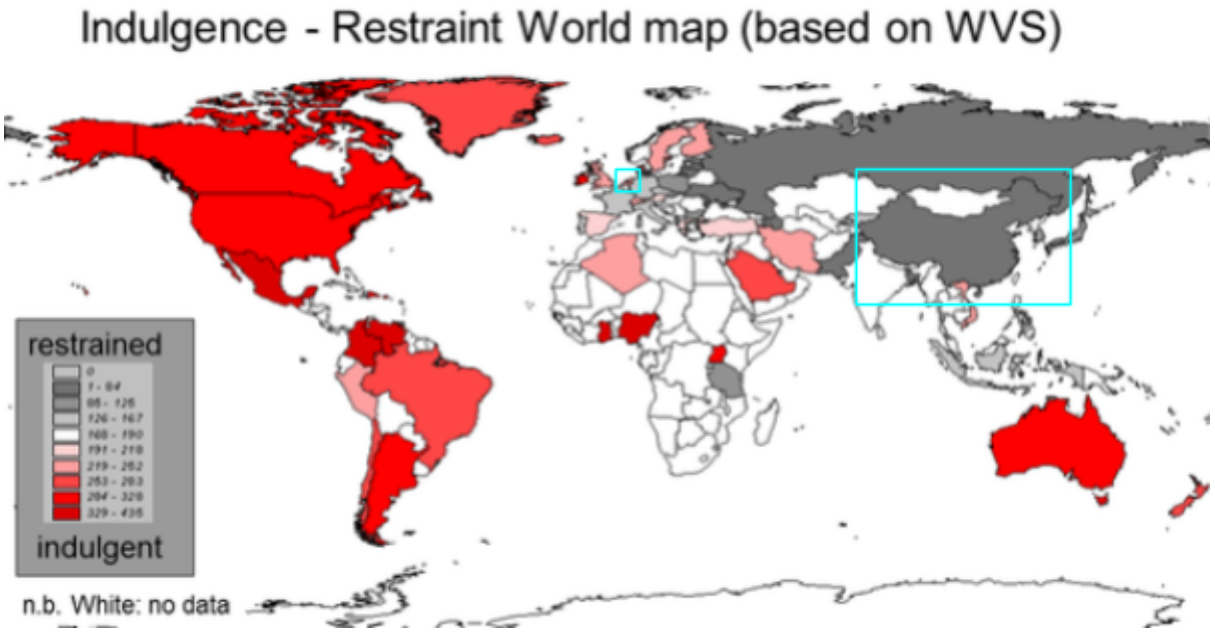

Langetermijnoriëntatie gaat over verandering. Samenlevingen gericht op de lange termijn zijn gefocust op de toekomst. Normen en tradities mogen veranderen. Een goed persoon wordt gezien als iemand die om kan gaan met veranderingen en nederigheid is belangrijk. In samenleving gericht op de korte termijn zijn het verleden en het heden erg belangrijk, omdat tradities een belangrijke rol spelen. Normen en tradities moeten altijd hetzelfde blijven. Ook een goed persoon wordt gezien als iemand die altijd hetzelfde blijft. Het is niet te zien op de kaart, maar Nederland is lange termijn georiënteerd, evenals China.[16]

Dat Nederland en China lange termijn georiënteerd zijn, houdt in dat men mag veranderen, wat ervoor zou kunnen zorgen dat men gelukkiger is. Wel kan de prestatiedruk in deze samenlevingen hoger zijn, omdat ze erg gericht zijn op de toekomst en een goede toekomst dan een belangrijk doel is, waar je nu iets aan kan doen. Doordat Nederland en China beiden lange termijn georiënteerd zijn heeft deze dimensie verder weinig invloed op ons onderzoek.

[16] Hofstede, G.J. (s.d.). *The 6-D model of national culture.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://geerthofstede.com/culture-geert-hofstede-gert-jan-hofstede/6d-model-of-national-culture/.

Indulgence vs. Restraint

In indulgence samenlevingen is het belangrijk om van het leven te genieten en plezier te hebben. Mensen hebben het idee dat ze zelf controle over hun leven hebben en ze zijn positief, optimistisch en extravert. Vrienden zijn zeer belangrijk. In restraint samenlevingen zijn er strenge sociale normen en lijken mensen minder gelukkig en gezond dan in indulgence samenlevingen, terwijl ze misschien even gelukkig en gezond zijn. Deze samenlevingen gaan ervan uit dat alles wat er gebeurt je overkomt en dat je het leven niet zelf in de hand hebt. Mensen zijn pessimistisch en introvert. Vrienden vinden ze minder belangrijk. Nederland is een meer indulgence samenleving, China is erg restraint.[17]

Het zou kunnen dat doordat Nederland een indulgence samenleving heeft, jongeren gelukkiger zijn, of dat dat in ieder geval zo lijkt. Vrienden zijn in deze samenlevingen erg belangrijk, dit zou ervoor kunnen zorgen dat jongeren meer prestatiedruk vanuit hun vrienden ervaren als vrienden goed presteren belangrijk vinden, het kan ook een averechts effect hebben en er juist voor zorgen dat de prestatiedruk vanuit vrienden lager is, als presteren als iets negatiefs gezien wordt. In China zijn vrienden minder belangrijk en zal de druk die vanuit die groep komt ook minder zijn, indien presteren als iets positiefs gezien wordt. In de restraint samenleving van China lijken mensen ongelukkiger, maar het is de vraag of dit ook echt zo is. In restraint samenlevingen zou de druk die mensen vanuit zichzelf voelen wel minder zijn, doordat ze ervan uitgaan dat wat er gebeurt ze overkomt en dat ze er zelf geen invloed op hebben.

[17] Hofstede, G.J. (s.d.). *The 6-D model of national culture.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://geerthofstede.com/culture-geert-hofstede-gert-jan-hofstede/6d-model-of-national-culture/.

Kanttekeningen bij het onderzoek van Hofstede

De dimensies van Hofstede zijn goed om culturen te vergelijken. Een belangrijke kanttekening is echter wel dat de dimensies ervan uitgaan dat een land getypeerd wordt door een bepaalde cultuur, een land kan namelijk ook bestaan uit meerdere culturen en een cultuur is niet altijd aan een land gebonden. Daarnaast kan het onderzoek beïnvloed zijn door de periode waarin het uitgevoerd is, namelijk tijdens de Koude Oorlog, terwijl de wereld nog werd achtervolgt door de herinneringen aan de Tweede Wereldoorlog. Een ander punt van kritiek is de steekproef, het onderzoek is namelijk uitgegaan van de gegevens van een multinationaal bedrijf. Dit zou geen goede representatie van de cultuur in het gehele land zijn. Hofstede zelf zegt echter dat je door het nemen van een grote multinational het risico uitschakelt dat de resultaten niet kloppen, doordat bedrijven op een andere manier hun zaken regelen.[18]

Uit dit onderzoek blijken de verschillen tussen Nederland en China en de invloed die deze zouden kunnen hebben op ons onderzoek. We zullen dan ook rekening houden met de verschillen tussen Nederland en China gedurende dit onderzoek.

[18] M.J.J. Kokxhoorn. (5 Augustus 2010). *De invloed van cultuur op de uitoefening van CSR in Japan en Duitsland van 1970 tot 1980.* p.7-8

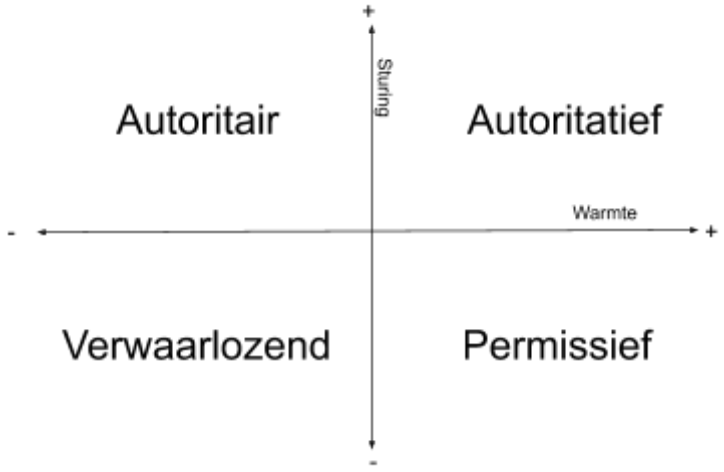
Opvoeding

In dit vooronderzoek worden vier verschillende soorten opvoeding en de uit onderzoek gebleken gevolgen daarvan beschreven. Daarnaast wordt de Chinese traditionele opvoeding zoals Amy Chua die omschrijft in haar boek 'Strijdlied van de tijgermoeder' besproken en vergeleken met het eerder genoemde model van opvoedingsstijlen.

In de Verenigde Staten zijn Aziatische Amerikanen (en dan in het bijzonder van Chinese en Japanse afkomst) overgerepresenteerd in veel van de elite universiteiten, toch is uit onderzoek gebleken dat het IQ bij deze Aziatische Amerikanen niet hoger ligt dan bij blanke Amerikanen[19]. Volgens Amy Chua, professor in rechten op Yale en zelf ook van Chinese afkomst, is het succes van de Chinese Amerikanen te danken aan de traditionele Chinese manier van opvoeden.[20]

Opvoedingsstijlen

Om te beginnen is het handig om te begrijpen dat er verschillende soorten opvoeding te onderscheiden zijn. Onderzoek naar verschillende stijlen van opvoeding begon met onderzoek van de Amerikaanse psychologe en pedagoge Diana Baumrind.[21] Zij onderscheidde drie opvoedingsstijlen gebaseerd op de mate van controle: autoritatief, autoritair en permissief. Deze indeling is later aangevuld door Maccoby en Martin, zij baseerden hun indeling op de twee dimensies warmte en sturing.[22] Ze hebben toen een vierde stijl toegevoegd: verwaarlozend. De indeling van deze vier stijlen is te zien in het onderstaande model.

[19] Flynn, J. R. (1991). Asian Americans: Achievement beyond IQ. Hillsdale, NJ, US: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.

[20] Dewar, G. (februari 2019). *Traditional Chinese parenting: What research says about Chinese kids and why they succeed.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/chinese-parenting.html.

[21] Baumrind D. (1966). Effects of authoritative parental control on child behavior. Child Development, 37(4), 887-907.

[22] Hetherington EM, Maccoby EE, Martin JA, Mussen PH. (1983) *Handbook of child psychology: Vol. 4. Socialization, personality, and social development: Socialization in the context of the family: Parent-child interaction.* New York: Wiley. pp. 1–101.

Autoritaire opvoeding
Bij de autoritaire opvoeding is er veel sturing, maar weinig warmte. Er is een hoge mate van controle: De ouders zijn streng, accepteren geen tegenspraak en proberen respect en gehoorzaamheid af te dwingen. Er is weinig warmte en emotionele betrokkenheid. De ouders treden op koele wijze bestraffend op als het kind een overtreding heeft begaan en er is amper ruimte voor overleg, oftewel, het kind moet gewoon doen wat hem of haar opgedragen wordt.[23]

Permissieve opvoeding
De permissieve opvoeding staat daar lijnrecht tegenover, deze stijl wordt ook wel eens toegeeflijk genoemd. Bij deze stijl is er weinig sturing en veel warmte. De ouders zijn liefdevol naar hun kinderen, maar leggen ze weinig verantwoordelijkheden op. Ze maken geen strenge regels en laten de kinderen als het ware zichzelf reguleren. Permissieve ouders stellen zich niet op als autoriteit, ze plaatsen zichzelf niet boven de kinderen. Ze oefenen geen macht uit op hun kinderen, de basis ligt in het gelijk zijn en gezamenlijk beslissingen maken.[24]

Autoritatieve opvoeding
Een soort combinatie van deze twee stijlen is de autoritatieve opvoeding, met zowel veel sturing als warmte. Ouders zijn warm en liefdevol naar hun kinderen, maar stellen ook grenzen. Ze gebruiken positieve bekrachtiging en redeneringen om hun kinderen te sturen. Waar autoritaire ouders een blinde gehoorzaamheid van hun kinderen verwachten en permissieve ouders terughoudend zijn met het opleggen van regels en grenzen, neemt de autoritatieve stijl de middenweg. Autoritatieve ouders gebruiken een andere manier bij het opleggen van hoge eisen. Ze leggen wel hoge eisen, maar leggen hun kinderen uit waarom die eisen gesteld worden. Ze verwachten volwassenheid en samenwerking van hun kinderen en bieden hun kinderen daarnaast emotionele steun.[25]

Verwaarlozende opvoeding
Dan is er nog de verwaarlozende opvoeding, waarbij weinig sturing en weinig warmte is. Hierbij hebben de ouders geen aandacht voor het kind. Ze zijn ook emotioneel niet betrokken bij het kind. Eigenlijk is er in dit geval dus ook geen opvoedrelatie tussen de ouders en de kinderen.[26]

Gevolgen van de opvoedingsstijlen
Sinds de definiëring van deze verschillende opvoedingsstijlen is er veel onderzoek gedaan naar de gevolgen van de opvoedingsstijlen op de kinderen:

- Kinderen van autoritaire families ervaren meestal een aantal negatieve uitkomsten. Ze hebben weinig zelfvertrouwen en een laag zelfbeeld en hebben een grotere kans op aandoeningen als depressie. Daarnaast kunnen ze agressief of rebels gedrag ontwikkelen op de lange termijn.[27]
- Vergeleken met kinderen van autoritaire families ervaren kinderen van permissieve

[23] Dewar, G. (Augustus 2018). *The authoritarian parenting style: What does it look like?* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/authoritarian-parenting-style.html
[24] Dewar, G. (September 2011). *Permissive Parenting: An evidence-based guide*. Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/permissive-parenting.html
[25] Dewar, G. (Juli 2017). *The authoritative parenting style*: *An evidence-based guide.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/authoritative-parenting-style.html
[26] Dewar, G. (Februari 2018) *Parenting styles: An evidence-based guide.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/parenting-styles.html
[27] Dewar, G. (Juni 2018). *The authoritarian parenting style: What happens to the kids?* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/authoritarian-parenting.html

families over het algemeen minder gedragsproblemen en emotionele problemen, maar ze presteren wel minder goed op school. Ze zijn minder gedisciplineerd en minder verantwoordelijk dan kinderen van autoritatieve families. Het kan zijn dat de kinderen geen grenzen kennen, gemakzuchtig zijn en geen rekening houden met anderen.[28]

- Over het algemeen worden bij de autoritatieve opvoeding de beste uitkomsten bij kinderen waargenomen. Kinderen die op die manier worden opgevoed zijn over het algemeen vaker onafhankelijk en academisch succesvol. Ze gedragen zich goed en zijn sociaal vaardig. Ook zijn ze emotioneel gezond en zijn ze minder snel betrokken in criminele activiteiten en het gebruik van drugs.[29]
- Bij de verwaarlozende stijl zijn de slechtste uitkomsten op kinderen waargenomen. Ze hebben vaker gedragsproblemen, ze hebben geen zelfvertrouwen en voelen zich eenzaam en niet geliefd. Ook presteren ze minder goed op school.[30] Het is zelfs zo dat de meeste jeugdige criminelen verwaarlozende ouders hebben.[31]

Het is echter wel zo dat er geen vaste gevolgen zijn per opvoedingsstijl. Uit veel verschillende onderzoeken komen verschillende uitkomsten. De hierboven genoemde gevolgen worden in veel verschillende onderzoeken als uitkomsten genoemd, maar er zijn ook een aantal onderzoeken waar andere resultaten uit komen. Dit is onder andere afhankelijk van de manier waarop een specifieke opvoedingsstijl beschreven wordt, met name bij de permissieve en autoritatieve opvoedingen is de grens moeilijk te stellen en dat zie je terug bij een aantal tegenstrijdige onderzoeken.[32] Ook is het zo dat de omgeving veel effect heeft op de gevolgen van een opvoedingsstijl, en dan met name of de opvoedingsstijl daar gebruikelijk is. Uit veel onderzoeken komen negatieve effecten van de autoritaire opvoeding, maar als die opvoedingsstijl gebruikelijk is in de omgeving en dus als normaal wordt gezien ervaren de kinderen aanzienlijk minder negatieve gevolgen.[33]

Traditionele Chinese opvoeding

Terugkomend op de eerdere uitspraak van Amy Chua: Zij gelooft dus dat het succes van Chinese Amerikanen te maken heeft met de traditionele Chinese manier van opvoeden. Ze beweert dat Chinese ouders meer succesvolle kinderen hebben, omdat ze strenger zijn en meer eisen stellen in vergelijking met westerse ouders.

Amy Chua vertelt hierover meer in haar autobiografische boek: “Strijdlied van de Tijgermoeder”.[34] Hierin beschrijft ze haar strijd om haar dochters op de Chinese wijze op te voeden. Ze creëert een streng schema van huiswerk en muzieklessen voor ze en neemt geen genoegen met matige resultaten. Zo hoopt ze haar dochters discipline bij te brengen. Deze strenge manier van opvoeden omschrijft Amy Chua als de Chinese manier van opvoeden. In het boek vertelt Chua dat Chinese ouders zich veel meer kunnen veroorloven

---

[28] Dewar, G. (September 2011). *Permissive Parenting: An evidence-based guide*. Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/permissive-parenting.html

[29] Dewar, G. (Juli 2017). *The authoritative parenting style*: *An evidence-based guide.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/authoritative-parenting-style.html

[30] Dewar, G. (Februari 2018) *Parenting styles: An evidence-based guide.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/parenting-styles.html

[31] Steinberg L. (2001). *We know some things: Parent-adolescent relationships in retrospect and prospect. Journal of research on adolescence* 11(1): 1-19.

[32] Dewar, G. (Juli 2019). *The permissive parenting style: Does it ever benefit kids?* Geraadpleegd op 18 december 2019, van: https://www.parentingscience.com/permissive-parenting-style.html

[33] Dewar, G. (Februari 2018) *Parenting styles: An evidence-based guide.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/parenting-styles.html

[34] Chua, A. (Juni 2013) *Strijdlied van de tijgermoeder*. Amsterdam: Nieuw Amsterdam

naar hun kinderen toe. In haar eigen opvoeding en de opvoeding van haar dochters was het heel normaal dat het kind door de ouders werd uitgescholden, terwijl dat door westerse ouders als onvoorstelbaar en zelfs misdadig wordt gezien. Dit verschil verklaart Chua door drie grote verschillen tussen de Chinese en westerse opvattingen over ouderschap.

- Ten eerste is dit verschil volgens Chua te verklaren doordat westerse ouders extreem bezorgd zijn over het zelfvertrouwen van hun kinderen. Ze zijn bezorgd over hoe hun kinderen zich voelen en proberen ze voortdurend gerust te stellen door erop te hameren hoe goed ze zijn, zelfs bij middelmatige prestaties. Chinese ouders doen dat niet. Zij gaan uit van kracht, niet kwetsbaarheid, en daarom stellen ze zich heel anders op. Ze verwachten dat hun kind de beste resultaten behaalt omdat ze ervan uitgaan dat het kind daartoe in staat is. Als het niet lukt, neemt de Chinese ouder dan ook aan dat het kind niet hard genoeg heeft gewerkt. De oplossing wordt dan gezocht in schelden, straffen en het kind beschamen. De Chinese ouder gelooft dat zijn kind sterk genoeg is om de schaamte te kunnen verdragen en er zijn voordeel mee te doen.
- Als tweede verschil noemt Chua dat Chinese ouders vinden dat hun kinderen alles aan hen verschuldigd zijn, omdat dat als eervol wordt gezien en omdat die ouders zoveel voor hun kinderen hebben gedaan en hebben opgeofferd (Chinese moeders besteden vele uren aan persoonlijke begeleiding). Ze denkt dat de meeste westerlingen daarentegen niet vinden dat hun kinderen per definitie voorgoed bij hun ouders in het krijt staan.
- En als derde beweert Chua dat Chinese ouders zo handelen omdat ze ervan overtuigd zijn dat ze weten wat goed voor hun kinderen is. Ze zijn streng en walsen over de verlangens en voorliefdes van hun kinderen heen omdat ze er heilig in geloven dat andere dingen, zoals hard werken aan school, beter voor de kinderen zijn. Chua stelt dat deze manier van opvoeden op veel westerse mensen overkomt alsof Chinese ouders niet om hun kinderen geven. Zij vindt echter dat Chinese ouders juist alles voor hun kinderen over hebben. Alle ouders willen het beste voor hun kinderen, Chinese ouders hebben alleen een totaal ander idee over hoe dat moet, beweert Chua.

Chinese en westerse opvoedingsstijlen vergeleken

Als je dit verhaal van Chua vergelijkt met de vier eerder besproken opvoedmethodes valt de Chinese manier van opvoeden onder de autoritaire stijl. Ouders stellen hoge eisen aan hun kinderen, ze zijn streng en verlangen van hun kinderen dat ze gehoorzamen zonder tegenspraak. Er wordt niet overlegd en ouders zijn niet bezorgd om de mentale gesteldheid van de kinderen. Chua ziet die traditionele Chinese opvoeding als de beste opvoeding voor haar kinderen en streeft ernaar om ze zo op te voeden. In het westen wordt daar, zoals Chua zelf al zei, heel anders over gedacht. Over het algemeen besteden westerse mensen meer aandacht aan de gevoelens van hun kinderen. In het model van de vier opvoedingsstijlen is er dan in ieder geval een hoge mate van warmte. Dat maakt dat in het westen de autoritatieve en permissieve opvoedingsstijlen gebruikelijker zijn.

Zoals eerder beschreven, is uit verschillende onderzoeken gebleken dat de autoritatieve opvoedstijl de beste uitkomsten heeft. Ook de permissieve opvoedingsstijl heeft vergeleken met de autoritaire opvoedingsstijl betere uitkomsten voor de kinderen. De autoritaire opvoeding heeft vele nadelige gevolgen, die eerder genoemd zijn.

Chua zelf ziet die nadelige gevolgen niet terug, deze manier werkt bij haar juist goed. Hoewel Amy Chua met een Amerikaanse man getrouwd is, kozen ze er toch voor hun dochters op de Chinese wijze op te voeden en dat had volgens Chua al gelijk overtuigende

resultaten. Volgens Chua waren hun dochters door hun opvoeding modelkinderen: In het openbaar waren ze altijd beleefd en behulpzaam, ze waren uitmuntende leerlingen en iedereen bewonderde de manier waarop ze klassieke muziek maakten.

Tegenstrijdigheid
Chua beweert dus dat de traditionele Chinese opvoeding, dus de autoritaire opvoedstijl, het beste is voor haar kinderen, maar het feit dat de autoritatieve opvoeding op basis van vele onderzoeken geassocieerd wordt met de beste uitkomsten, spreekt dat tegen. Toch blijken Chinese Amerikanen erg succesvol en krijgt Chua met haar opvoedstijl goede resultaten. Dat kan door een aantal dingen verklaard worden:

<u>Model opvoedingsstijlen</u>
Ten eerste is het belangrijk om kritisch naar het model met opvoedingsstijlen te kijken. Deze is door Baumrind opgesteld op basis van de westerse cultuur en ook de meeste onderzoeken die bevestigen dat de autoritatieve stijl het beste is, zijn gebaseerd op de westerse cultuur. Dat uit westerse onderzoeken komt dat de autoritatieve opvoeding het beste is, betekent niet dat dat over de hele wereld geldt. Uit een studie over de opvoeding bij Koreaanse Amerikanen bleek dat 75% van de steekproefpopulatie in geen enkele van de standaard categorieën pastte.[35] Dat zou dus heel goed ook het geval kunnen zijn bij de Chinese opvoeding, waardoor het bij Chinese kinderen andere resultaten oplevert.

Het is namelijk nog maar de vraag of het label autoritair wel echt toepasselijk is op de traditionele Chinese opvoeding die Chua beschrijft. De kenmerken zoals onder andere de strenge regels zijn typisch autoritair, maar er zijn culturele verschillen waar de definitie van autoritaire opvoeding geen rekening mee houdt. Bij de autoritaire opvoeding is er een lage mate van warmte en treden ouders koud en bestraffend op. Bij de Chinese opvoeding treden ouders inderdaad koud en bestraffend op, westerse mensen interpreteren hieruit dat er weinig warmte is, maar het zou kunnen dat het bij de kinderen anders overkomt en dat is eigenlijk het belangrijkste. Als ouders koud en afstandig optreden geeft dat westerse kinderen het gevoel dat ze niet geliefd zijn, maar Chua legt uit dat Chinese kinderen het zien als een vorm van liefde, omdat de kinderen weten dat hun ouders het beste voor hen willen en daarom zo handelen.

Dit wordt ondersteund door een onderzoek van Ruth Chao uit 2001.[36] In dit onderzoek keek zij naar de ouder-kind relatie bij zowel Europees Amerikaanse kinderen als kinderen van Chinese immigranten in Amerika. Het opvoedingsstijl model van Baumrind suggereert bij een autoritaire opvoeding een koude, afstandelijke relatie tussen ouder en kind. Bij de Europees Amerikaanse kinderen was dit inderdaad het geval, kinderen die een slechte band met hun ouders hadden kwamen vaker uit een autoritair gezin. Uit datzelfde onderzoek bleek dat eerste generatie Chinese immigranten net zo'n goede band hadden met hun ouders als Europese Amerikanen. Ook bleek er bij de kinderen van de immigranten geen correlatie te zijn tussen autoritaire opvoeding en de hechtheid van de ouder-kind relatie. Kinderen die een minder goede band met hun ouders hadden kwamen niet vaker uit autoritaire gezinnen. Het komt er dus op neer dat, al lijkt dat in eerste instantie zo, de opvoeding die Chua beschrijft toch niet kan worden gezien als autoritaire opvoeding, omdat er wel een vorm van warmte is.

---

[35]Kim K and Rohner RP. 2002. *Parental Warmth, Control, and Involvement in Schooling: Predicting academic achievement among Korean American adolescents. Journal of Cross-Cultural Psychology* 33(2): 127-140.
[36] Chao R. 2001. *Extending research on the consequences of parenting style for Chinese Americans and European Americans. Child Development* 72: 1832-1843.

Nadruk op moeite in plaats van talent

Daarnaast is er nog een andere factor die het succes van Chinezen verklaart. Dat is dat Chinezen de nadruk leggen op moeite in plaats van talent. Experimenten laten zien dat mensen meer leren als ze geloven dat moeite, en niet talent, de sleutel tot succes is. Uit ander onderzoek blijkt ook dat westerse mensen eerder aannemen dat een kind faalt omdat het het simpelweg niet kan.[11] Chua legt dat zelf ook uit in haar boek. Zij vertelt dat Chinese ouders uitgaan van kracht en dus geloven dat hun kind ertoe in staat is als het kind er moeite in steekt. Zo worden Chinese kinderen aangemoedigd om harder te gaan werken en dit kan verklaren waarom ze zo succesvol zijn.

Groepsdruk

Ook speelt groepsdruk een rol. Studies over adolescenten in de Verenigde Staten laten zien dat kinderen die goed presteren, afgekeurd worden door hun vrienden.[11] Deze negatieve groepsdruk speelt minder bij Chinese Amerikanen, die hebben vaak vriendengroepen die positief denken over presteren. Dit kan ervoor zorgen dat ze minder van de negatieve effecten van autoritaire opvoeding ervaren, omdat ze niet hoeven te kiezen tussen academisch en sociaal succes.

Conclusie

Kortom: De traditionele Chinese manier van opvoeden die Amy Chua omschrijft kan worden gezien als autoritair en de gebruikelijke westerse manier van opvoeden eerder als autoritatief of permissief, wat tegen Chua's beweringen dat haar manier van opvoeding beter is ingaat, omdat blijkt dat zeker bij de autoritatieve en in zekere mate ook bij de permissieve opvoeding er meer positieve gevolgen zijn dan bij de autoritaire opvoeding. Toch zijn Chinese Amerikanen succesvol en beweert Chua dat haar manier van opvoeding wel goed werkt. Het is namelijk ook twijfelachtig of de Chinese opvoeding echt kan worden gezien als autoritair, het model van de vier opvoedingsstijlen en het onderzoek naar de gevolgen ervan zijn voornamelijk westers, dus is het nog maar de vraag of dit echt van toepassing is op andere niet-westerse culturen. Zo kan een strenge opvoeding ook positieve effecten hebben. Daarnaast zijn er ook nog andere dingen, de nadruk op moeite en de groepsdruk, die meespelen in het succes van Chinezen en die los staan van de specifieke soort opvoedstijl.

Het is dus onduidelijk of de Chinese opvoedstijl binnen het Westers modellen past. Wij kiezen er daarom voor om van het Westerse model uit te gaan en te onderzoeken volgens welke van deze vier opvoedingsstijlen Chinese jongeren hun ouders zouden beschrijven en of ze dus daadwerkelijk autoritair opgevoed worden. Hieruit kunnen wij dan halen of de opvoedstijl een verband heeft met de prestatiedruk en het geluk dat Chinese jongeren ervaren. Ook willen we onderzoeken of Chinese scholieren daadwerkelijk beter presteren op school dan Nederlandse scholieren.

Hypothese

Onze verwachtte uitkomst op de vraag '*Wat zijn de verschillen in prestatiedruk bij jongeren tussen de 12 en 18 jaar oud in China en Nederland en hoe verhoudt dit zich met de ervaring van geluk bij deze jongeren?'* is:

Wij verwachten dat Chinese ouders veel prestatiegerichter zijn dan Nederlandse ouders, waardoor Chinese jongeren meer prestatiedruk zullen ervaren. We denken dat deze prestatiedruk resulteert in betere prestaties, maar dat het negatieve gevolgen heeft voor het geluk van jongeren. Wij bekijken dit vanuit het perspectief van de Westerse cultuur, waarbij wij denken dat onze eigen opvoeding, met weinig prestatiedruk en veel geluk, het beste is. Vanuit een oosters perspectief kan het zo zijn dat prestatiedruk juist als iets positiefs ervaren wordt, waardoor dat het geluk juist stimuleert. Wij denken echter dat dit toch niet het geval is.

Onderzoeksopzet

Om de hoofdvraag te beantwoorden leek een enquête ons de meest geschikte onderzoeksvorm. Zo kunnen we veel mensen bereiken en veel informatie verzamelen, die we daarna goed kunnen verwerken en vergelijken.
We hebben ervoor gekozen allebei de enquêtes in het Engels te doen. Wij kennen de Chinese taal niet en hebben geen goede vertaler, dus door voor het Engels te kiezen wordt het voor ons makkelijker om de gegevens te verwerken. We hebben voor de betrouwbaarheid van het onderzoek gekozen om ook de Nederlandse enquête in het Engels af te nemen, zodat iedereen het in een voor hen vreemde taal beantwoordt. De volledige enquêtes zijn te vinden in de bijlagen.

De enquête is gebaseerd op de volgende deelvragen:

1. Wat zijn de verschillen in de prestaties, de opvoedingsstijl, de ervaren prestatiedruk en het ervaren geluk bij middelbare scholieren in China en Nederland?
2. Wat is het verband tussen de ervaren prestatiedruk en het ervaren geluk bij middelbare scholieren in China en Nederland?
3. Wat is de invloed van opvoedingsstijl op de ervaren prestatiedruk en het ervaren geluk bij middelbare scholieren in China en Nederland?
4. Wat is het verband tussen de prestaties van middelbare scholieren in China en Nederland en de prestatiedruk die zij ervaren?

Het doel hiervan is om de volgende hoofdvraag te beantwoorden: *Wat zijn de verschillen in prestatiedruk bij middelbare scholieren tussen de 12 en 18 jaar oud in China en Nederland en hoe verhoudt dit zich met de ervaring van geluk bij deze jongeren?*

De enquête bestaat uit drie delen. Het eerste deel vraagt naar algemene informatie. Allereerst het geslacht, zodat we kunnen bepalen of de verdeling man/vrouw de resultaten niet heeft beïnvloed. Daarna de leeftijd, zodat we alleen de juiste doelgroep (12 t/m 18 jaar) meenemen in ons onderzoek. Vervolgens de vraag waar ze vandaan komen, dit wederom om te checken of we de juiste doelgroep (China of Nederland) meenemen in het onderzoek. Hierna komt de vraag of ze in een stad, een dorp of op het platteland wonen. Dit om te bepalen of die verdeling de resultaten niet beïnvloedt. Vervolgens wordt gevraagd welk schoolniveau ze doen, dit wederom om te bepalen of dit het resultaat beïnvloed kan hebben. Vervolgens vragen we welk cijfer ze het vaakst halen, dit om te bepalen of de hoeveelheid druk die ze ervaren zich uit in de cijfers en of de opvoedingsstijl er invloed op heeft.

Het tweede deel van de enquête gaat over de opvoedingsstijl van de ouders en de druk die ondervraagden van de verschillende factoren ervaren. De opvoedingsstijl wordt bepaald aan de hand van beschrijvingen van de vier soorten opvoedingsstijlen. Hierbij moeten jongeren aankruisen welke beschrijving zij het beste bij hun ouders vinden passen. Hier hebben wij voor gekozen, omdat zo het snelst en effectiefst gemeten kan worden wat de opvoedingsstijl is, hierdoor blijft de enquête kort en behouden mensen de concentratie om alle vragen serieus te beantwoorden. De opvoedingsstijl wordt bepaald om te kijken of dat invloed heeft op de cijfers en de druk die jongeren ervaren en om te controleren of de algemene vooroordelen over Chinese opvoeding kloppen. De druk die jongeren ervaren wordt getest

aan de hand van de vijf factoren: de ouders, vrienden, school, de maatschappij en de persoon zelf. Hierbij moeten ondervraagden per factor een nummer tussen de 1 en 10 geven voor de mate van prestatiedruk die ze vanuit die groep voelen. Dit is een subjectieve manier van meten, maar daar is bewust voor gekozen, omdat het om het gevoel gaat en niet om de objectieve druk die jongeren hebben, dat is namelijk niet wat we willen onderzoeken. Door dit te vragen komen we erachter hoeveel druk jongeren ervaren en waar die druk vooral vandaan komt.

Het derde deel van de enquête gaat over hoe gelukkig de jongeren zijn. Dit wordt onderzocht door middel van één vraag, dezelfde vraag die in het jaarlijkse World Happiness Report wordt gebruikt. Deze vraag is zorgvuldig door wetenschappers bedacht en daarom een goede manier om het geluk van mensen te meten. Het voordeel is ook dat het maar één vraag is en daarom de enquête kort houdt. Deze vraag wordt gesteld om te meten hoe gelukkig jongeren zijn, om dit vervolgens te vergelijken met de prestatiedruk die jongeren ervaren en om het ervaren geluk in verband te brengen met de opvoedingsstijl.

De enquête voor Nederland gaan we doorsturen naar klasgenoten en vrienden. Om Chinese jongeren te bereiken gaan we gebruik maken van de app Tandem. Dit is een app die gemaakt is om talen te leren en waarin je berichten kan sturen aan jongeren van over de hele wereld. Veel Chinese jongeren maken gebruik van deze app en deze app is dus een goede manier voor ons om met hen in contact te komen.

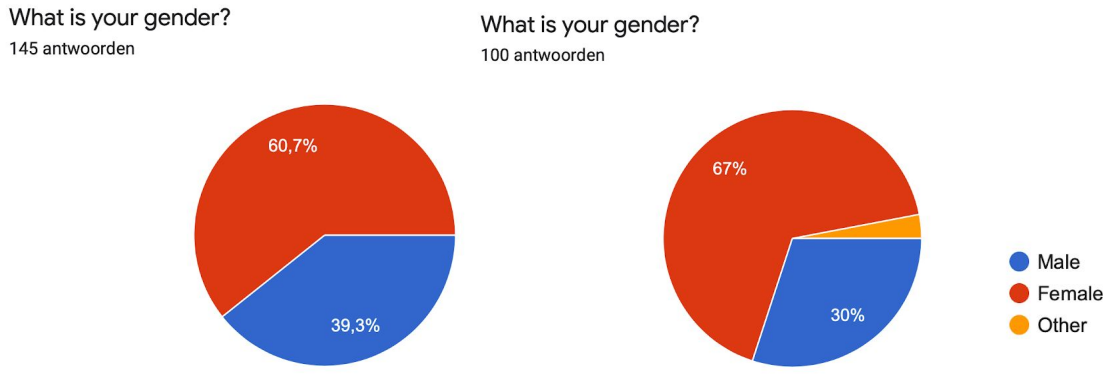
Uitwerking onderzoek

In de uitwerking van het onderzoek worden de resultaten van de enquête geanalyseerd en worden verschillende variabelen met elkaar in verband gebracht. De weergegeven resultaten zijn gebaseerd op 245 ondervraagden, 145 in Nederland en 100 in China. Er is een aantal antwoorden uitgefilterd, namelijk mensen die niet uit Nederland of China kwamen, mensen die niet in de juiste leeftijdscategorie (12 tot 18 jaar) vielen en mensen die niet op de middelbare school zaten.

Achtergrondkenmerken ondervraagden

In dit onderdeel van de uitwerking van het onderzoek worden de achtergrondkenmerken van de ondervraagden uit Nederland enerzijds en China anderzijds vergeleken. Dit is om te controleren of verschillen in achtergrondkenmerken niet meespelen in de uitkomsten van het onderzoek.

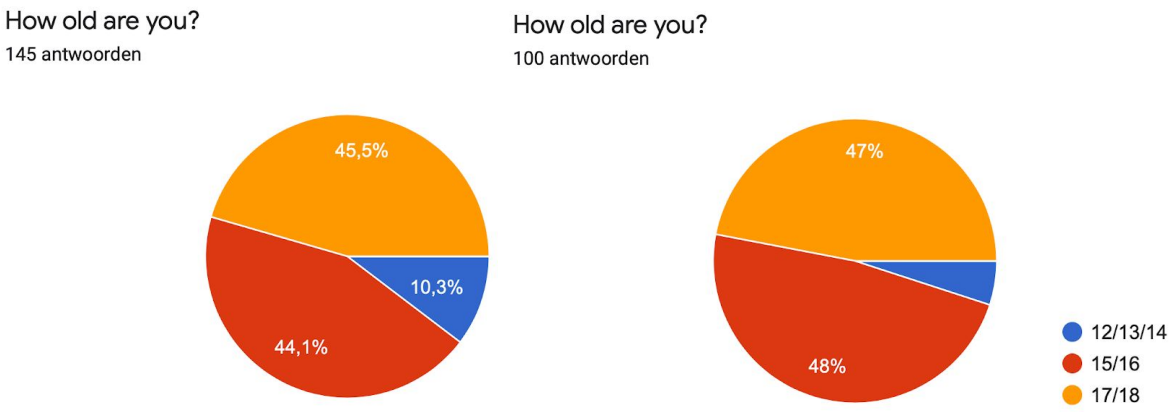
Geslacht

Nederland *China*

De verdeling tussen het aantal mannelijke en vrouwelijke ondervraagden is Nederland en China ongeveer hetzelfde. Wel was in beide landen ongeveer twee derde van de respondenten vrouw. Dit zou invloed kunnen hebben op de resultaten.

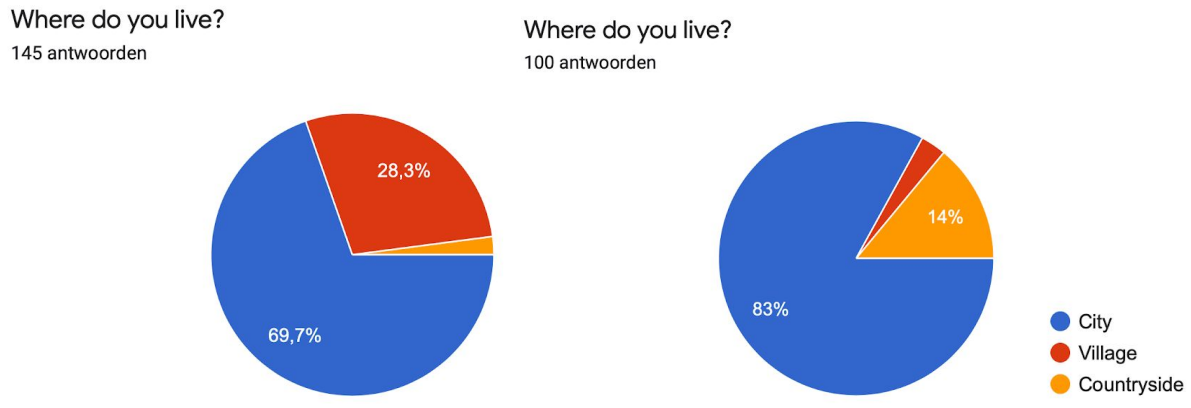
Leeftijd

Nederland *China*

De leeftijden van ondervraagden in Nederland en China zijn ongeveer gelijk verdeeld. Wel is het aantal respondenten met een leeftijd van 12/13/14 in zowel China als Nederland erg laag. De jongere leeftijdscategorie is dus minder goed gerepresenteerd in de resultaten.

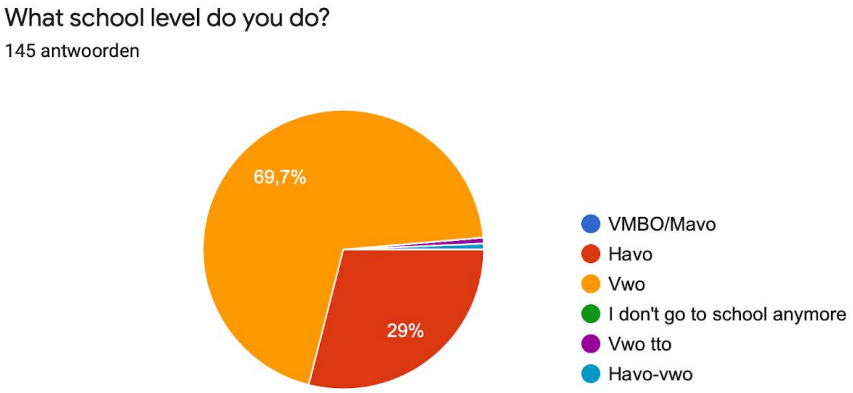
Woonplaats

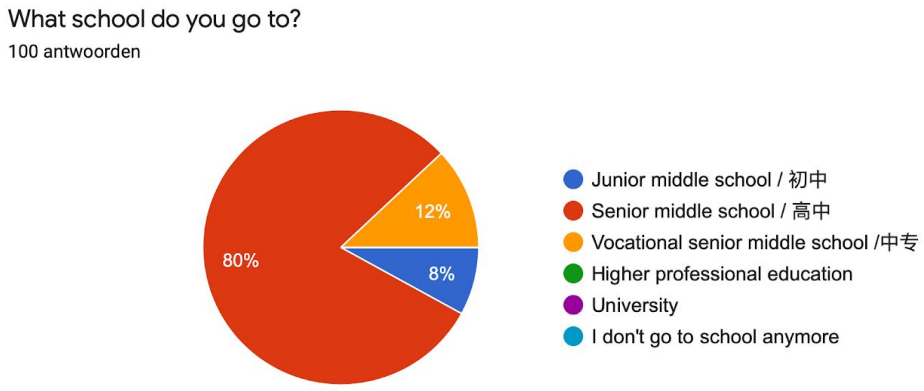
Nederland *China*

De meeste mensen die de enquête ingevuld hebben wonen in de stad, in Nederland wonen er wel meer mensen in een dorp dan in China. In China wonen er meer mensen op het platteland. Tijdens het afnemen van de enquête kwamen we er echter achter dat veel Chinese jongeren ‘countryside’ invulden, terwijl op hun profiel staat dat ze in de stad wonen. Wij denken dat het begrip ‘countryside’ door hen opgevat wordt als ‘de zijkant van het land’ en dat dit percentage deels daarom hoger is in China. Om deze reden hebben wij de antwoorden op deze vraag ook niet gebruikt in ons verder onderzoek.

Schoolniveau

Nederland

China

In Nederland hebben vooral vwo-leerlingen de enquête ingevuld, hierdoor zou de prestatiedruk hoger kunnen zijn. In China hebben namelijk vooral leerlingen van havo niveau de enquête ingevuld. Ook hebben in China meer leerlingen van mavo niveau de enquête ingevuld dan in Nederland.

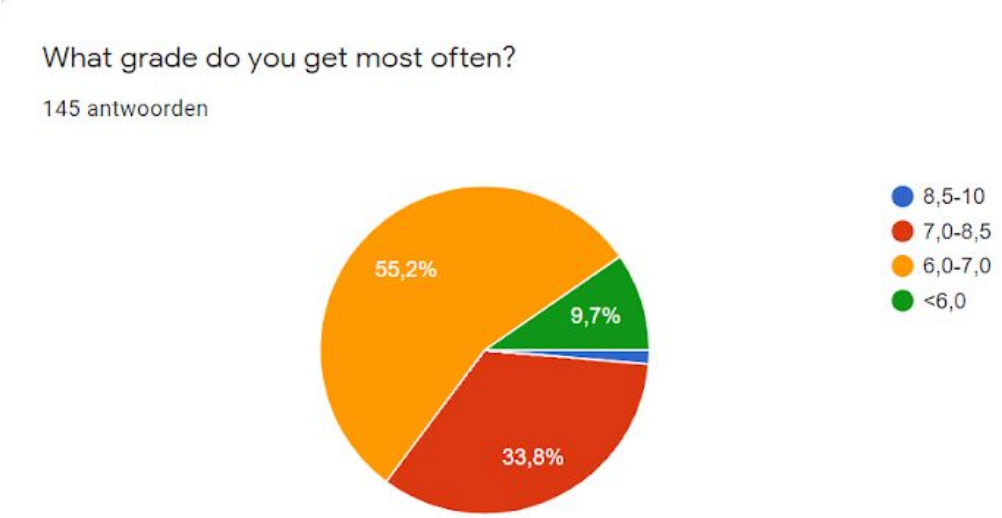
De mensen die ‘I don’t go to school anymore’ of ‘university/higher professional education’ ingevuld hebben, hebben we niet meegenomen in ons onderzoek, omdat ze niet tot onze doelgroep behoren.

Nederland en China vergeleken

In dit onderdeel van de uitwerking van het onderzoek wordt de volgende deelvraag behandeld: Wat zijn de verschillen in de prestaties, de opvoedingsstijl, de ervaren prestatiedruk en het ervaren geluk bij middelbare scholieren in China en Nederland?

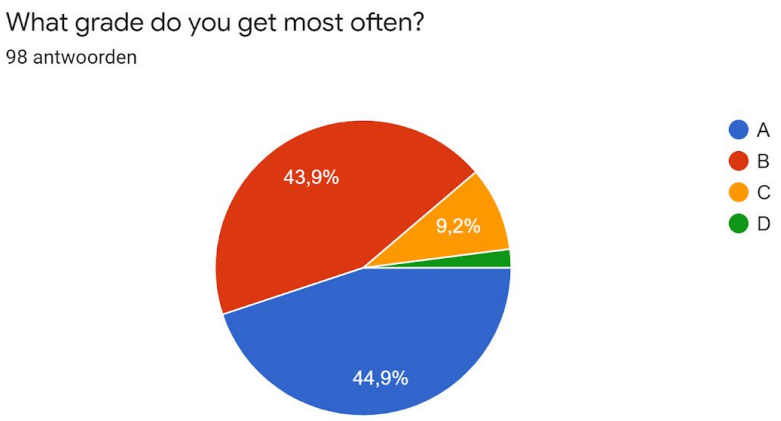
Prestaties

Nederland

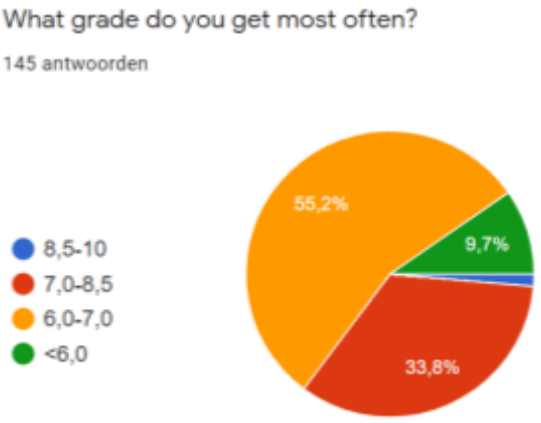
In Nederland komt duidelijk een zesjescultuur naar boven, meer dan 55% van de ondervraagden haalden meestal een cijfer tussen de 6,0 en de 7,0. De daarna grootste groep, van ruim 33%, haalt het vaakst een cijfer tussen de 7,0 en de 8,5. Ongeveer 10% haalde meestal een cijfer onder de 6,0. Slechts 2 van de 145 ondervraagden haalden het overgrote deel van de tijd tussen de 8,5 en de 10.

China

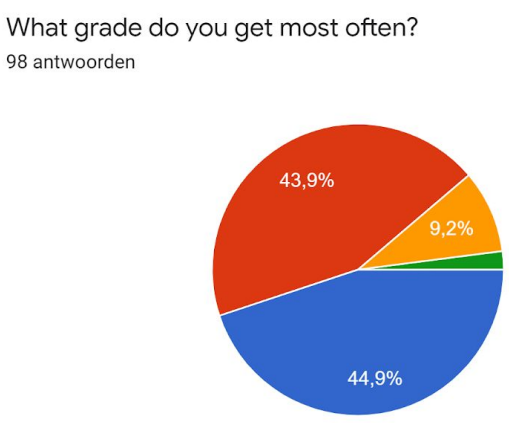

De ondervraagden in China haalden het vaakst een A (8,5-10), maar liefst 45% namelijk. 44% haalde meestal een B (7,0-8,5). Een kleine 10% haalde het vaakst een C (6,0-7,0). Slechts 2 van de 98 ondervraagden haalde meestal een D (<6,0).

Nederland en China vergeleken

Nederland

China

In de linkerafbeelding zijn de resultaten uit Nederland weergegeven, in de rechterafbeelding de resultaten uit China. Het is duidelijk dat Chinese scholieren veel hogere cijfers halen dan Nederlandse scholieren. In China haalt 90% van de scholieren meestal een cijfer boven de 7,0. In Nederland is dit slechts 35% en haalt 65% van de scholieren meestal een cijfer onder de 7,0, dit is in China maar 10%.

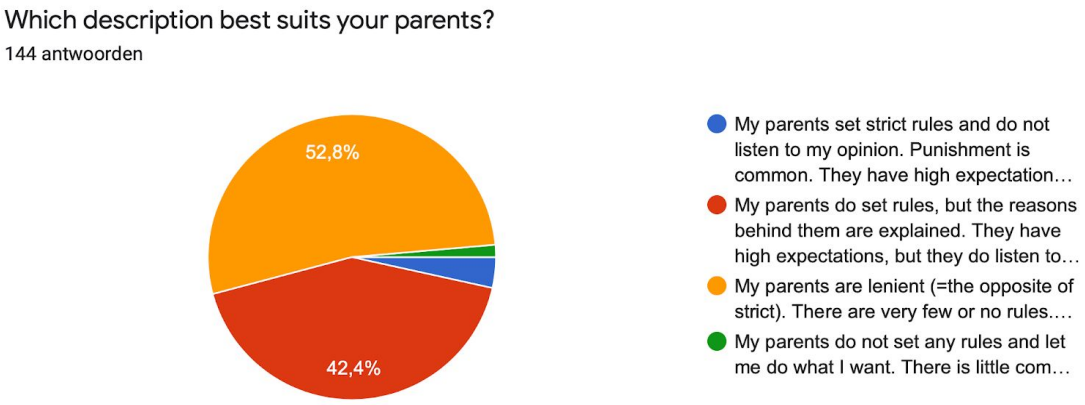
Een mogelijke verklaring voor dit verschil zou kunnen zijn dat in toetsen in China minder streng beoordeeld worden, waardoor mensen vaker hogere cijfers halen. De kans dat dit het geval is, is echter erg klein, omdat uit onderzoek blijkt dat de letters die in China toegekend worden aan de toetsresultaten van leerlingen, gelijk zijn aan de in de enquête gebruikte cijfers in Nederland.[37]

[37] Nuffic. (december 2018) *Onderwijssysteem China.* Geraadpleegd op 8 juli 2019.

Opvoedingsstijl

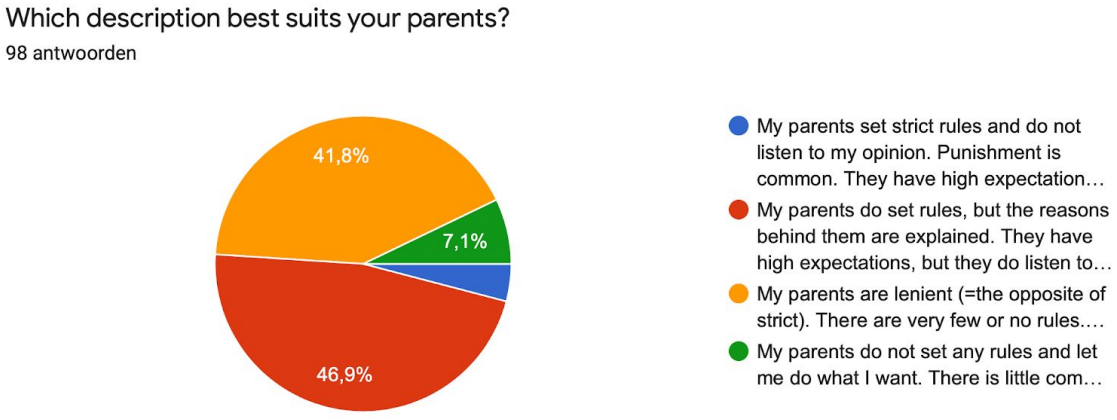
In de twee onderstaande cirkeldiagrammen staan de vier opvoedingsstijlen in vier kleuren. Blauw is autoritair, rood is autoritatief, oranje is permissief en groen is verwaarlozend.

Nederland

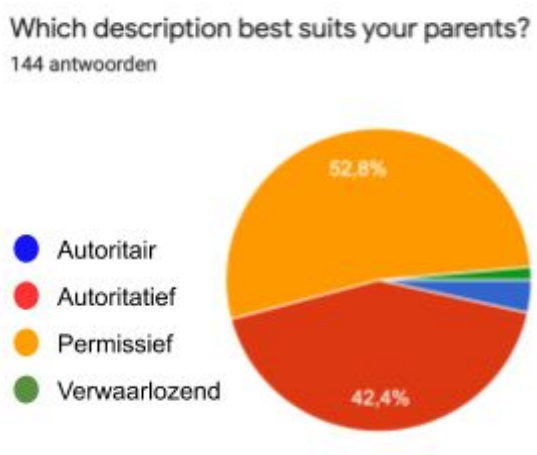
Bij de uitkomsten van de Nederlandse enquête is de permissieve opvoedingsstijl overduidelijk het meest voorkomend, meer dan de helft van de ondervraagden zag hun ouders als permissief, dit was namelijk 52,8%. Daarna komt de autoritatieve stijl, met 42,4%. De andere twee opvoedingsstijlen zijn veel minder voorkomend, van de Nederlandse ondervraagden beschreef 3,5% zijn ouders als autoritair en slechts 1,4% als verwaarlozend.

China

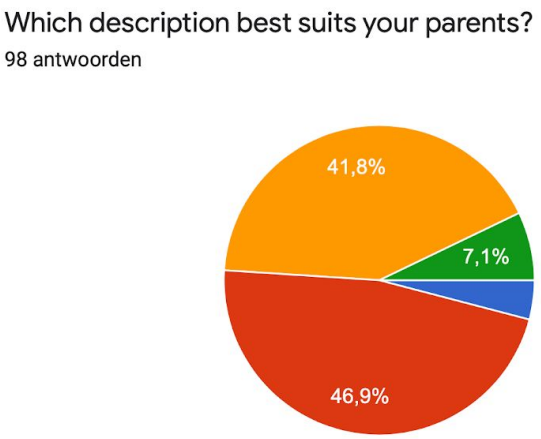

Uit de Chinese enquête komt dat de autoritatieve opvoedingsstijl het meest voorkomend is, met 46,9%. Vlak daarna komt de permissieve stijl met 41,8%. Verder vond 7,1% van de Chinese ondervraagden dat hun ouders verwaarlozend zijn. De kleinste groep, van 4,1%, beschreef hun ouders als autoritair.

Nederland en China vergeleken

Nederland

China

Als je de uitkomsten van de Nederlandse enquête en die van de Chinese enquête vergelijkt vallen een aantal dingen op.

Bij allebei is het overduidelijk dat de permissieve en autoritatieve stijl het meest voorkomen en dat de verwaarlozende en autoritaire stijl minder voorkomen. Bij de Nederlandse ondervraagden kwam echter permissief als grootste stijl naar voren en bij de Chinese ondervraagden was dat de autoritatieve stijl.

Ook is het zo dat bij de Chinese uitkomsten zowel de verwaarlozende stijl als de autoritaire stijl meer voorkomen dan bij de Nederlandse. Vooral bij de verwaarlozende stijl valt dat op. In Nederland was dat maar 1,4%, terwijl het in China wel 7,1% was. Dit zou echter verklaard kunnen worden door het feit dat in China sommige middelbare scholieren niet bij hun ouders wonen, maar op school. Dan omschrijven de ondervraagden hun ouders als weinig liefdevol, bovendien is er dan weinig communicatie en zijn ouders niet streng en laten hun kinderen hun gang gaan, dit is de omschrijving van een verwaarlozende opvoeding, dat dit veel ingevuld is in China kan dus komen doordat de jongeren niet thuis wonen.

Bij de autoritaire stijl was het in Nederland 3,5% en in China 4,1%, dat is een redelijk klein verschil. Wat opvalt is dat de autoritaire stijl dus bij beiden maar heel weinig voorkomt. Dat gaat met name tegen onze verwachting van China in. Voorafgaand aan dit onderzoek was ons stereotiepe beeld dat de opvoeding in China autoritair was en ook in het vooronderzoek over opvoeding vertoonde de Chinese opvoeding zoals Amy Chua die omschreef overeenkomsten met de autoritaire opvoedingsstijl, al was het wel twijfelachtig of de Chinese opvoeding echt een vorm van autoritaire opvoeding was.

Volgens de enquêteresultaten is een autoritaire opvoeding niet gebruikelijk in China. Het percentage ligt in China wel hoger, maar dit is maar een heel klein verschil. Wel is het zo dat de autoritatieve opvoeding iets meer voorkomt in China dan in Nederland en dat de permissieve opvoeding veel meer voorkomt in Nederland dan in China. Daar is dus uit af te

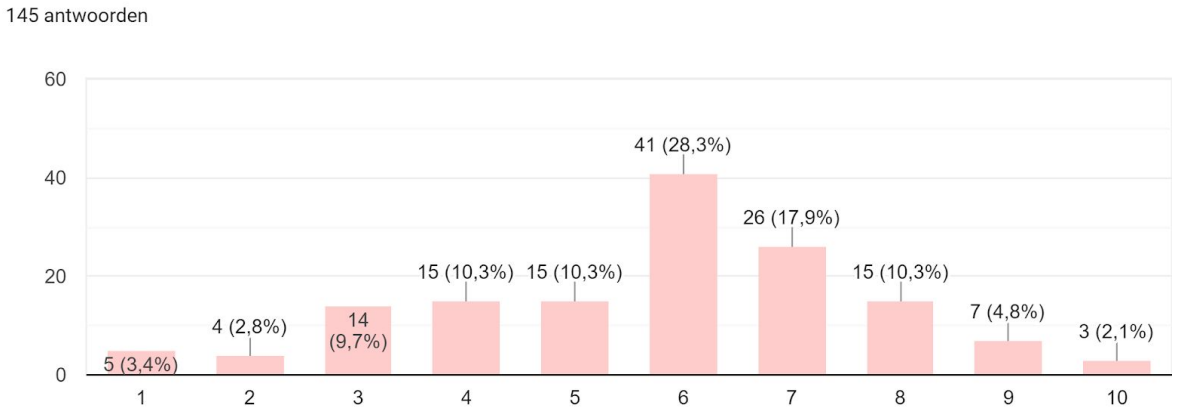
leiden dat de opvoeding in China meestal wel strenger is dan in Nederland, maar het verschil kleiner is dan wij van tevoren verwachtten.

Een kanttekening hierbij is wel nog dat het model van opvoedingsstijlen gebaseerd is op de westerse samenleving, waardoor het niet helemaal aansluit bij Chinese opvoedingsstijlen. Dat maakt het moeilijk om Nederland en China op basis van dit systeem met elkaar te vergelijken, omdat er in China een andere kijk op opvoeding is.

Prestatiedruk

Nederland

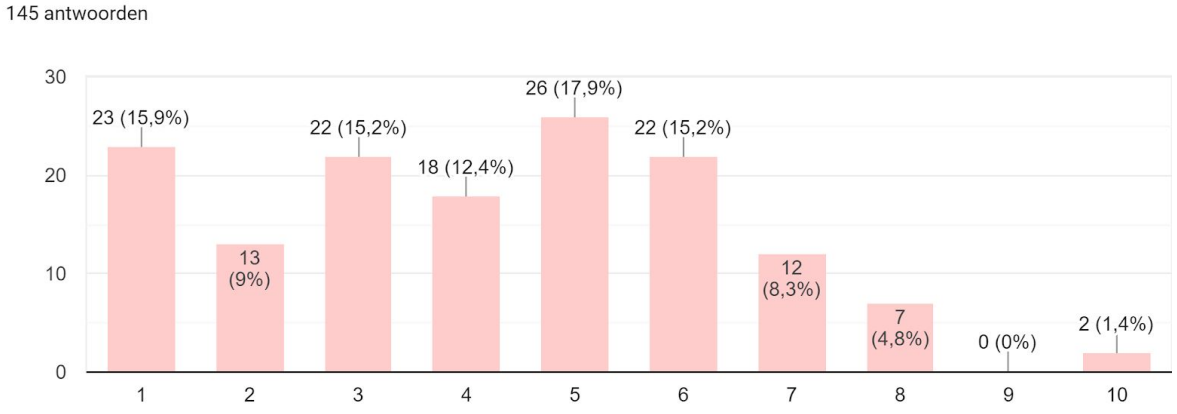
To what extent do you feel pressure to perform well **from your parents?**

Gemiddelde: 5,73

Het gemiddelde cijfer dat de Nederlandse jongeren geven aan de prestatiedruk die ze vanuit hun ouders ervaren is 5,73. Het meest genoemde cijfer is 6, bijna 30% van de jongeren gaf dat antwoord. 36,5% van de ondervraagden gaf een cijfer van 5 of lager aan de prestatiedruk vanuit hun ouders, terwijl 17,2% een cijfer van 8 of hoger gaf.

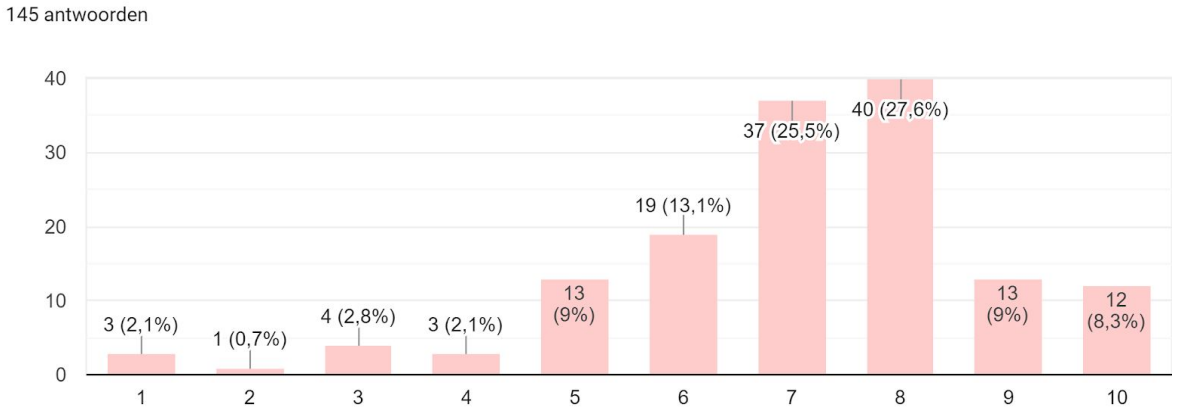
To what extent do you feel pressure to perform well **from your friends?**

Gemiddelde: 4,20

Aan de prestatiedruk die vanuit vrienden wordt ervaren gaven de Nederlanders een gemiddeld cijfer 4,20. Het meest gekozen cijfer is een 5 (met 17,9 procent), maar opvallend is dat het meest gekozen cijfer daarna een 1 is (met 15,9 procent). Van alle antwoorden was wel 70,4 procent 5 of lager en maar 6,2 procent boven de 8.

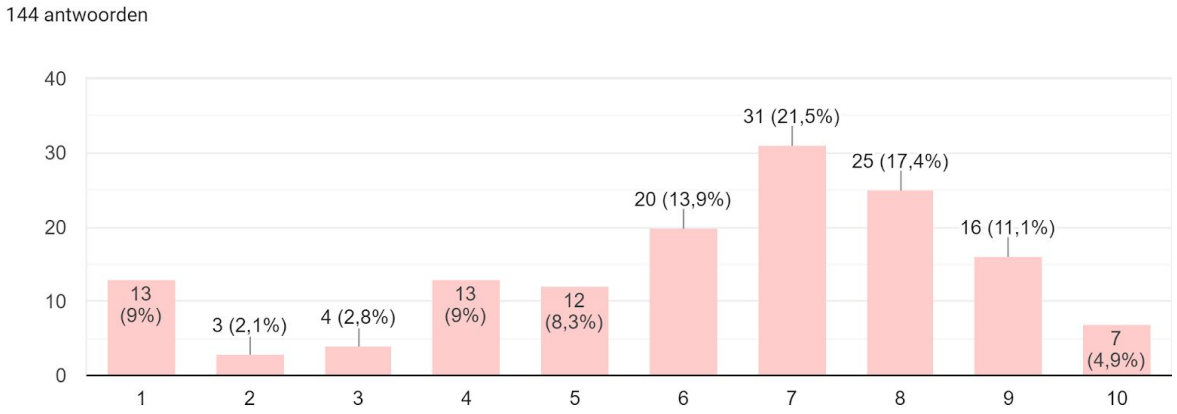
To what extent do you feel pressure to perform well **from school?**

Gemiddelde: 7,06

Bij de prestatiedruk vanuit school is het gemiddelde cijfer een 7,06. Het meest gekozen cijfer is een 8 met 27,6%, vlak daarna komt de 7 met 25,5%. Deze twee cijfers zijn duidelijk het meest populair, alle andere cijfers zijn aanzienlijk minder gekozen. Slechts 16,7% van de scholieren gaf bij deze vraag een cijfer van 5 of lager. 44,9% gaf een 8 of hoger.

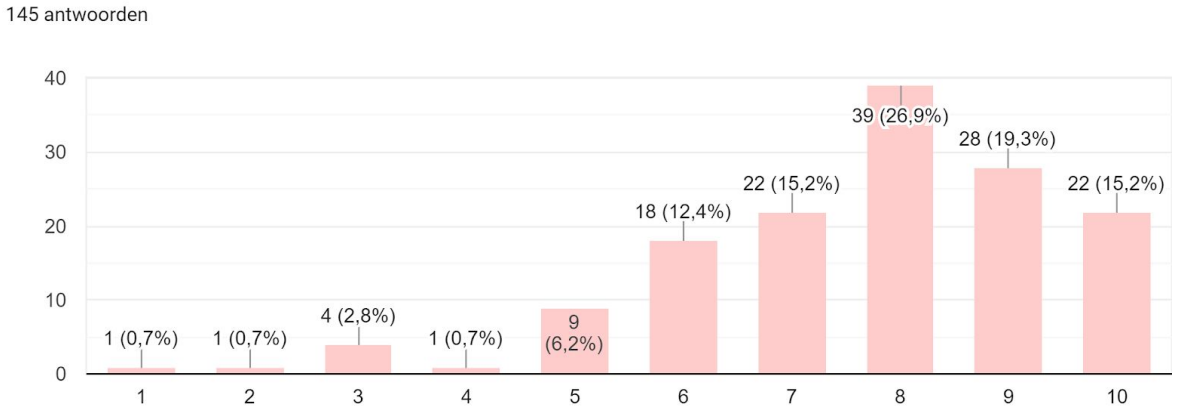
To what extent do you feel pressure to perform well **from society?**

Gemiddelde: 6,21

De prestatiedruk vanuit de maatschappij kreeg door de Nederlandse jongeren een gemiddeld cijfer van 6,21. De meeste jongeren (21,5%) koos voor een 7. Een cijfer van 5 of lager werd gekozen door 31,2% van de ondervraagden, een cijfer van 8 of hoger werd gekozen door 33,4%.

To what extent do you feel pressure to perform well **from yourself?**

Gemiddelde: 7,66

Bij de vraag over de prestatiedruk vanuit zichzelf gaven de Nederlandse scholieren gemiddeld een cijfer van 7,66. Het antwoord dat het meest voorkomt is een 8, dat werd gegeven door 26,9% van de ondervraagden. Maar 11,1% gaf een cijfer van 5 of lager, terwijl wel 61,4% van de ondervraagden een cijfer van 8 of hoger gaf.

Gemiddelde prestatiedruk in Nederland

In de onderstaande tabel staan de gemiddelde cijfers die de Nederlandse ondervraagden voor de vijf verschillende vragen hebben gegeven.

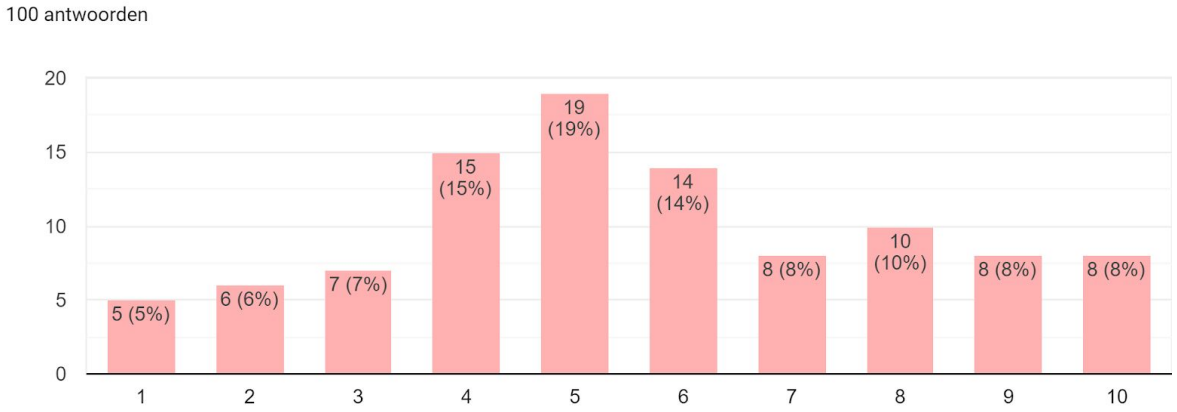
Categorie	**Gemiddelde Cijfer**
Vrienden	4,20
Ouders	5,73
Maatschappij	6,21
School	7,06
Jezelf	7,66
Gemiddelde	*6,17*

De gemiddelde ervaren prestatiedruk die de bleek uit de antwoorden van de Nederlandse jongeren is een 6,17.

Van de vijf vragen over prestatiedruk is het laagste gemiddelde cijfer gegeven bij de prestatiedruk vanuit vrienden. Met zijn 4,20 is dit opvallend minder dan de andere vragen. Blijkbaar ervaren Nederlandse jongeren minder prestatiedruk vanuit hun vrienden dan vanuit de andere factoren. Als tweede komt de prestatiedruk van de ouders, met een gemiddelde van 5,73. Vervolgens komt de prestatiedruk vanuit de maatschappij, met een gemiddelde van 6,21. Daarna komt de prestatiedruk vanuit school, daaruit komt een gemiddelde van 7,06. De hoogste prestatiedruk ervaren de jongeren vanuit zichzelf, uit die vraag kwam een gemiddelde van 7,66.

China

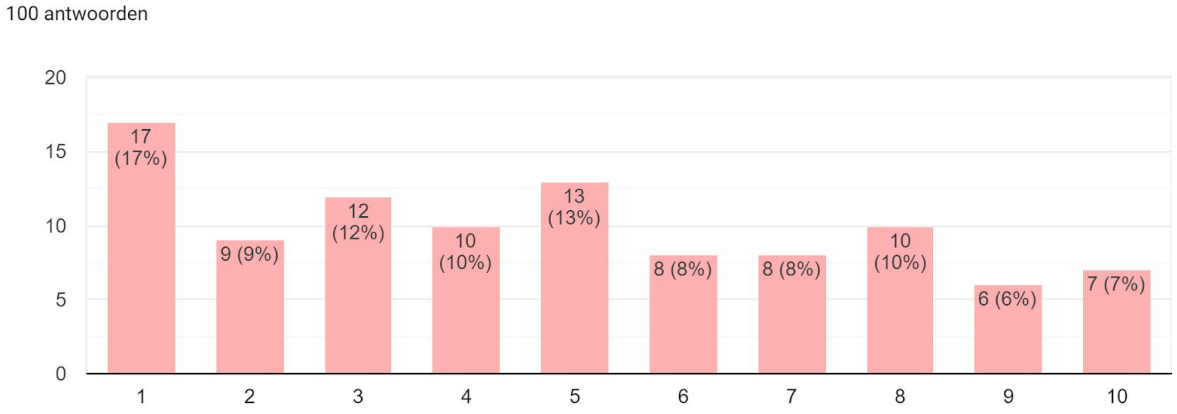
To what extent do you feel pressure to perform well **from your parents?**

Gemiddelde: 5,65

De Chinese jongeren gaven bij deze vraag een gemiddeld cijfer van 5,65. Het meest gescoorde cijfer is 5, met 19% van de ondervraagden. 52% gaf een cijfer van 5 of lager, 26% gaf een cijfer van 8 of hoger.

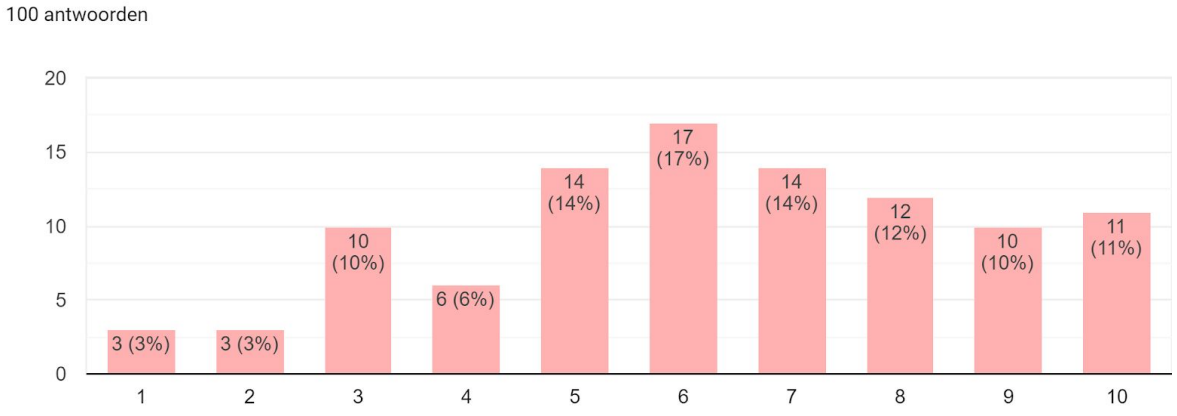
To what extent do you feel pressure to perform well **from your friends?**

Gemiddelde: 4,84

Bij de vraag over prestatiedruk vanuit vrienden bleken uit de Chinese antwoorden een gemiddelde van 4,84. Het antwoord dat het meest is gekozen is 1, met 17%. Verder valt nog op dat de antwoorden erg gespreid zijn, het schommelt tussen de 7 en 13 procent.
61 procent van de ondervraagden gaf een antwoord van 5 of lager en 23% van de ondervraagden gaf een antwoord van 8 of hoger.

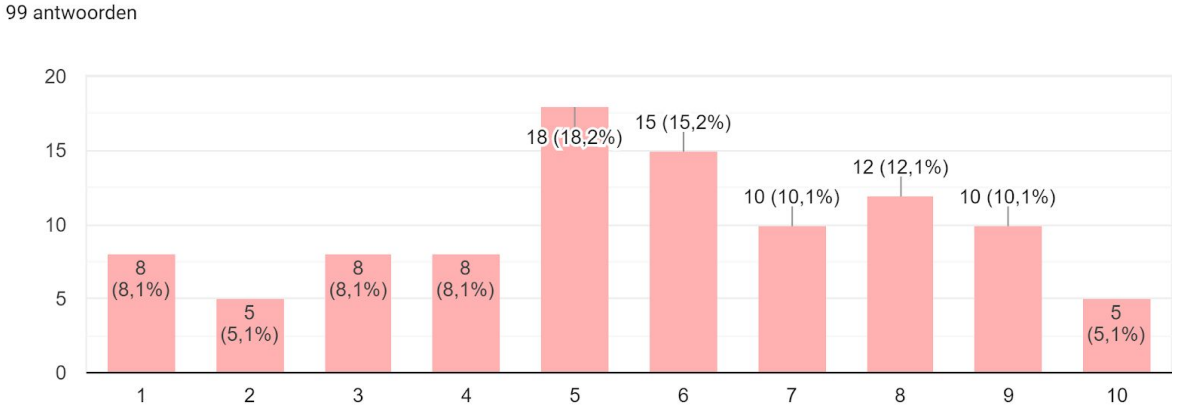
To what extent do you feel pressure to perform well **from school?**

Gemiddelde: 6,29

Het gemiddelde cijfer dat Chinese scholieren gaven aan de prestatiedruk die ze vanuit school ervaren is een 6,29. Het meest voorkomende antwoord is het cijfer 6, dit antwoord werd door 17% van de ondervraagden gegeven. 36% van de Chinese ondervraagden gaf een cijfer lager dan of gelijk aan 5, 33% gaf een cijfer hoger dan of gelijk aan 8.

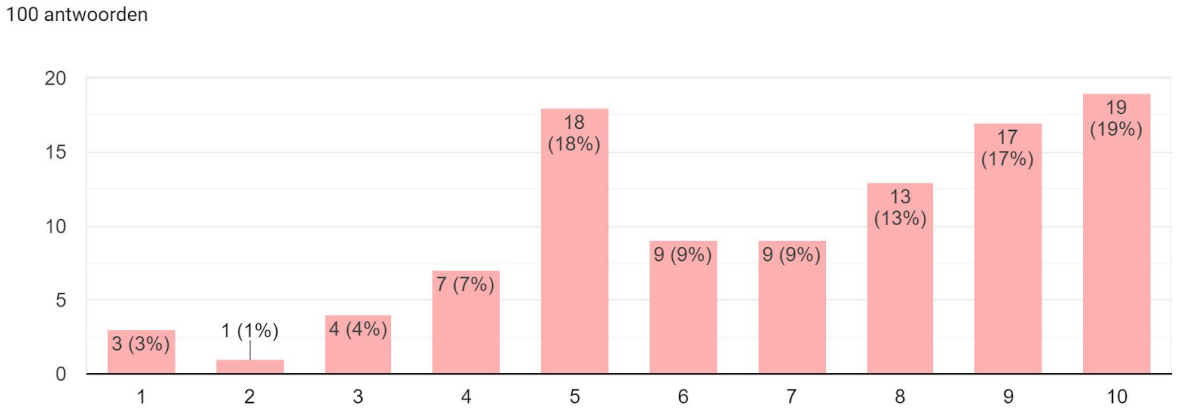
To what extent do you feel pressure to perform well **from society?**

Gemiddelde: 5,66

Uit de vraag over de maatschappij kwam een gemiddeld antwoord van 5,66. Het meest voorkomende antwoord is het cijfer 5, van de Chinese ondervraagden koos 18,2% voor dit antwoord. Het percentage van de ondervraagden die een cijfer van 5 of lager kozen is 47,6%, bij een cijfer van 8 of hoger is dat 27,3%.

To what extent do you feel pressure to perform well **from yourself?**

Gemiddelde: 6,99

Het gemiddelde van de antwoorden op deze vraag kwam uit op een 6,99. Het meest gekozen cijfer is een 10, met 19%. Daarna zijn de cijfers 5 (met 18%) en 9 (met 17%) het meest voorkomend. 33% gaf een cijfer van 5 of lager, 49% gaf een cijfer van 8 of hoger.

Gemiddelde prestatiedruk in China

In de onderstaande tabel staan de gemiddelde cijfers die de Chinese ondervraagden voor de vijf verschillende vragen hebben gegeven.

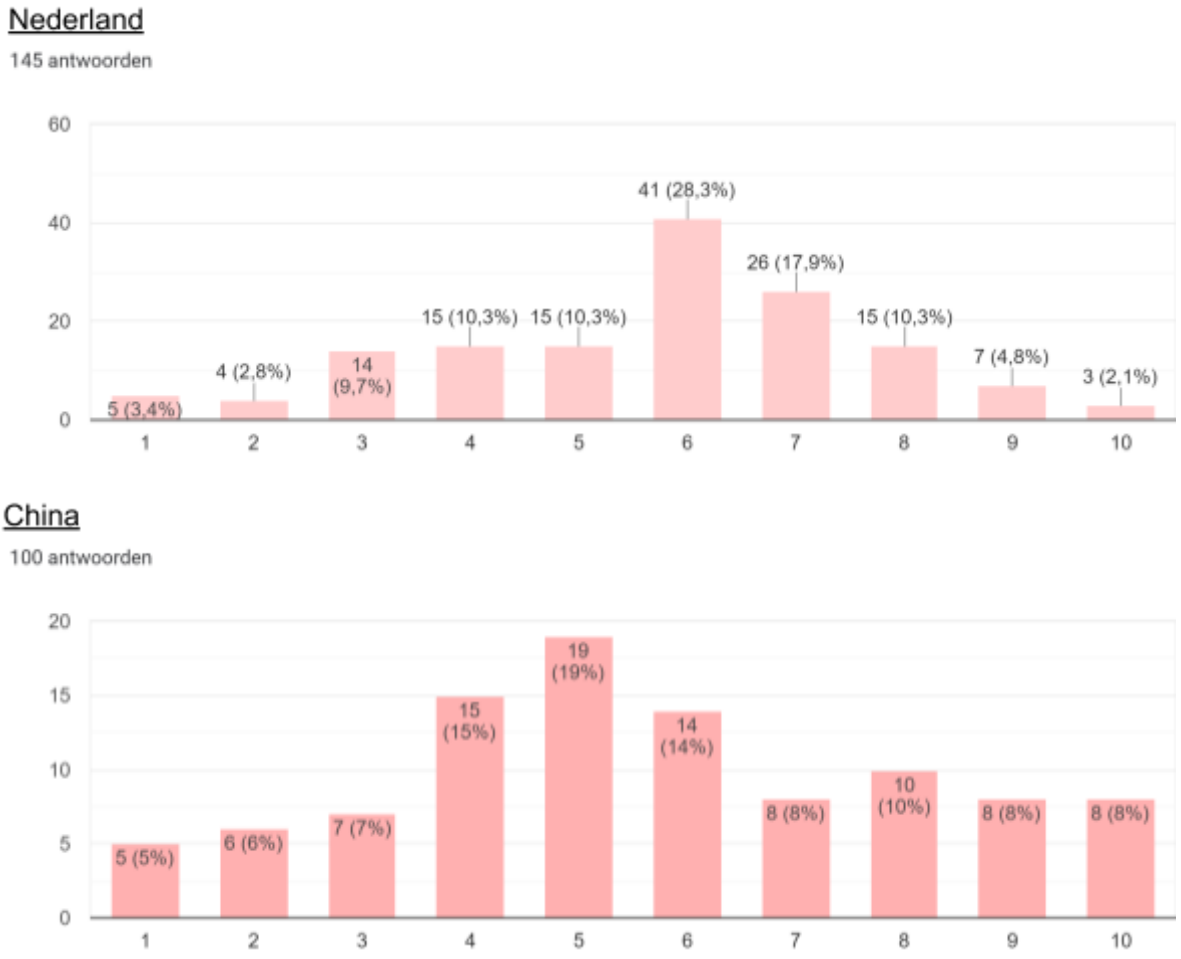
Categorie	**Gemiddelde Cijfer**
Vrienden	4,84
Ouders	5,65
Maatschappij	5,66
School	6,29
Jezelf	6,99
Gemiddelde	*5,89*

De gemiddeld ervaren prestatiedruk die bleek uit de antwoorden van de Chinese jongeren is een 5,89.

De laagste prestatiedruk ervaren de Chinese jongeren gemiddeld vanuit hun vrienden, het gemiddelde cijfer dat uit die vraag kwam is een 4,84. Dat wordt gevolgd door de prestatiedruk vanuit hun ouders en de maatschappij, die met cijfers van 5,65 en 5,66 erg dicht bij elkaar liggen. Daarna komt de prestatiedruk vanuit school met een cijfer van 6,29. Het hoogste gemiddelde cijfer kwam uit de prestatiedruk die jongeren ervaren vanuit zichzelf, het gemiddelde cijfer dat uit die vraag kwam is een 6,99.

Nederland en China vergeleken

To what extent do you feel pressure to perform well **from your parents?**

Nederland	**China**
5,73	5,65

Bij deze vraag kwam uit de antwoorden van de enquête voor Nederland een gemiddeld cijfer van 5,73 en voor China een gemiddeld cijfer van 5,65. Het cijfer van Nederland is dus hoger, maar het scheelt maar zo weinig dat dit verschil eigenlijk te verwaarlozen is. De tabellen van China en Nederland zien er wel anders uit. Bij Nederland is het cijfer 6 duidelijk het meest voorkomend, alle andere cijfers komen aanzienlijk minder vaak voor. Bij China is het meest voorkomende antwoord een cijfer 5, maar dit steekt er niet zo erg bovenuit als bij Nederland het geval is. De resultaten zijn bij China meer verdeeld tussen 1-10 dan bij Nederland.

Dat er weinig verschil is tussen Nederland en China in de prestatiedruk die jongeren ervaren spreekt ons vooronderzoek over cultuurverschillen tegen. Daaruit bleek namelijk dat doordat in China de machtsafstand groot is, jongeren de mening van hun ouders zwaarder zouden laten wegen dan in Nederland, waar de machtsafstand klein is. Hierdoor zouden Chinese

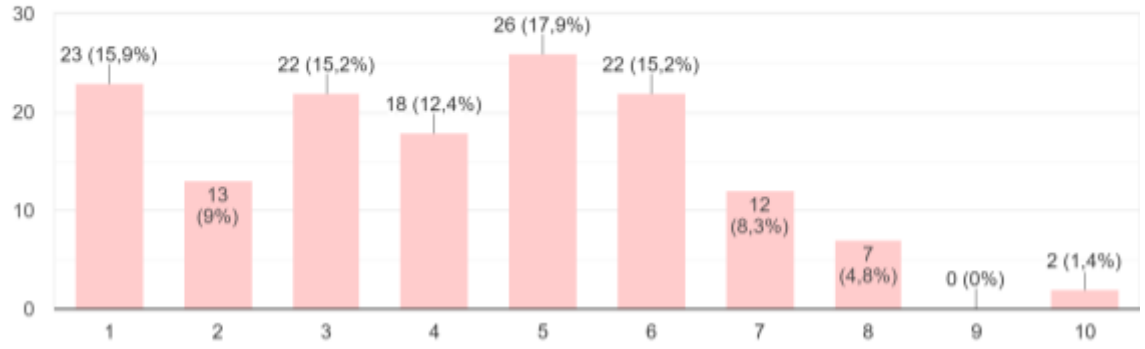
jongeren vanuit hun ouders meer prestatiedruk ervaren dan in Nederland, maar uit ons onderzoek blijkt dat dat niet het geval is.

Een andere verklaring zou kunnen zijn dat de prestatiedruk vanuit ouders in China hoger is door de eenkindpolitiek. Hierdoor zou er meer druk op de kinderen gelegd worden, omdat alle hoop op één kind gelegd wordt.

To what extent do you feel pressure to perform well **from your friends?**

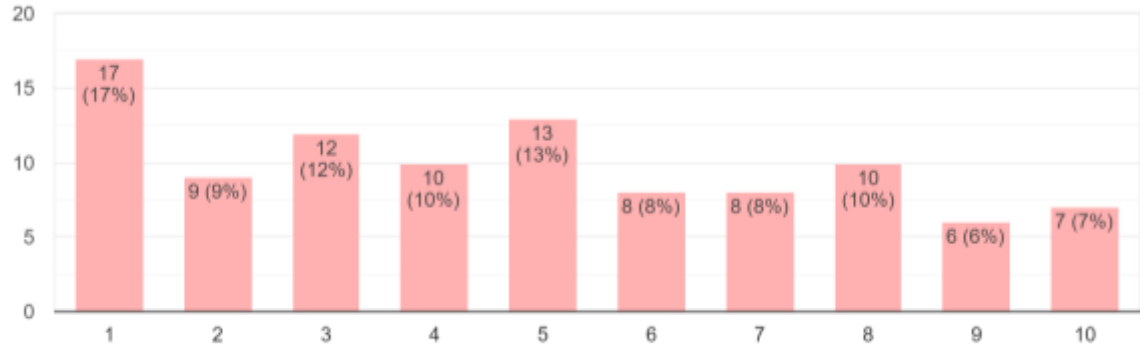
Nederland

145 antwoorden

China

100 antwoorden

Nederland	China
4,20	4,84

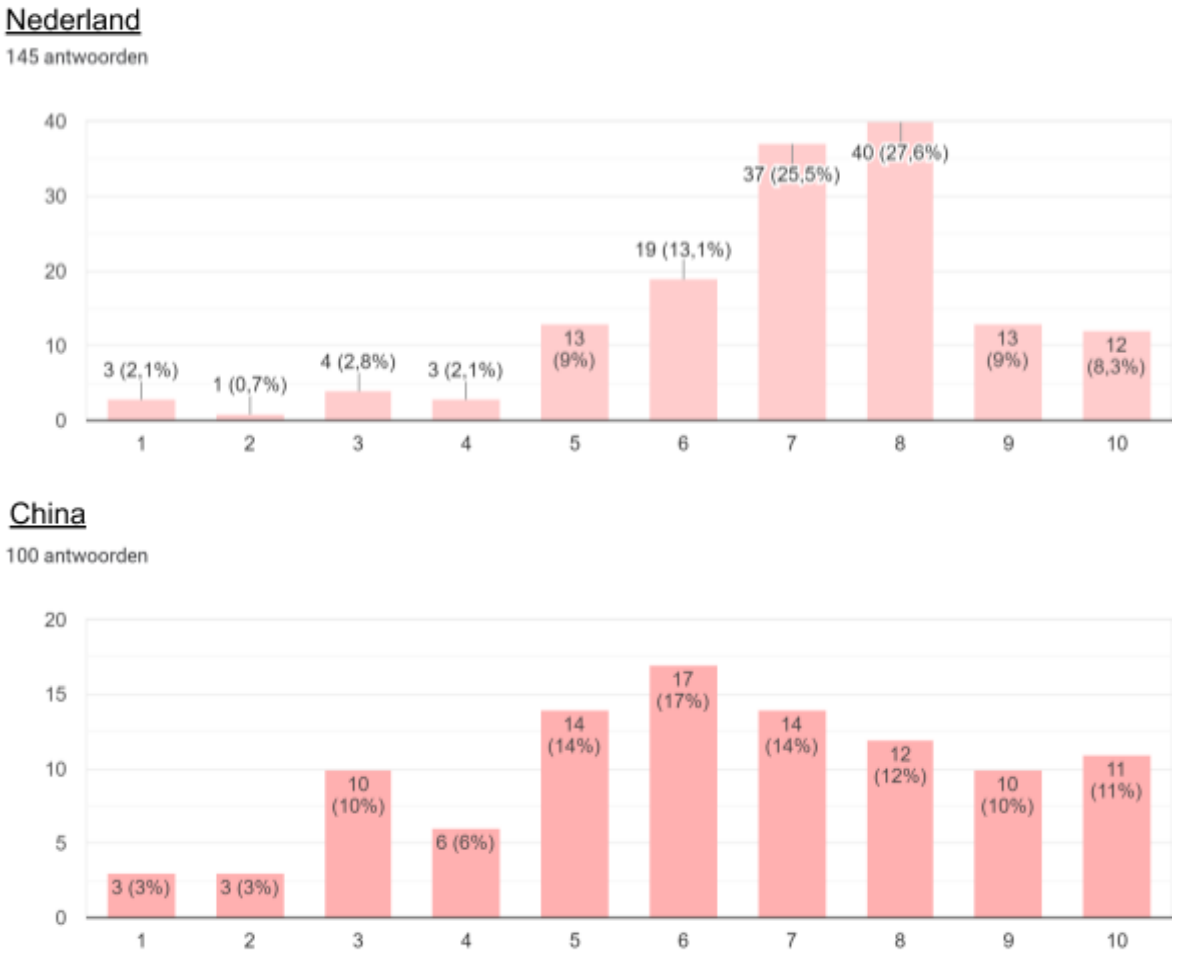
Bij de vraag over de prestatiedruk vanuit vrienden scoorde Nederland een gemiddeld cijfer van 4,20 en China een gemiddeld cijfer van 4,84. Dit is de enige vraag waarbij China uitkwam op een hoger gemiddeld cijfer dan Nederland. Als je de twee grafieken met elkaar vergelijkt zijn er een aantal opvallende overeenkomsten en verschillen. Bij het diagram van Nederland zie je dat er een aantal pieken voorkomen, namelijk bij de cijfers 1, 3, 5 en 6. Het aantal antwoorden boven de 8 is heel klein. Bij China zijn de antwoorden meer verspreid. Er is een piek bij het cijfer 1, dit cijfer is dus net als bij Nederland veel gekozen. Verder zijn de antwoorden heel verspreid. Vergeleken met de Nederlandse resultaten zijn de cijfers van 8 of hoger bij China veel meer voorkomend.

Deze resultaten bevestigen de veronderstellingen in het vooronderzoek over cultuurverschillen. Daarin staat namelijk dat doordat China een collectivistische samenleving

is, scholieren daar meer prestatiedruk vanuit de groepen waartoe zij behoren zouden ervaren, omdat de groep daar veel belangrijker is dan in Nederland, een individualistische samenleving, waarin mensen op hun eigen persoon beoordeeld worden en niet de prestaties van de gehele groep omlaag halen als ze slechte resultaten behalen. Er kan echter niet geconcludeerd worden dat de prestatiedruk die Chinese jongeren ervaren verband houdt met het collectivistische karakter van de samenleving.

Aan de andere kant spreken de resultaten het vooronderzoek juist tegen, namelijk op het gebied van indulgence en restraint. Nederland is namelijk een indulgence samenleving en daarin zijn vrienden heel belangrijk, hierdoor zou je verwachten dat de druk die jongeren vanuit hun vrienden ervaren ook groter is dan in China, een restraint samenleving waarin vrienden minder belangrijk zijn. Het zou echter ook kunnen dat hoge cijfers door vrienden in Nederland niet als iets positiefs gezien worden, waardoor de prestatiedruk vanuit vrienden in Nederland juist lager is.

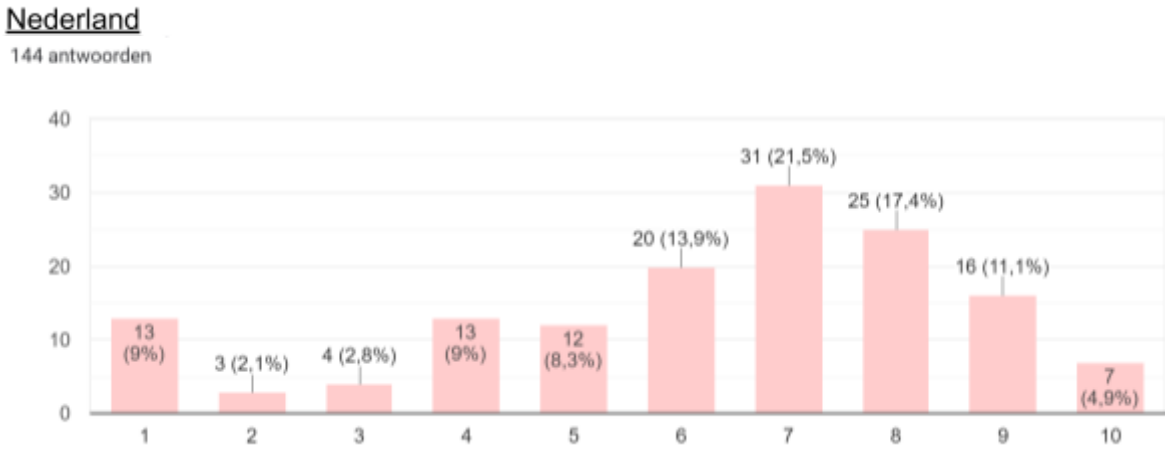
To what extent do you feel pressure to perform well **from school?**

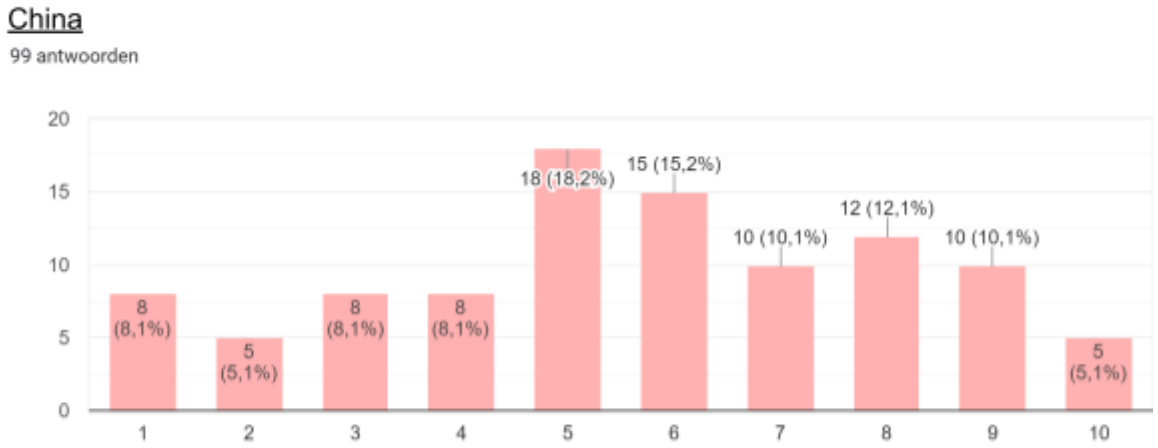

Nederland	China
7,06	6,29

Uit deze vraag kwam voor Nederland een gemiddelde van 7,06 en voor China een gemiddelde van 6,29. De druk vanuit school die Nederlandse jongeren ervaren is dus hoger dan die die Chinese jongeren ervaren. Dat valt ook gelijk op als je de twee diagrammen vergelijkt. Bij Nederland zijn er twee duidelijke toppen bij de 7 en de 8 en kozen bijna geen van de ondervraagden voor een cijfer onder de 5. Bij China zijn de cijfers onder de 5 in vergelijking met de cijfers daarboven ook minder voorkomend, maar bij China zijn de cijfers onder de 5 wel meer voorkomend dan bij Nederland. Ook bij deze vraag zie je weer dat er bij Nederland een aantal toppen zijn in het diagram, terwijl de antwoorden bij China meer verspreid zijn.

To what extent do you feel pressure to perform well **from society?**

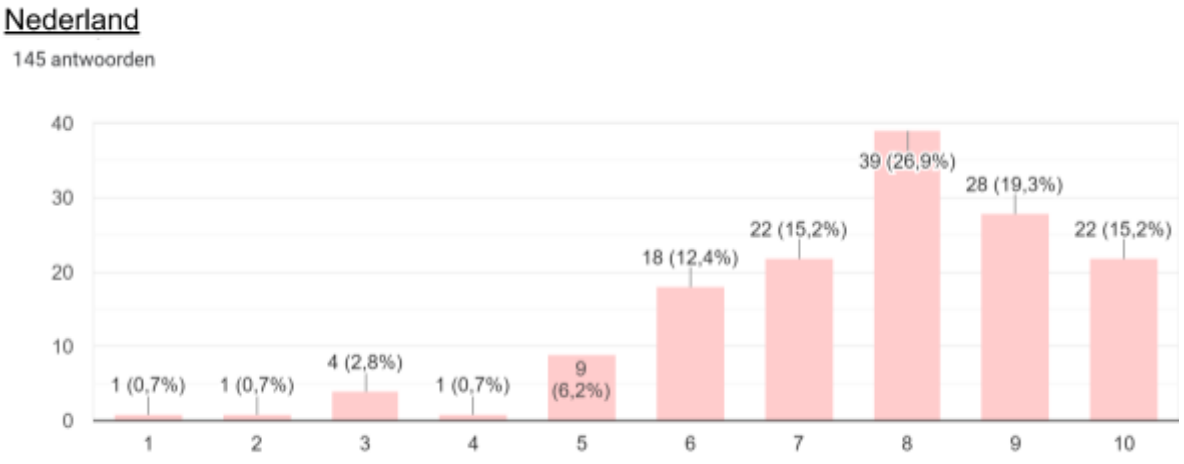
Nederland	China
6,21	5,66

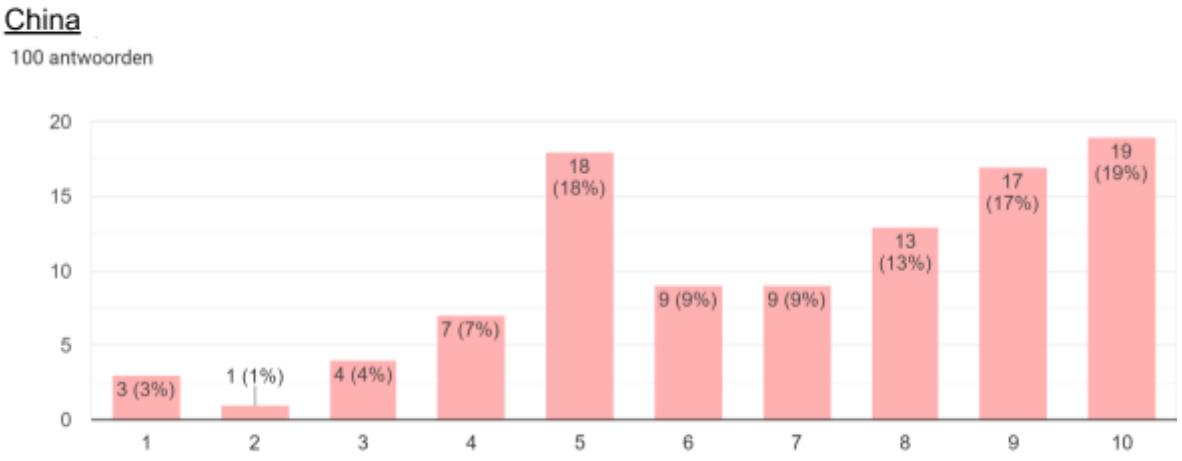
Bij deze vraag gaven de Nederlandse jongeren een gemiddeld cijfer van 6,21 en de Chinese jongeren een gemiddeld cijfer van 5,66. Nederlandse jongeren gaven dus in iets grotere mate aan prestatiedruk vanuit de maatschappij te ervaren dan Chinese jongeren dat deden. Opvallend is dat de diagrammen van Nederland en China een overeenkomst in opbouw voorkomen. Het cijfer 1 komt matig voor, de cijfers 2 tot 4/5 komen weinig voor, de cijfers 5/6 tot 9 komen veel voor en het cijfer 10 komt weer weinig voor. Een belangrijk verschil is wel dat bij Nederland de piek bij het cijfer 7 ligt en bij China bij het cijfer 5.

Een kanttekening hierbij is wel dat het zou kunnen dat Nederlandse en Chinese jongeren het begrip ‘society’ anders opvatten. Dit is een mogelijke verklaring voor het verschil tussen de cijfers van Nederland en China. Je ziet ook dat in China het cijfer 5 vaak gekozen is, het zou kunnen dat dat komt doordat de ondervraagden niet helemaal begrepen wat ermee bedoeld werd en dat ze daarom voor het middelste cijfer hebben gekozen.

Het verschil in de prestatiedruk die scholieren in Nederland en China vanuit de maatschappij ervaren spreekt ook het vooronderzoek over cultuurverschillen tegen. Daarin wordt namelijk uitgelegd dat presteren in de Chinese cultuur belangrijker is dan in de Nederlandse cultuur, omdat China een masculiene samenleving is, terwijl Nederland een feminiene samenleving is.

To what extent do you feel pressure to perform well **from yourself?**

Nederland	China
7,66	6,99

Deze vraag kreeg van de Nederlandse jongeren een gemiddeld cijfer van 7,66 en van de Chinese jongeren een gemiddeld cijfer van 6,99. De prestatiedruk vanuit de jongeren zelf is voor Nederland dus iets hoger dan voor China. Bij het Nederlandse diagram zie je dat de cijfers onder de 5 heel weinig zijn gekozen. Bij het Chinese diagram komen deze antwoorden ook weinig voor, maar wel vaker dan bij de Nederlandse. Het meest voorkomende cijfer bij de Nederlandse tabel is het cijfer 8. Van het cijfer 5 tot 8 is er een stijging in het aantal antwoorden te zien, die van het cijfer 8 tot 10 een daling wordt. Bij China is het cijfer 10 het meest gekozen, vanaf 7 tot 10 loopt het aantal antwoorden op. Verder is nog opvallend dat er bij China een piek is bij 5, 18% van de ondervraagden gaf dat antwoord. Daarmee is 5 na 10 het meest gekozen cijfer.

Deze resultaten bevestigen de resultaten uit het vooronderzoek naar cultuurverschillen. China is namelijk een restraint samenleving en daarin ervaren mensen minder druk vanuit zichzelf, doordat ze ervan uitgaan dat wat er gebeurt ze overkomt en dat ze er zelf geen invloed op hebben. Nederland is een indulgence samenleving, waarin mensen het idee hebben dat ze zelf de controle over hun leven hebben en daardoor zullen ze ook meer druk vanuit zichzelf voelen.

Gemiddelde prestatiedruk Nederland en China vergeleken

In de onderstaande tabel staan de gemiddelde cijfers die de zowel de Nederlandse als de Chinese ondervraagden voor de vijf verschillende vragen hebben gegeven.

Categorie	**Gemiddelde Cijfer Nederland**	**Gemiddelde Cijfer China**
Vrienden	4,20	4,84
Ouders	5,73	5,65
Maatschappij	6,21	5,66
School	7,06	6,29
Jezelf	7,66	6,99
Gemiddelde	*6,17*	*5,89*

Als je naar het gemiddelde van de 5 vragen kijkt scoort Nederland een cijfer van 6,17 en China een cijfer van 5,89. De Nederlandse jongeren geven dus een hoger cijfer aan de prestatiedruk die ze ervaren dan de Chinese jongeren. Het is echter maar een verschil van 0,28, dat is zo klein dat uit deze cijfers niet te concluderen valt dat de Nederlandse jongeren meer prestatiedruk ervaren ten opzichte van de Chinese jongeren.
Als je naar de losse categorieën kijkt zijn daar wel wat dingen uit af te leiden.

De vraag over de prestatiedruk vanuit vrienden is de enige vraag waarbij China op een hoger cijfer uitkomt dan Nederland. In het vooronderzoek over opvoedingsstijlen en de Chinese opvoeding werd groepsdruk als een van de redenen voor het verklaren van het succes van Chinezen gegeven. Westerse jongeren zien goed presteren als iets negatiefs, terwijl Chinese jongeren het als iets positiefs zien. Daarom hadden wij ook verwacht dat de prestatiedruk die Chinese jongeren vanuit hun vrienden ervaren hoog zou zijn. Dat is in werkelijkheid echter niet zo hoog als wij verwachtten, want van alle vijf categorieën scoort de categorie vrienden bij zowel de Chinese als de Nederlandse jongeren het laagste cijfer. Toch is het wel opvallend dat deze categorie bij de Chinese antwoorden een hoger cijfer heeft dan bij de Nederlandse, de Chinese jongeren ervaren dus wel meer prestatiedruk vanuit hun vrienden dan Nederlandse jongeren, maar ten opzichte van de prestatiedruk die ze vanuit anderen ervaren is het wel weinig.

Bij de prestatiedruk vanuit de ouders zijn de twee cijfers zo goed als gelijk aan elkaar. Blijkbaar ervaren Nederlandse en Chinese jongeren evenveel prestatiedruk vanuit hun ouders.

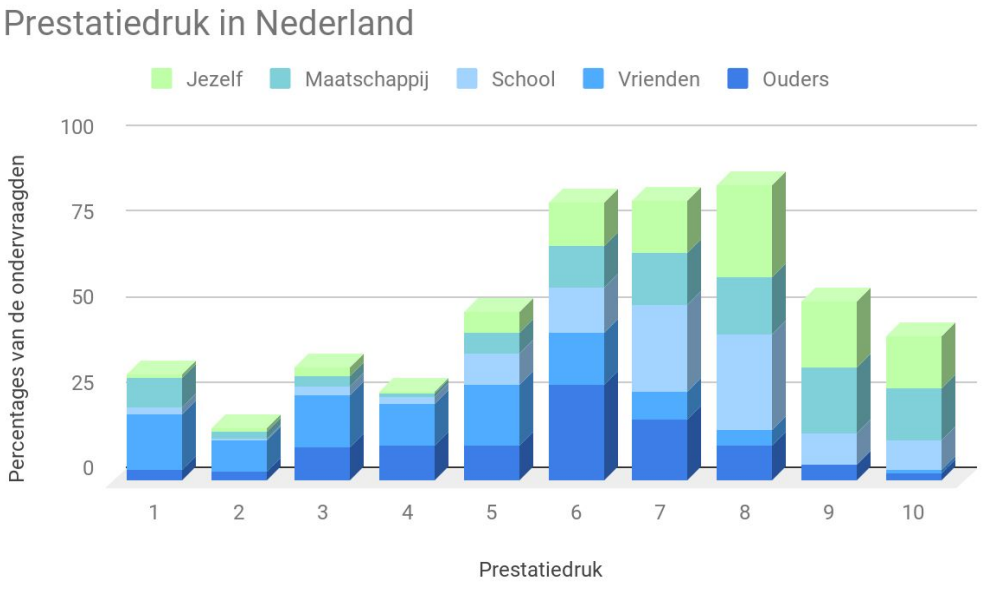
Bij de maatschappij is het cijfer van Nederland iets hoger dan die van China. Het zou echter kunnen dat het begrip ‘society’ in China en Nederland anders geinterpreteerd wordt, wat dat verschil tussen Nederland en China zou kunnen verklaren.

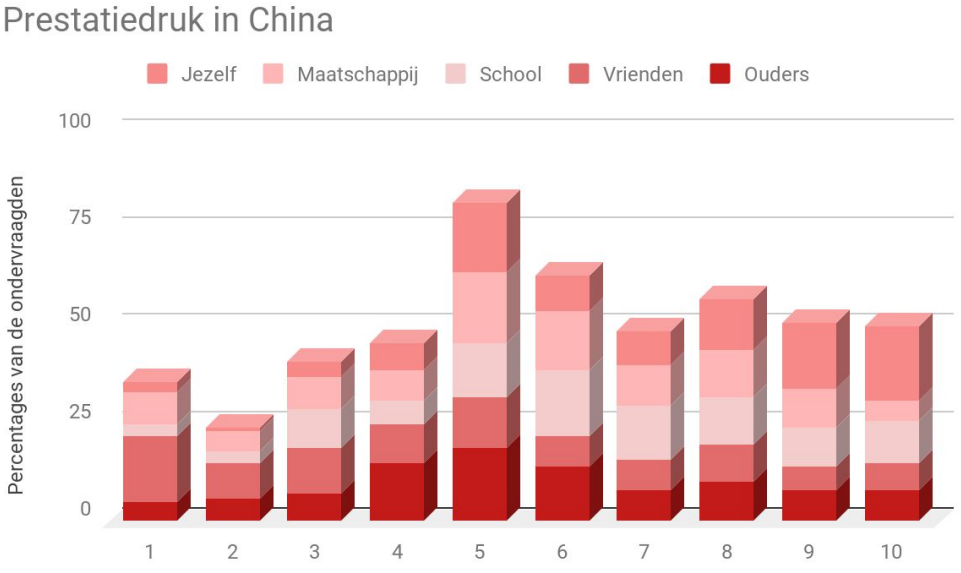
Bij de vraag over school kwam uit de Nederlandse enquête een duidelijk hoger cijfer dan bij China. Blijkbaar ervaren Nederlandse jongeren meer prestatiedruk vanuit school dan Chinese jongeren.

Uit allebei de enquêtes kwam dat het de jongeren de meeste druk ervaren vanuit zichzelf. In Nederland is deze hoger dan in China.

Wat opvalt is dat de volgorde van het laagste cijfer naar het hoogste cijfer bij de twee landen hetzelfde is. Zowel de Chinese als de Nederlandse jongeren ervaren de minste druk vanuit hun vrienden en de meeste druk vanuit zichzelf, met daartussenin achtereenvolgens hun ouders, de maatschappij en school.

In de onderstaande diagrammen staan de totale prestatiedruk van de verschillende categorieën gecombineerd.

Als je kijkt naar de twee bovenstaande diagrammen van de totale prestatiedruk zie je een aantal verschillen tussen Nederland en China. Bij Nederland zijn de meest gekozen cijfers 6, 7 en 8. Bij China ligt er een duidelijke piek bij het cijfer 5, dit cijfers is bij alle vijf de vragen vaak gekozen. Verder valt op dat de antwoorden bij China meer verspreid zijn, bij Nederland is het wat ongelijker verdeeld.

Er zijn een aantal mogelijke verklaringen voor deze resultaten. Het eerste punt is dat Nederland en China een ander cijfersysteem hebben, het zou kunnen dat zij hierdoor anders kijken naar de beoordeling van 1 tot 10. In Nederland krijgen leerlingen op school cijfers van 1 tot 10 waarbij cijfers onder de 6 onvoldoende zijn. In China krijgen de leerlingen letters van A tot D als cijfers. Omdat ze niet werken met hetzelfde cijfersysteem als in Nederland hebben zij dus niet de associatie dat cijfers onder de 6 onvoldoende zijn. Het zou kunnen dat ze het cijfer 5 zien als gemiddeld, dit verklaart waarom dat cijfer zo vaak voorkomt. Dit verklaart ook waarom bij Nederland juist de cijfers 6 tot 8 vaak voorkomen, het zou namelijk kunnen dat de Nederlandse jongeren hun prestatiedruk ervaren als ‘voldoende’ en daarom neigen naar die cijfers en minder naar de 5.

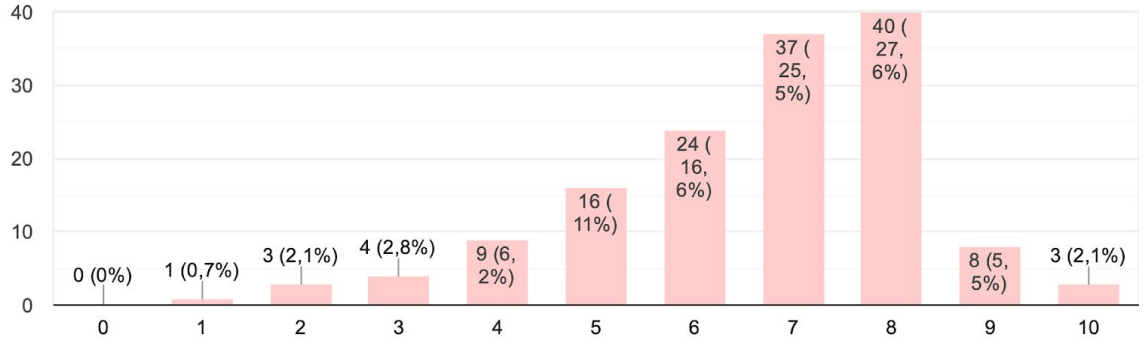
Daarnaast is het ook zo dat in China de resultaten meer verspreid zijn. Het zou kunnen dat dit komt doordat we in Nederland de enquête hebben afgenomen bij jongeren in een specifieke regio (de enquête is voornamelijk beantwoord door jongeren in Amersfoort), terwijl het in China is afgenomen bij jongeren die verspreid over het land wonen. Aangezien de Nederlandse jongeren allemaal uit één gebied komen en ook met elkaar omgaan, denken ze meer op dezelfde manier, wat zou kunnen verklaren waarom de antwoorden bij de Nederlandse enquête vaker hetzelfde zijn dan in China. Bovendien is China een groter land dan Nederland, waardoor de verschillen binnen het land groter zullen zijn dan in Nederland.

Geluk

Nederland

Please imagine a ladder with steps numbered from 0 at the bottom to 10 at the top. The top of the ladder represents the best possible life for you and the bottom of the ladder represents the worst possible life for you. On which step of the ladder would you say you personally feel you stand at this time?

145 antwoorden

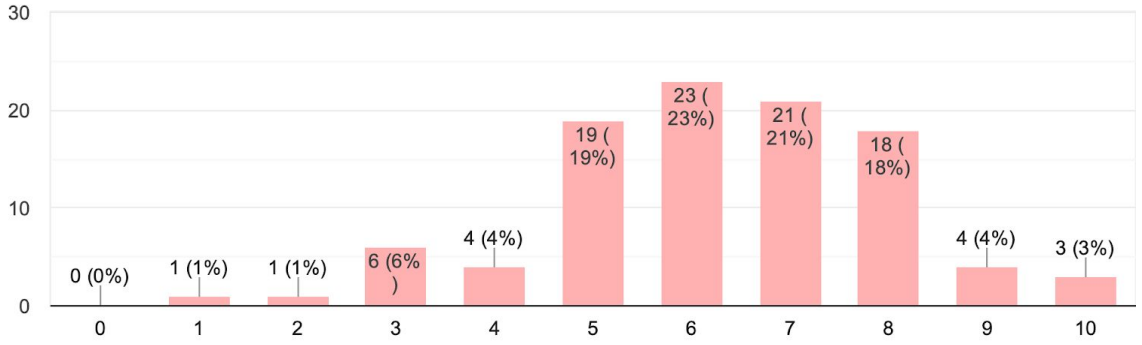
Gemiddelde: 6,62

Het gemiddelde cijfer dat Nederlandse jongeren voor hun geluk geven is een 6,62. Het meest gescoorde cijfer is een 8, namelijk 27,6% van de ondervraagden gaf zijn geluk dat cijfer. 22,8% van de jongeren geeft zijn geluk een cijfer van 5 of lager. Een 8 of hoger geeft 35,2% van de jongeren zijn geluk.

China

Please imagine a ladder with steps numbered from 0 at the bottom to 10 at the top. The top of the ladder represents the best possible life for you and the bottom of the ladder represents the worst possible life for you. On which step of the ladder would you say you personally feel you stand at this time?

100 antwoorden

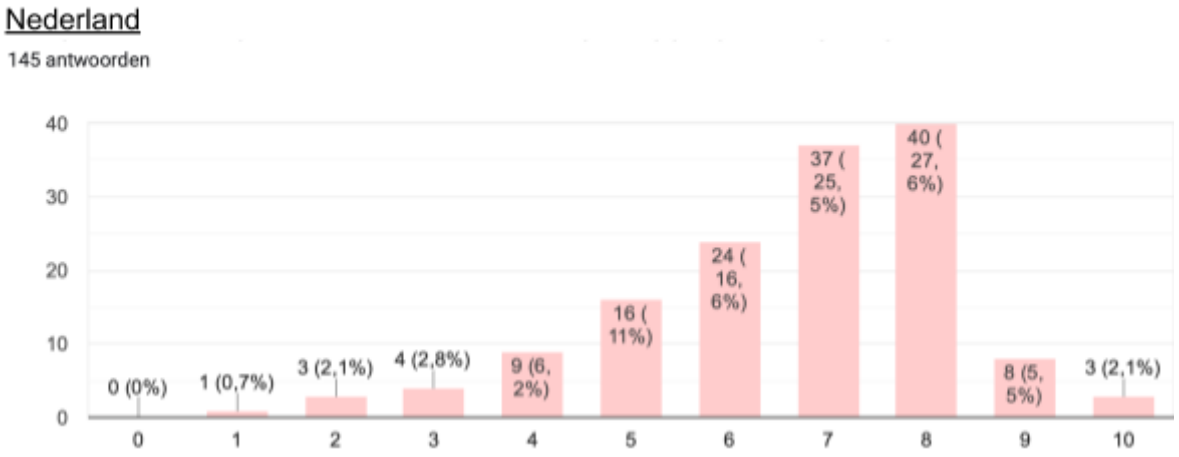

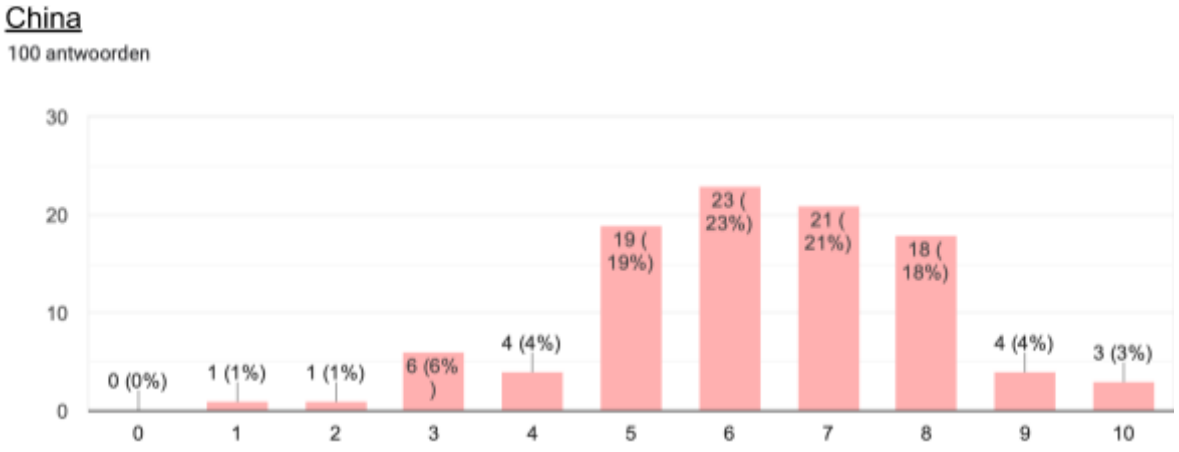
Gemiddelde: 6,27

Het gemiddelde cijfer dat Chinese jongeren hun geluk geven is een 6,27. Het meest gescoorde cijfer is een 6. 23% van de ondervraagden gaf zijn geluk dat cijfer. 31% van de Chinese jongeren geeft zijn geluk een cijfer van 5 of lager en 25% geeft zijn geluk een cijfer van 8 of hoger.

Nederland en China vergeleken

Please imagine a ladder with steps numbered from 0 at the bottom to 10 at the top. The top of the ladder represents the best possible life for you and the bottom of the ladder represents the worst possible life for you. On which step of the ladder would you say you personally feel you stand at this time?

Nederland	China
6,62	6,27

Het gemiddelde cijfer voor geluk is in Nederland een 6,62 en in China een 6,27. In Nederland zijn jongeren dus iets gelukkiger dan in China, maar dit verschil is erg klein. Het meest gescoorde cijfer in Nederland is een 8. In China is dat een 6. In Nederland geeft 22,8% van de ondervraagden zijn geluk een cijfer van 5 of lager. In China is dat 31%. In China geven dus meer jongeren hun geluk een cijfer onder de 6. Een cijfer van 8 of hoger geeft 35,2% van de Nederlandse jongeren aan zijn geluk.In China is dat slecht 25%. In Nederland zijn er dus meer jongeren heel gelukkig dan in China.

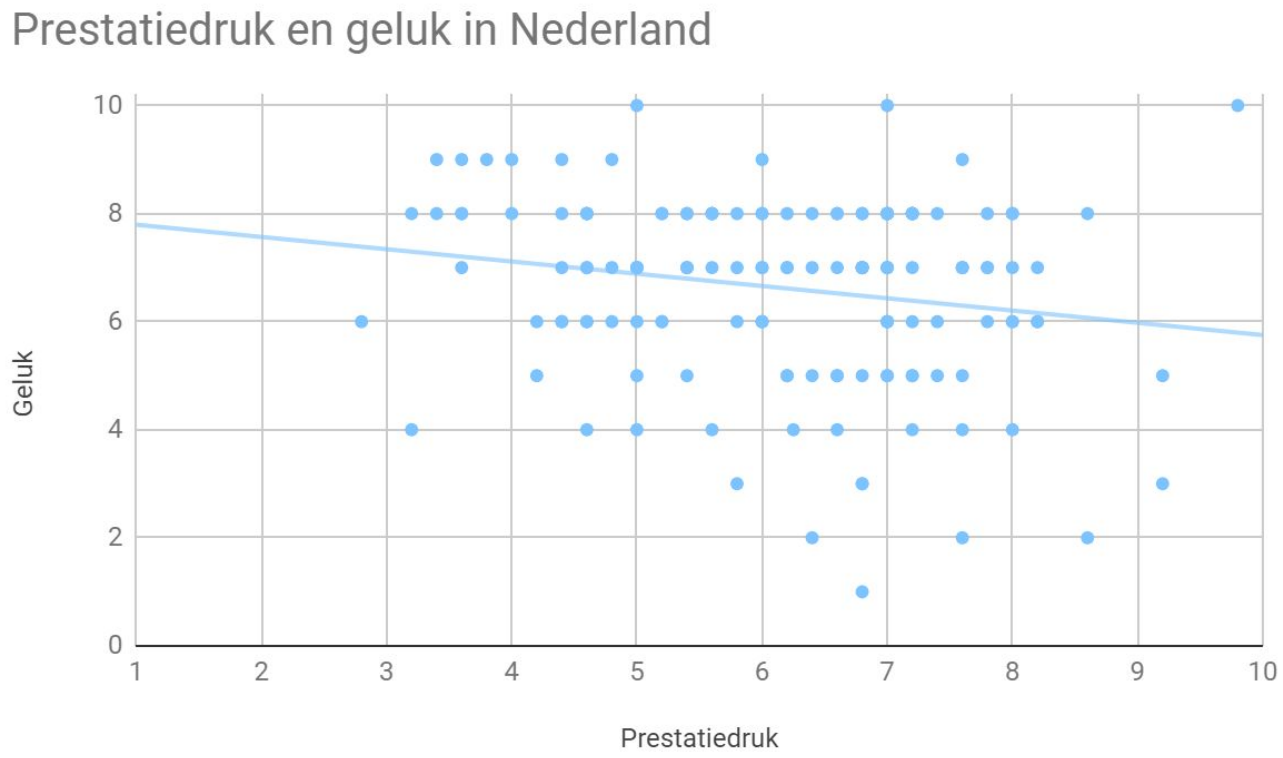
Deze resultaten spreken het vooronderzoek over cultuurverschillen op het gebied van onzekerheidsvermijding tegen. Daarin wordt namelijk geconcludeerd dat mensen in Nederland, een onzekerheidsvermijdende samenleving, ongelukkiger zijn, doordat daar meer stress en angst heerst. In China zouden mensen gelukkiger zijn, doordat het een onzekerheidstolerante samenleving is en er dus minder stress en angst is.

Aan de andere kant bevestigen de cijfers van dit onderzoek het vooronderzoek over cultuurverschillen. In restraint samenlevingen zouden mensen namelijk ongelukkiger lijken, terwijl niet bewezen is of ze zich ook echt ongelukkiger voelen. China is een restraint samenleving en jongeren in China voelen zich dus ook echt ongelukkiger dan jongeren in Nederland, wat een indulgence samenleving is, waar dus mensen gelukkiger lijken.

Het verband tussen prestatiedruk en geluk

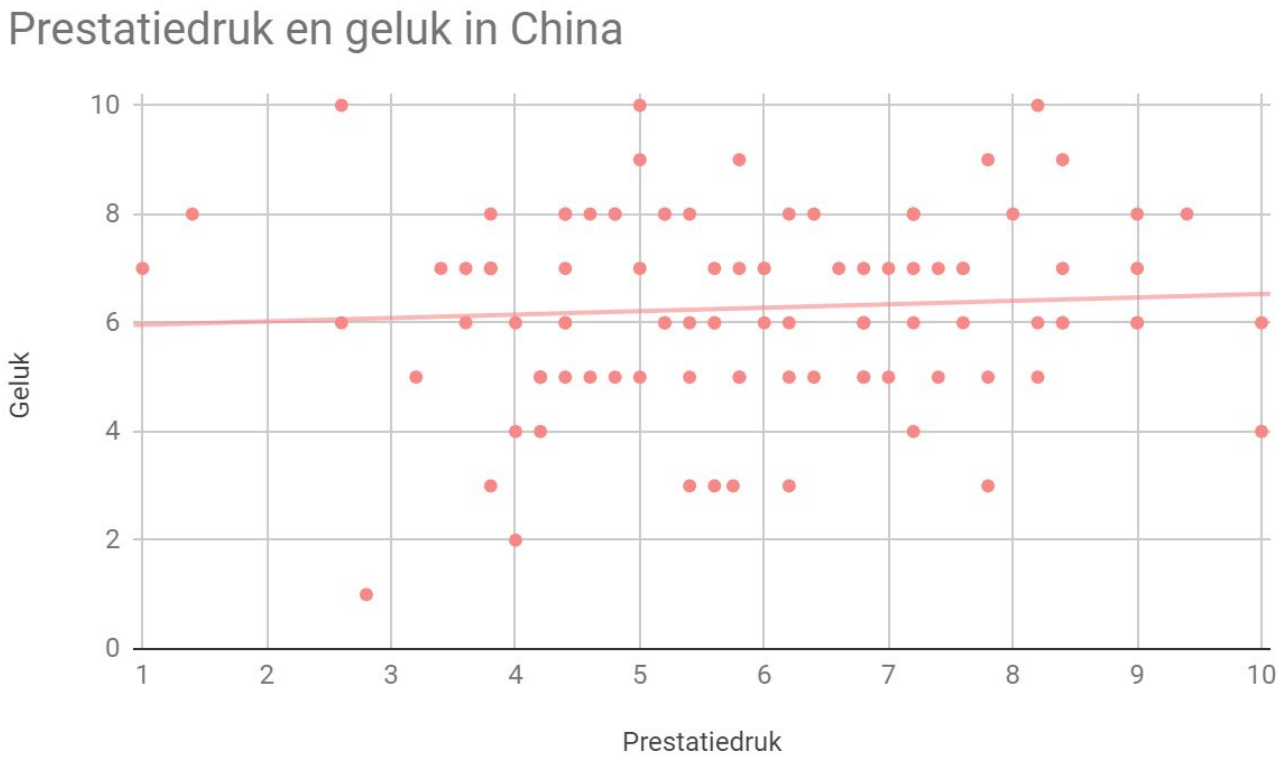
In dit onderdeel van de uitwerking van het onderzoek bespreken we de volgende deelvraag: Wat is het verband tussen de ervaren prestatiedruk en het ervaren geluk bij middelbare scholieren in China en Nederland?

Het verband tussen prestatiedruk en geluk in Nederland

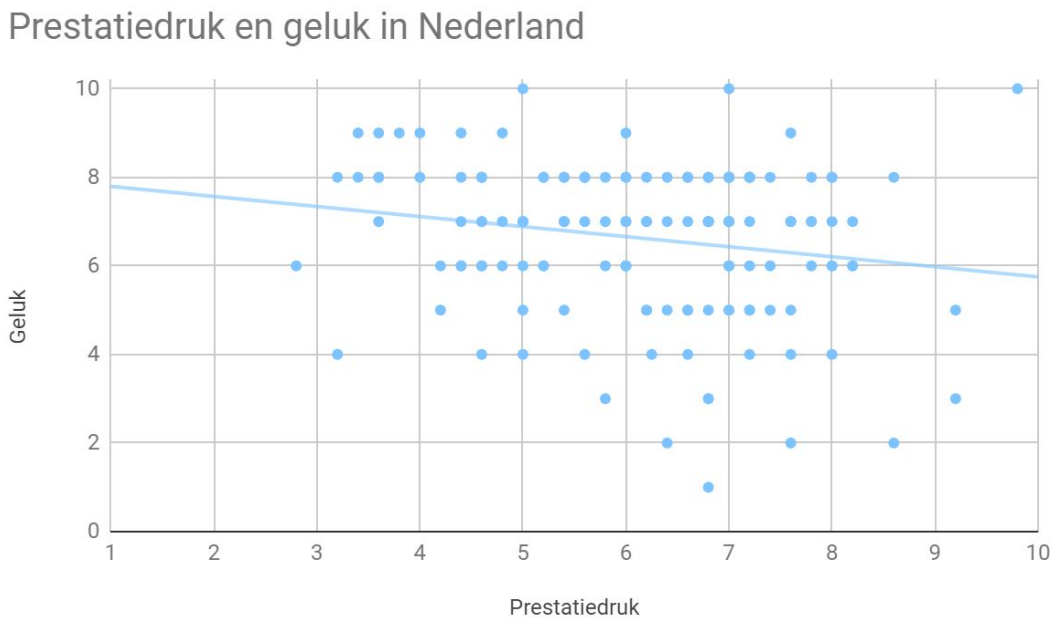
In deze grafiek is het verband tussen de ervaren prestatiedruk en het ervaren geluk van jongeren in Nederland te zien. Aan de trendlijn in de grafiek is te zien dat Nederlandse jongeren zich minder gelukkig voelen naarmate ze meer prestatiedruk ervaren. De afname is dusdanig significant dat deze conclusie getrokken kan worden, maar in hoeverre dit verschil zo groot is als in de grafiek, is te betwijfelen. Er zijn namelijk geen ondervraagden die het cijfer 1 of 2 invulden bij de prestatiedruk die zij ervaren. Hierdoor wordt de trendlijn doorgetrokken aan de linkerkant van de grafiek zonder gegevens die dat ondersteunen. De rechterkant van de grafiek is ook gebaseerd op een klein aantal antwoorden, waardoor die er in werkelijkheid ook anders uit zou kunnen zijn. Tussen de getallen 3 en 8 van prestatiedruk zijn er echter wel veel gegevens en daar is wel duidelijk een daling van geluk te zien. Deze zal er in werkelijkheid waarschijnlijk dus ook zijn.

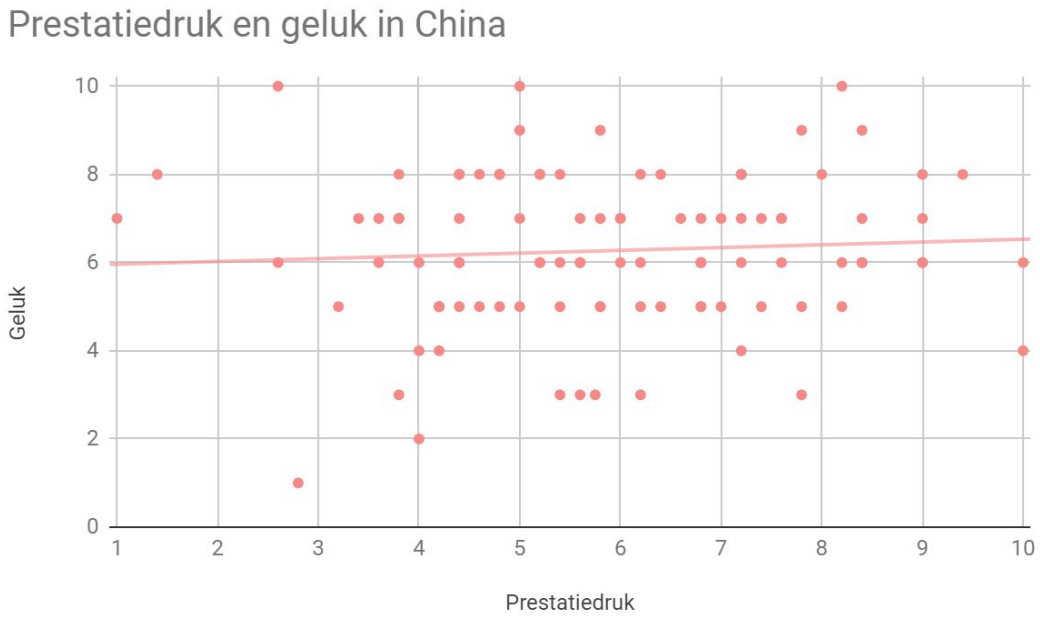
Het verband tussen prestatiedruk en geluk in China

In deze grafiek is het verband tussen de ervaren prestatiedruk en het ervaren geluk van jongeren in China te zien. Er is een stijging in de trendlijn te zien. Dit betekent dat naarmate Chinese middelbare scholieren meer prestatiedruk ervaren, ze gelukkiger worden. Deze stijging is echter zeer klein en kan op toeval berusten. Zeker omdat er weinig gegevens zijn voor de cijfers van 1 tot 3 en 8 en 9 van de prestatiedruk, hierdoor is de grafiek bij die cijfers minder betrouwbaar.Toch is er ook tussen de cijfers 4 en 8 een lichte stijging te zien en het is dus mogelijk dat Chinese jongeren gelukkiger worden van mee prestatiedruk.

Het verband tussen prestatiedruk en geluk in Nederland en China vergeleken

Het grootste verschil in het verband tussen prestatiedruk en geluk in Nederland en China is dat er in Nederland duidelijk een daling te zien is in het geluk, naarmate de prestatiedruk toeneemt, terwijl dat er in China niet is. In China is er zelfs een mogelijke stijging in geluk bij een hogere prestatiedruk. Deze grafieken maken duidelijk dat hoge prestatiedruk bij Nederlandse jongeren een groter effect op hun ervaring van geluk heeft dan bij Chinese jongeren, waar een hoge prestatiedruk zelfs een positief effect op het geluk zou kunnen hebben.

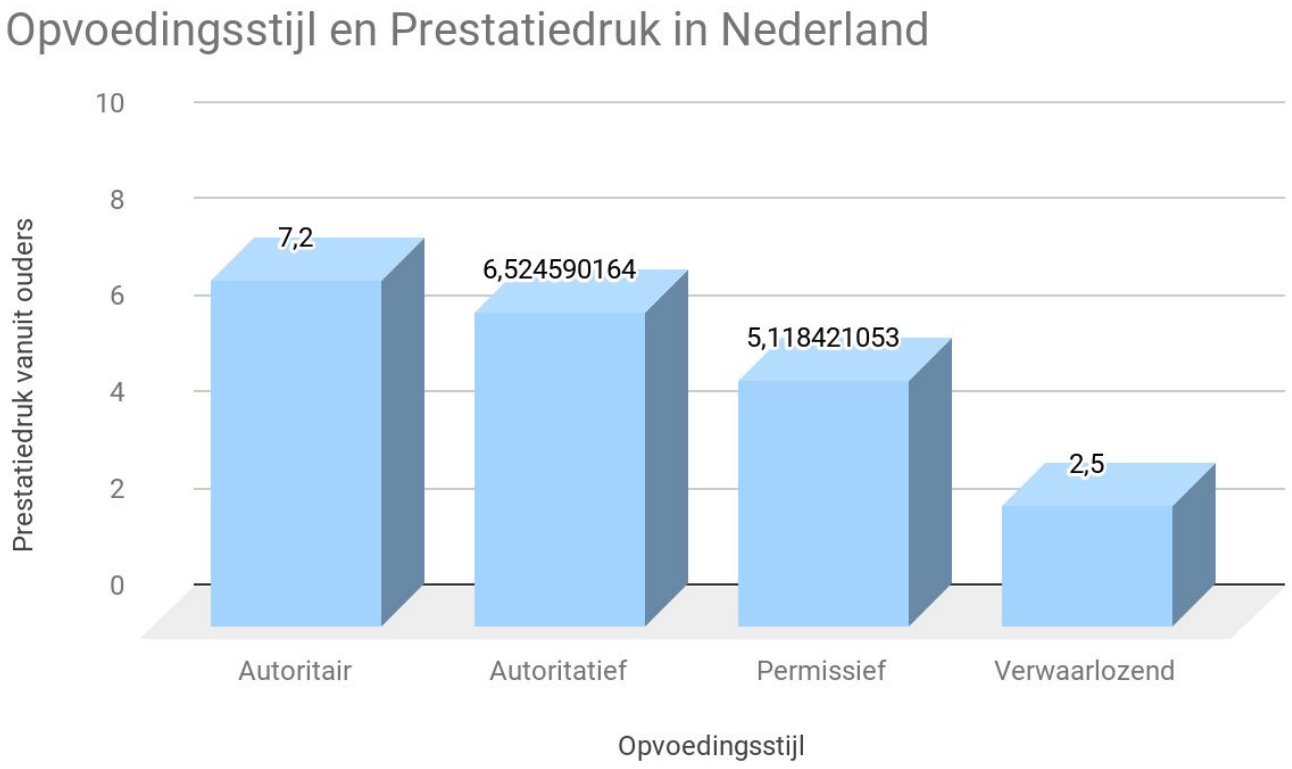
Dit zou verklaard kunnen worden door de cultuurverschillen in Nederland en China, omdat presteren in China, een masculiene samenleving heel belangrijk is en dus als normaler wordt gezien, waardoor mensen niet ongelukkiger worden van prestatiedruk.

De invloed van opvoedingsstijl

In dit onderdeel van de uitwerking van het onderzoek kijken we naar de invloed van de opvoedingsstijl. Hierbij behandelen we de volgende deelvraag: Wat is de invloed van opvoedingsstijl op de ervaren prestatiedruk en het ervaren geluk bij middelbare scholieren in China en Nederland?

De invloed van opvoedingsstijl op prestatiedruk vanuit ouders

Nederland

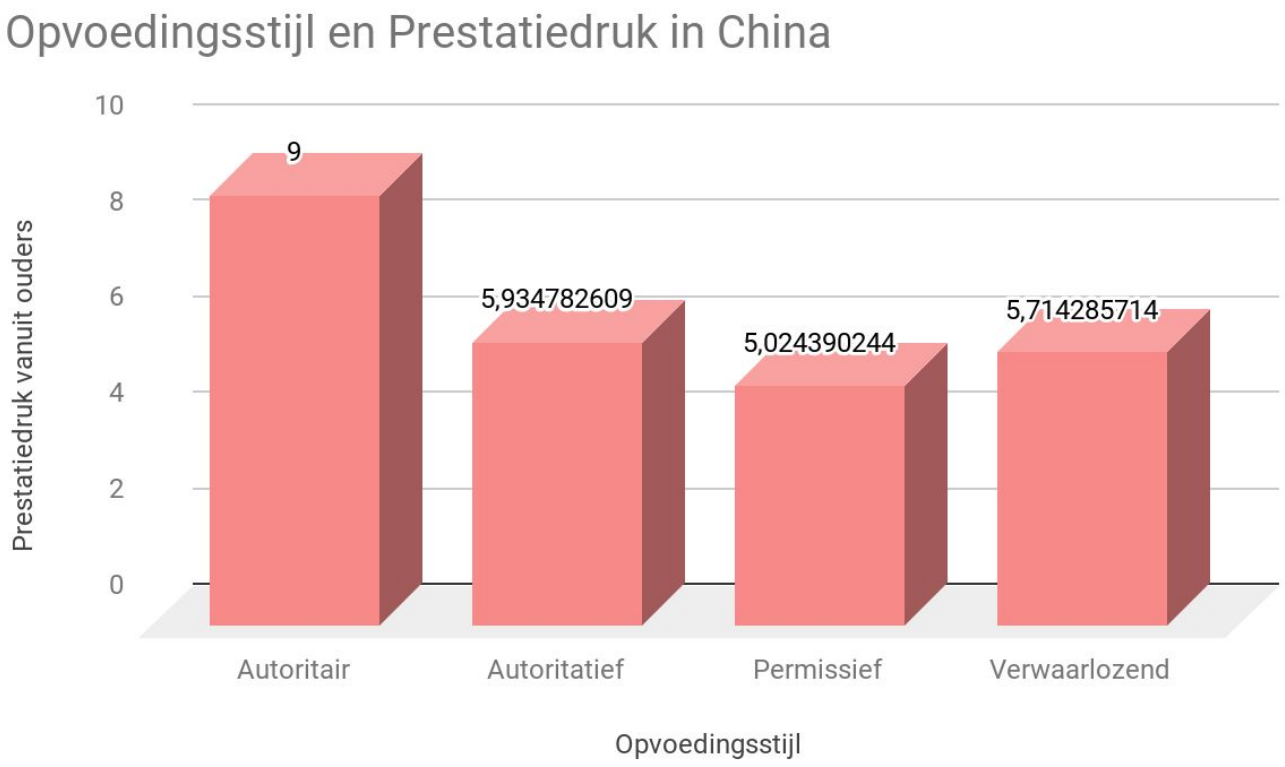
In deze grafiek staat de gemiddelde prestatiedruk vanuit ouders per opvoedingsstijl voor Nederland. In Nederland ervaren jongeren met autoritaire ouders gemiddeld een prestatiedruk van 7,2. Jongeren met autoritatieve ouders ervaren een prestatiedruk van 6,52. Permissieve ouders zorgen voor een prestatiedruk van 5,12 bij hun kinderen. De laagste prestatiedruk wordt ervaren door jongeren met verwaarlozende ouders, zij geven namelijk een cijfer van 2,5 voor de prestatiedruk die zij ervaren.

Dit kan verklaard worden door de hoeveelheid sturing bij de verschillende opvoedingsstijlen. Bij meer sturing ervaren jongeren waarschijnlijk meer prestatiedruk. Bij de autoritaire en autoritatieve stijl is er namelijk meer sturing en deze twee stijlen scoren ook een hogere prestatiedruk. De hoeveelheid warmte heeft waarschijnlijk geen invloed, omdat autoritaire ouders zorgen voor de meeste prestatiedruk en verwaarlozende ouders voor de minste prestatiedruk, terwijl bij beide van deze opvoedingsstijlen er weinig warmte is. Toch zorgt de hoeveelheid warmte ervoor dat autoritair opgevoede jongeren meer prestatiedruk ervaren

dan autoritatief opgevoede jongeren en dat verwaarlozend opgevoede jongeren juist minder prestatiedruk ervaren dan permissief opgevoede jongeren. De hoeveelheid warmte heeft dus wel invloed, maar in verschillende situaties op een andere manier.

Hierbij moet wel vermeld worden dat er slechts 5 van de 145 Nederlandse scholieren invulden dat ze autoritaire ouders hadden en slecht 2 van 145 dat ze verwaarlozende ouders hadden. Deze resultaten zijn dus niet betrouwbaar vanwege het kleine aantal.

China

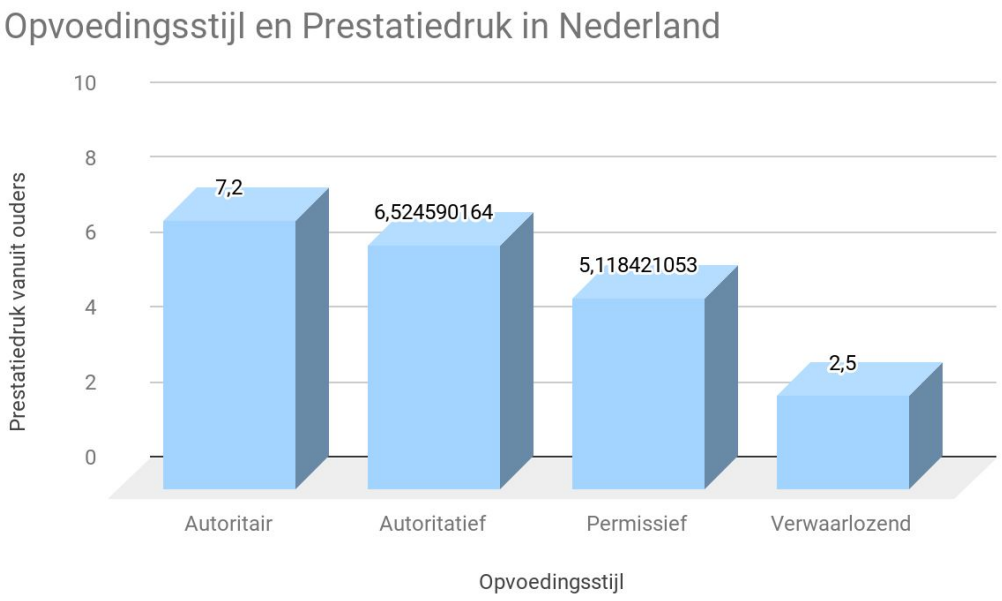

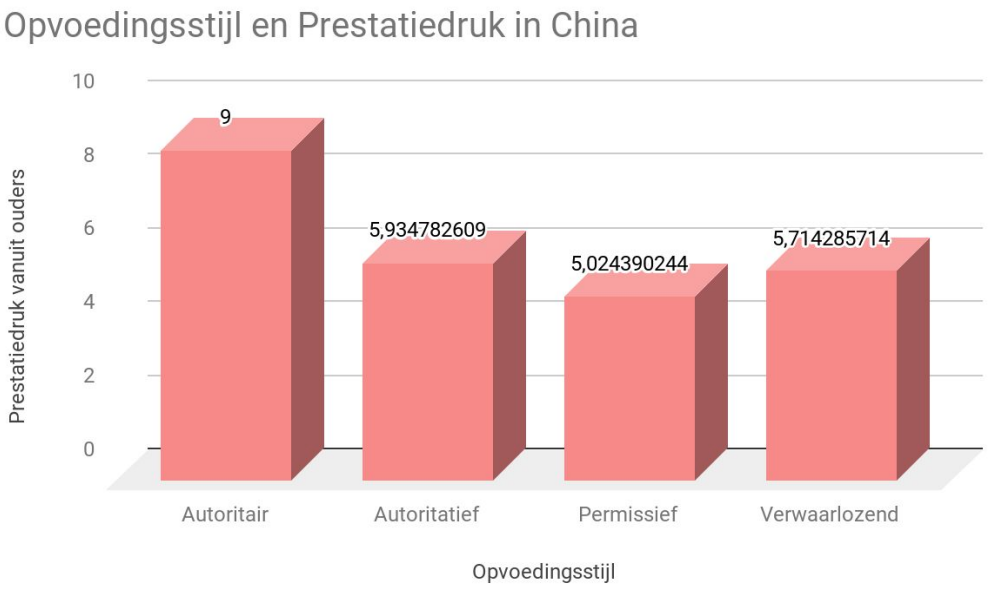
In China is er een duidelijk piek in de ervaren prestatiedruk te zien bij een autoritaire opvoeding. Deze scholieren ervaren namelijk gemiddeld een prestatiedruk van 9,0. Bij de andere opvoedingsstijlen ligt de prestatiedruk dicht bij elkaar. Bij autoritatief wordt een prestatiedruk van 5,93 ervaren, bij permissief is dat 5,02 en bij verwaarlozend 5,71. Het is dus duidelijk dat Chinese scholieren met autoritaire ouders veel meer prestatiedruk ervaren dan scholieren die anders opgevoed zijn. Jongeren met permissieve ouders ervaren de minste prestatiedruk.

Een verklaring kan zijn dat bij meer sturing in de opvoedingsstijl meer prestatiedruk ervaren wordt door scholieren, de hoogste cijfers voor prestatiedruk worden namelijk gegeven door jongeren met autoritaire en autoritatieve ouders. Een onverwacht resultaat is dat jongeren met verwaarlozende ouders meer prestatiedruk ervaren dan jongeren met permissieve ouders.

Dit kan verklaard worden doordat de verwaarlozende opvoedingsstijl weinig ingevuld werd, namelijk door slechts 7% van de jongeren. Ook gaf maar 4% van de ondervraagden aan autoritaire ouders te hebben, op dit percentage is dus het gemiddelde van 9,0 gebaseerd. Deze gemiddelden zijn dus gebaseerd op een relatief klein aantal van de ondervraagden en kunnen hierdoor van de werkelijkheid afwijken.

Nederland en China vergeleken

Nederlandse jongeren met autoritaire ouders gaven de prestatiedruk die zij vanuit hun ouders ervaren het cijfer 7,20. In China is dat hoger, namelijk 9,00. Het cijfer dat Chinese jongeren met autoritatieve ouders gaven was veel lager, namelijk 5,93. In Nederland was dat hoger dan in China, 6,52 namelijk. Ook met permissieve ouders gaven Nederlandse scholieren aan meer prestatiedruk te ervaren dan Chinese scholieren, namelijk 5,12 tegenover 5,02. Nederlandse jongeren met verwaarlozende ouders ervaren veel minder prestatiedruk dan Chinese jongeren met dezelfde opvoedingsstijl, namelijk 5,71 in China tegenover een 2,50 in Nederland.

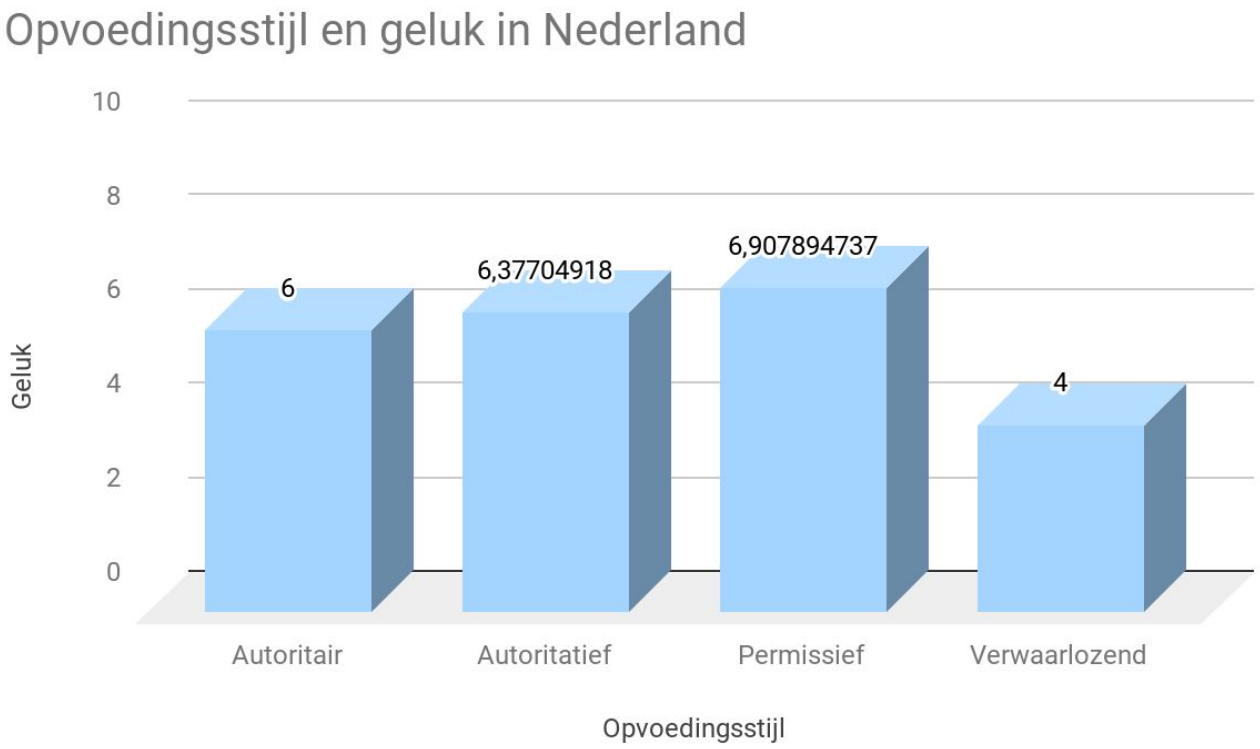
Opvallend hierbij is dat bij autoritaire en verwaarlozende ouders in China veel meer prestatiedruk ervaren wordt dan in Nederland, terwijl bij autoritatieve en permissieve ouders juist in Nederland meer prestatiedruk ervaren wordt. Ook is er in Nederland duidelijk een

daling te zien, terwijl er in China juist één opvoedingsstijl uitspringt. Een overeenkomst tussen Nederland en China is dat er bij meer sturing in de opvoedingsstijl meer prestatiedruk ervaren wordt en dat er bij een autoritaire opvoeding meer prestatiedruk ervaren wordt dan bij een autoritatieve opvoedingsstijl.

Een kanttekening hierbij is dat de resultaten van zowel Nederland als China bij autoritaire en verwaarlozende opvoeding gebaseerd zijn op een klein percentage van de ondervraagden, waardoor deze resultaten van de werkelijkheid af kunnen wijken.

De invloed van opvoedingsstijl op geluk

Nederland

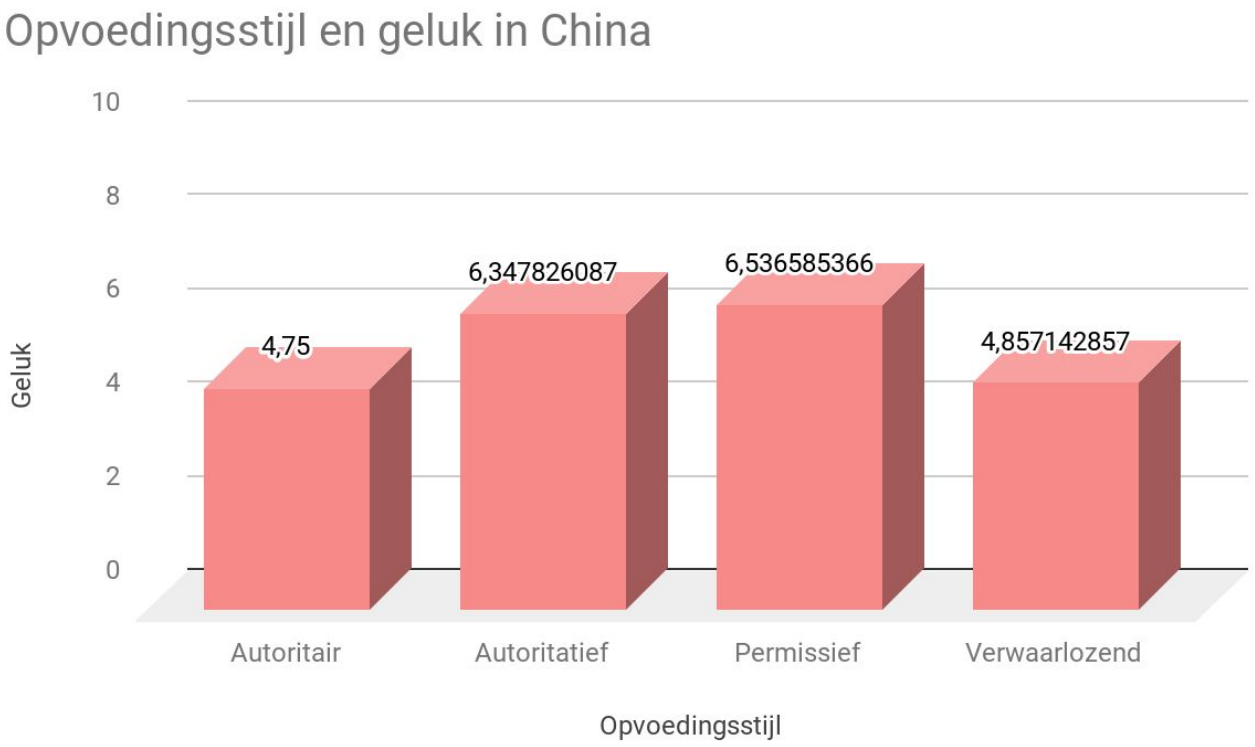

In deze grafiek staat per opvoedingsstijl het gemiddelde cijfer van alle cijfers die Nederlandse jongeren met die opvoedingsstijl aan hun geluk gaven. De volgorde van de opvoedingsstijl met de gelukkigste jongeren tot de opvoedingsstijl met de ongelukkigste jongeren is voor Nederland als volgt: Permissief, autoritatief, autoritair en dan verwaarlozend. Jongeren met een permissieve opvoedingsstijl gaven hun geluk een cijfer van 6,9. Scholieren met een autoritatieve opvoeding gaven hun geluk een cijfer van 6,4. De jongeren met autoritaire ouders gaven hun geluk gemiddeld een 6, terwijl jongeren met verwaarlozende ouders hun geluk een 4 gaven.

Hierbij moet weer vermeld worden dat slechts een klein deel van de ondervraagden aangaf autoritaire of verwaarlozende ouders te hebben. Voor Nederland had namelijk slechts 3,4% van de ondervraagden een autoritaire opvoeding en slechts 1,4% een verwaarlozende opvoeding, dat zijn dus maar 5 jongeren met een autoritaire opvoeding en 2 met een verwaarlozende opvoeding.

Er is echter wel een duidelijk verschil in geluk tussen jongeren met autoritatieve ouders en jongeren met permissieve ouders. Deze zijn gebaseerd op respectievelijk 47,7% en 43,7% van de ondervraagden, dit grote aantal mensen maakt dat dus wel betrouwbaar. Hieruit is te concluderen dat jongeren gelukkiger zijn als ze een permissieve opvoeding hebben dan als ze een autoritatieve opvoeding hebben. Ze worden dus gelukkiger van minder sturing.

China

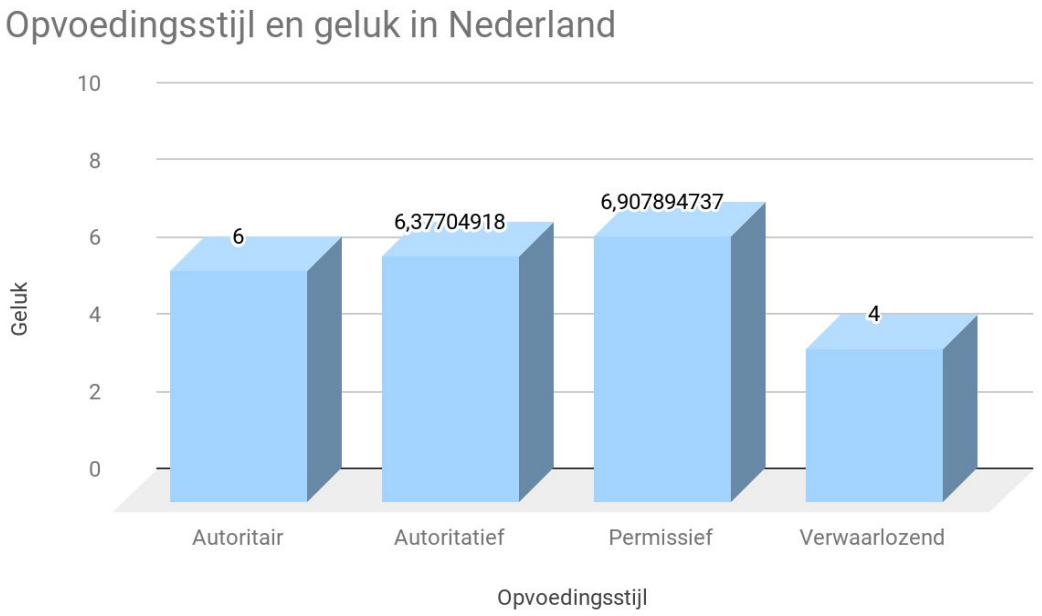

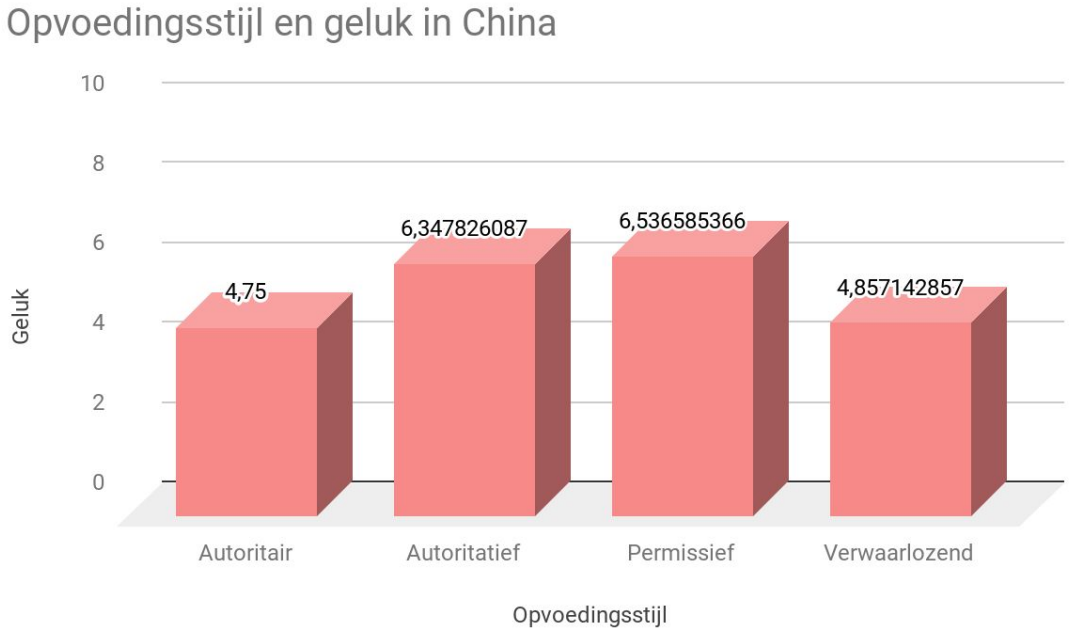
In deze grafiek staat per opvoedingsstijl het gemiddelde cijfer van alle cijfers die Chinese jongeren met die opvoedingsstijl aan hun geluk gaven. In China zijn jongeren met een permissieve opvoeding het gelukkigst. Zij geven hun geluk gemiddeld een 6,5. De op een na meest gelukkigen zijn jongeren met autoritatieve ouders, zij geven hun geluk een 6,3. De op een na ongelukkigsten zijn scholieren met verwaarlozende ouders, zij geven hun geluk een 4,9. De ongelukkigste scholieren in China zijn die met een autoritaire opvoedingsstijl, zij geven hun geluk gemiddeld een 4,8.

De volgorde van de opvoedingsstijl met de gelukkigste jongeren tot de opvoedingsstijl met de ongelukkigste jongeren is voor China als volgt: Permissief, autoritatief, verwaarlozend en dan autoritair. Opvallend is dat de cijfers van de permissive en de autoritatieve opvoeding dicht bij elkaar zitten en dat hetzelfde het geval is bij de verwaarlozende en de autoritaire opvoeding, maar dat er tussen permissief en autoritatief enerzijds en verwaarlozend en autoritair anderzijds een enorm verschil zit. Hieruit zou je kunnen afleiden dat de hoeveelheid warmte vooral bepalend is voor de ervaring van geluk. Bij de twee opvoedingsstijlen met veel warmte is namelijk duidelijk meer geluk dan bij de twee opvoedingsstijlen met weinig warmte. Er is ook een klein verschil te zien door de sturing, al is dit minder extreem dan bij de warmte. Als de hoeveelheid warmte gelijk is, ervaren Chinese jongeren bij meer sturing iets minder geluk dan bij veel sturing, dat zie je bij de autoritatieve opvoeding ten opzichte van de permissieve opvoeding en bij de autoritaire opvoeding ten opzichte van de verwaarlozende opvoeding. Het is echter zo’n klein verschil dat je kunt concluderen dat de hoeveelheid sturing voor Chinese jongeren geen grote invloed heeft op de ervaring van geluk.

Je moet er hierbij echter wel weer rekening mee houden dat het gemiddelde voor de autoritaire opvoeding slechts gebaseerd is op 4 van de 98 totale antwoorden en het gemiddelde voor de verwaarlozende opvoeding op 7 van de 98. Deze resultaten zijn hierdoor minder betrouwbaar dan de resultaten van de autoritatieve en permissieve opvoedingsstijl, die gebaseerd zijn op respectievelijk 46,9% en 41,8% van de ondervraagden. Het verschil in geluk tussen autoritatief en permissief opgevoede kinderen is klein, wat aangeeft dat jongeren in China waarschijnlijk niet gelukkiger worden van een van beide opvoedingsstijlen.

Nederland en China vergeleken

In zowel Nederland als China zijn jongeren met een permissieve opvoedingsstijl het gelukkigst. In Nederland geven zij hun geluk een 6,9, in China een 6,5. Op de tweede plaats staat bij beide landen de autoritatieve opvoeding, in Nederland met een cijfer van 6,4 voor het geluk, in China is dat een 6,3. Opvallend hierbij is het verschil in geluk tussen autoritatieve en permissieve opvoedingsstijlen. In Nederland is dat verschil groter, het verschil is namelijk 0,5, terwijl dat in China maar 0,1 is. In Nederland heeft het verschil in opvoedingsstijl dus een grotere invloed op de hoeveelheid geluk die zij ervaren, en dan met name de hoeveelheid sturing speelt hierbij een rol, dat maakt namelijk het verschil tussen de permissieve en de autoritatieve opvoeding. In Nederland worden jongeren gelukkiger van minder sturing, terwijl het in China maar weinig verschil maakt.

Een ander verschil tussen Nederland en China is dat in Nederland jongeren met een verwaarlozende opvoeding het ongelukkigst zijn, terwijl dat in China jongeren met een autoritaire opvoeding zijn. Dit zou ermee te maken kunnen hebben dat jongeren in China vaker op kostscholen zitten dan in Nederland. De omschrijvingen die jongeren die op een kostschool zitten aan hun ouders zouden geven, vallen waarschijnlijk binnen de categorie van verwaarlozende opvoeding, omdat de ouders niet veel aanwezig zijn en dus ook niet streng en niet liefdevol zijn. Het is echter een andere situatie dan in Nederland, waardoor het een ander effect op het geluk heeft. Dit verschil tussen Nederland en China zou ook kunnen berusten op toeval, omdat slechts 3,6% van de ondervraagden verwaarlozende ouders had en ook slechts 3,6% autoritaire ouders had.

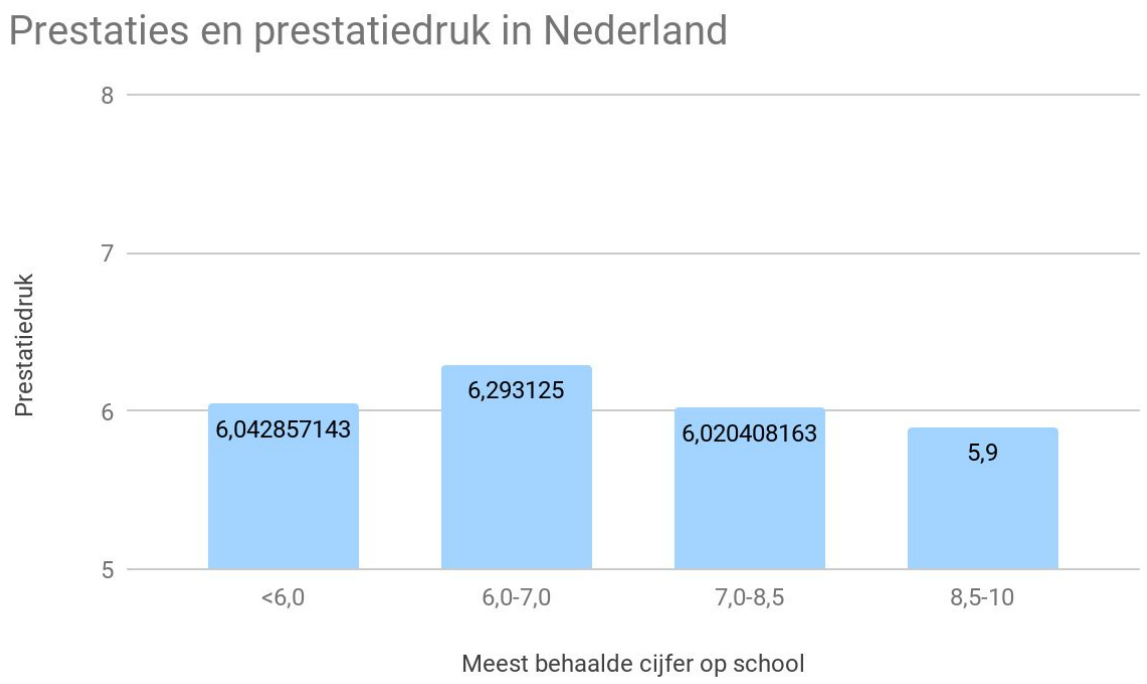
Wat ook opvallend is, is dat Nederlandse jongeren met een autoritaire opvoedingsstijl een 6 voor hun geluk gaven, terwijl Chinese jongeren daar een 4,8 voor gaven. Dit is een veel groter verschil tussen Nederland en China vergeleken met de verschillen tussen Nederland en China bij de andere opvoedingsstijlen.Dit geeft aan dat een autoritaire opvoedingsstijl waarschijnlijk een groter negatief effect heeft op de ervaring van geluk bij Chinese jongeren. Dit verschil kan echter ook op toeval berusten, aangezien het aantal van de ondervraagden dat aangaf dat ze een autoritaire opvoedingsstijl hadden klein is.

Het verband tussen prestaties en prestatiedruk

In dit onderdeel van de uitwerking van het onderzoek bespreken we de volgende deelvraag: Wat is het verband tussen de prestaties van middelbare scholieren in China en Nederland en de prestatiedruk die zij ervaren?

Het verband tussen prestaties en prestatiedruk

Nederland

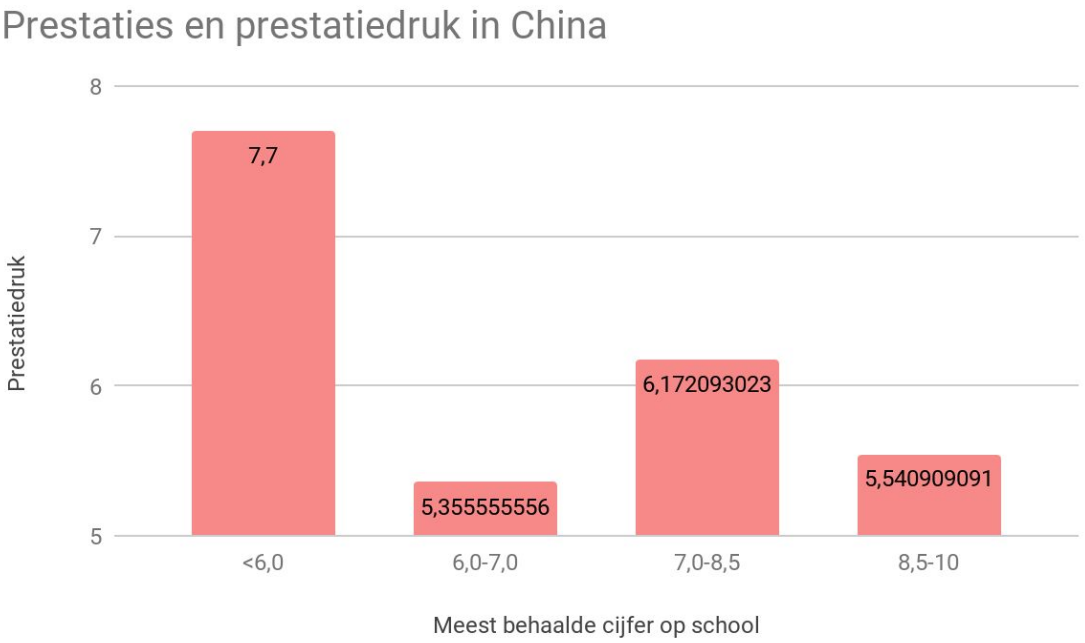

In dit diagram staat het verband tussen prestaties en prestatiedruk van de resultaten van de Nederlandse enquête. De getallen liggen heel dicht bij elkaar en er is eigenlijk niet echt een duidelijk verband te zien. De Nederlandse jongeren met cijfers van onder de 6 hadden een gemiddelde prestatiedruk van ongeveer 6,04. Bij jongeren met cijfers tussen de 6,0 en 7,0 was dit een prestatiedruk van ongeveer 6,29 en bij jongeren met cijfers tussen de 7,0 en 8,5 was dit ongeveer een 6,02. Jongeren met cijfers tussen de 8,5 en 10 hadden een iets lagere prestatiedruk van 5,9.

Van de 145 mensen die de enquête hebben ingevuld waren er echter maar 2 die bij deze vraag kozen voor de optie 8,5 - 10. Het cijfer van de gemiddelde prestatiedruk is voor die vraag dus niet heel betrouwbaar.

Verder is er niet echt een verband tussen de prestatiedruk en de prestaties te zien, de getallen liggen allemaal heel dicht bij elkaar. Uit deze grafiek is dus af te leiden dat de cijfers die Nederlandse leerlingen halen geen invloed heeft op de prestatiedruk en andersom.

China

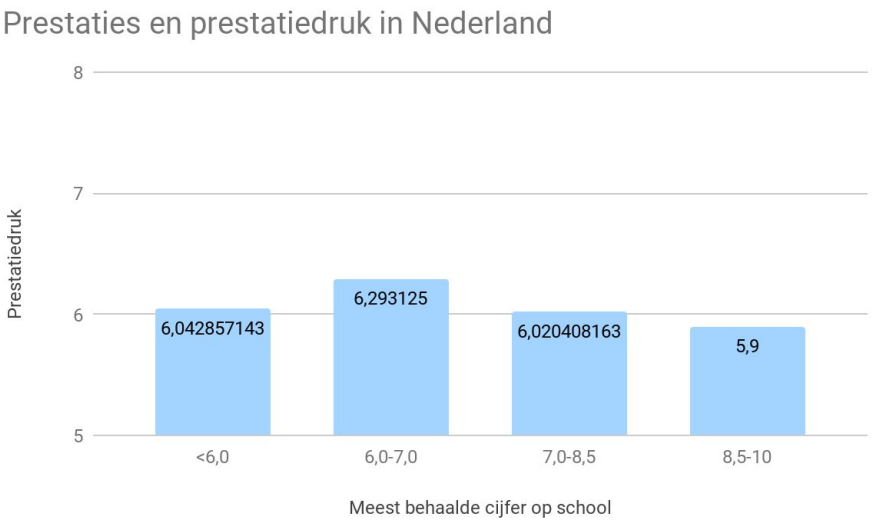
In deze grafiek staat het verband tussen de prestatiedruk en de prestaties in China. Wat opvalt is dat bij cijfers onder de 6 een veel hogere prestatiedruk is dan bij de andere cijfers, de prestatiedruk heeft daarvoor een gemiddeld cijfer van 7,7. Bij cijfers tussen de 6 en de 7 is er een gemiddelde prestatiedruk van ongeveer 5,36. Voor cijfers tussen de 7 en 8,5 is dat ongeveer 6,17 en voor cijfers tussen de 8,5 en 10 is het ongeveer 5,54.

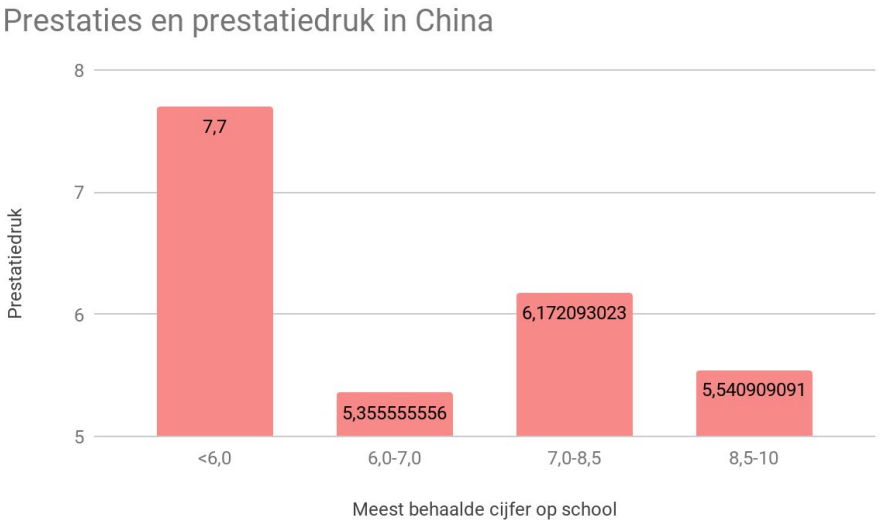
Een verklaring voor de hoge prestatiedruk bij scholieren die voornamelijk onvoldoendes halen zou kunnen zijn dat ze graag hogere cijfers zouden halen, of moeten halen van mensen uit hun omgeving, waardoor de prestatiedruk die zij ervaren veel hoger is. Verder is uit deze gegevens niet echt een verband af te lezen, omdat de prestatiedruk bij mensen met een cijfer van 6,0-7,0 het laagst is, weer omhoog gaat bij een cijfer van 7,0-8,5 en vervolgens weer daalt bij een cijfer tussen de 8,5 en 10.

Een kritisch punt voor dit diagram is wel dat het overgrote deel van de Chinese ondervraagden aangaf cijfers van 7,0 - 8,5 of 8,5 - 10,0 te halen. Wel 87 van de 98 ondervraagden gaf hier dit antwoord. Slechts 9 mensen kozen voor de optie 6,0 - 7,0 en maar 2 mensen kozen voor de optie < 6,0. De resulaten voor deze twee opties zijn dus niet echt betrouwbaar, gezien het lage aantal antwoorden.

	China
< 6,0	2
6,0 - 7,0	9
7,0 - 8,5	43
8,5 - 10	44

Nederland en China vergeleken

Als je de twee diagrammen vergelijkt valt op dat ze er totaal anders uitzien. Bij Nederland liggen alle cijfers van de prestatiedruk heel dicht bij elkaar, blijkbaar zorgt meer prestatiedruk niet voor andere cijfers en zorgen bepaalde cijfers niet voor een specifieke prestatiedruk voor Nederlandse jongeren. Bij China zijn er grote verschillen tussen de prestatiedruk cijfers bij de verschillende cijfers categorieën. Bij China is de prestatiedruk bij cijfers van onder de 6 een stuk hoger. Bij de cijfers tussen de 6,0 en de 7,0 en tussen de 8,5 en de 10 is de prestatiedruk een stuk lager. Bij de cijfers tussen de 7,0 en de 8,5 is de prestatiedruk voor China ongeveer gelijk aan die van Nederland, in tegenstelling tot de prestatiedruk bij de andere cijfers bij China.

Het is echter moeilijk om deze twee diagrammen te vergelijken als je let op de betrouwbaarheid, bij China komt de optie van cijfers lager dan 6 namelijk bijna niet voor (maar 2 van de 98 personen gaf dit antwoord) en bij Nederland komt de optie van cijfers tussen de 8,5 en de 10 bijna niet voor (maar 2 van de 154 personen gaf dit antwoord). Door deze kleine aantallen kan je de uitkomsten bij deze twee opties eigenlijk niet meenemen in de vergelijking.

Conclusie

Nederland en China vergeleken

Wat zijn de verschillen in de prestaties, de opvoedingsstijl, de ervaren prestatiedruk en het ervaren geluk bij middelbare scholieren in China en Nederland?

Chinese jongeren presteren beter dan Nederlandse jongeren. In Nederland heerst een zesjescultuur, terwijl de meeste Chinese jongeren cijfers boven de 7,0 en vaak zelfs boven de 8,5 halen.

Het verschil in opvoedingsstijl tussen de landen is minder groot. Chinese jongeren worden iets strenger opgevoed dan Nederlandse jongeren. In Nederland is de volgorde van meest voorkomende naar minst voorkomende opvoedingsstijl: Permissief, autoritatief, autoritair en verwaarlozend. In China is deze volgorde: Autoritatief, permissief, verwaarlozend en autoritair. Bovendien komen autoritaire en verwaarlozende opvoedingen in China meer voor dan in Nederland.

Ook het verschil in de ervaren prestatiedruk in Nederland en China is klein. In Nederland is de gemiddelde prestatiedruk 6,17, in China is dat 5,89. Nederlandse jongeren ervaren dus iets meer prestatiedruk dan Chinese jongeren, dit verschil is echter zo klein dat het te verwaarlozen is. De volgorde van waaruit prestatiedruk ervaren werd is in beide landen hetzelfde. Van minste ervaren prestatiedruk naar meeste ervaren prestatiedruk is deze volgorde: Vrienden, ouders, maatschappij, school, zichzelf. De prestatiedruk vanuit vrienden is in China hoger dan in Nederland. De prestatiedruk vanuit ouders is in beide landen ongeveer gelijk. In Nederland is de prestatiedruk vanuit de maatschappij en vanuit zichzelf iets hoger dan in China. De prestatiedruk vanuit school is in Nederland duidelijk hoger dan in China.

Nederlandse jongeren zijn waarschijnlijk gelukkiger dan Chinese jongeren, zij geven hun geluk gemiddeld namelijk een 6,62. Chinese jongeren geven hun geluk gemiddeld een 6,27.

Het verband tussen prestatiedruk en geluk

Wat is het verband tussen de ervaren prestatiedruk en het ervaren geluk bij middelbare scholieren in China en Nederland?

In Nederland is het verband tussen de ervaren prestatiedruk en het ervaren geluk dat hoe meer prestatiedruk jongeren ervaren, hoe minder geluk ze ervaren. Dit is een vrij sterk verband. Bij China is er juist een lichte stijging bij de ervaring van geluk naarmate de prestatiedruk toeneemt. Dit is echter maar een kleine stijging, waardoor het kan dat het op toeval berust.

De invloed van opvoedingsstijl

Wat is de invloed van opvoedingsstijl op de prestatiedruk en het geluk bij middelbare scholieren in China en Nederland?

In Nederland is de volgorde van de opvoedingsstijlen van veel naar weinig prestatiedruk: Autoritair, autoritatief, permissief en dan verwaarlozend. Tussen al deze opvoedingsstijlen zitten extreem grote verschillen in de prestatiedruk, het gaat van het cijfer 7,2 naar een 2,5. Hier kan je uit afleiden dat meer sturing zorgt voor meer prestatiedruk. De invloed van de hoeveelheid warmte verschilt. Bij een autoritaire opvoedingsstijl zorgt minder warmte juist voor meer prestatiedruk, terwijl het er bij een verwaarlozende opvoedingsstijl juist voor zorgt dat er minder prestatiedruk ervaren wordt.
In China is er bij de autoritaire opvoeding duidelijk de meeste prestatiedruk, een heel stuk daarna komt de autoritatieve stijl met vlak daarna de verwaarlozende stijl, daarna komt de permissieve opvoedingsstijl met iets minder prestatiedruk. Ook hierbij zorgt meer sturing voor meer prestatiedruk, maar dit is bij autoritair veel meer dan bij autoritatief.
De resultaten voor autoritaire en verwaarlozende opvoedingsstijl moeten bij zowel Nederland als China echter kritisch bekeken worden, omdat er weinig ondervraagden aangaven deze opvoedingsstijl te hebben.

Voor Nederland is de volgorde van de opvoedingsstijlen van veel naar weinig geluk: Permissief, autoritatief, autoritair en dan verwaarlozend. Bij China is dat: Permissief, autoritatief, verwaarlozend en dan autoritair. Uit deze gegevens zou je kunnen concluderen dat zowel de Chinese als de Nederlandse jongeren gelukkiger worden van meer warmte. Het is echter moeilijk om conclusies te trekken over de autoritaire en de verwaarlozende opvoeding, gezien de kleine aantallen bij de stijlen kan dat namelijk ook op toeval berusten. Uit de permissieve en autoritatieve stijl kan je wel met meer zekerheid conclusies trekken. Bij zowel Nederland als China zijn jongeren met de permissieve stijl het gelukkigst. Daarna komt de autoritatieve stijl. Bij Nederland zit er tussen die twee stijlen een redelijk groot verschil in ervaren geluk, bij China is het een heel klein verschil. Blijkbaar heeft meer sturing een groter negatief effect op de ervaring van geluk bij Nederlandse jongeren dan bij Chinese jongeren.

Prestaties

Wat is het verband tussen de prestaties van middelbare scholieren in China en Nederland en de prestatiedruk die zij ervaren?

In Nederland heeft de prestatiedruk die jongeren ervaren geen invloed op hun prestaties. In China is er geen duidelijk verband te zien tussen de prestaties en de ervaren prestatiedruk.

Het antwoord op de hoofdvraag

De hoofdvraag is: Wat zijn de verschillen in prestatiedruk bij middelbare scholieren tussen de 12 en 18 jaar oud in China en Nederland en hoe verhoudt dit zich met de ervaring van geluk bij deze jongeren?

Nederlandse jongeren ervaren iets meer prestatiedruk dan Chinese jongeren. Zij geven de prestatiedruk die zij ervaren gemiddeld namelijk een cijfer van 6,17, terwijl dit cijfer in China een 5,89 is. Dit hadden wij niet verwacht, in onze hypothese staat namelijk dat Chinese jongeren meer prestatiedruk zullen ervaren en dat deze druk vooral vanuit hun ouders zou komen. Uit ons onderzoek blijkt echter dat Chinese jongeren ongeveer evenveel druk vanuit hun ouders ervaren als Nederlandse jongeren. Bovendien komt de prestatiedruk die jongeren ervaren bij zowel Nederlandse als Chinese jongeren vooral vanuit zichzelf, daarna vanuit school, dan de maatschappij, vervolgens pas ouders en het minste vanuit vrienden.

Nederlandse jongeren zijn ook iets gelukkiger dan Chinese jongeren, zij geven hun geluk gemiddeld namelijk een cijfer van 6,62, in China is dit cijfer een 6,27. Dit bevestigt onze hypothese, want we hadden verwacht dat Nederlandse jongeren gelukkiger zouden zijn dan Chinese jongeren. Het verschil is echter wel kleiner dan we verwacht hadden.

In Nederland worden jongeren minder gelukkig naarmate ze meer prestatiedruk ervaren. In China is er bij meer prestatiedruk een lichte stijging van het geluk, maar dat zou toeval kunnen zijn. Het resultaat in Nederland is precies zoals we verwacht hadden, maar ditzelfde resultaat hadden we ook in China verwacht en daar was geen daling in geluk bij meer prestatiedruk.

Daarnaast hadden we verwacht dat Chinese jongeren betere prestaties zouden halen, mede doordat zij meer prestatiedruk zouden ervaren. Er blijkt in China echter geen verband te zijn tussen de prestatiedruk en de prestaties die jongeren behalen en in Nederland hebben deze variabelen ook geen invloed op elkaar. Wel behalen Chinese jongeren veel betere prestaties dan Nederlandse jongeren, maar dit heeft dus niet met de prestatiedruk te maken.

Discussie

Engels niveau

Het eerste punt van kritiek is dat het Engels niveau van de Chinese ondervraagden lager ligt dan we verwacht hadden. Hier kwamen we achter bij het voeren van wat oriënterende gesprekken. Dit hebben we meegenomen bij het maken van de enquête, waarin we eenvoudige taal gebruikt hebben. Toch begrepen de Chinese jongeren soms niet wat er bedoeld werd of vatten ze vragen anders op. Enige verwarring was er bijvoorbeeld bij het begrip ‘countryside’. Veel ondervraagden kozen voor die optie bij de vraag ‘where do you live?’, terwijl op hun profiel stond dat ze in een stad woonden. Ook waren er mensen die in een gesprek met ons aangaven zowel in een stad als op het platteland te wonen. Onze verklaring hiervoor is dat ze het begrip ‘countryside’ opvatten als aan de zijkant van het land.

Vragen overslaan

Daarnaast was het zo dat het bij de enquête mogelijk was om vragen niet in te vullen, daardoor kregen we een aantal reacties waarbij antwoorden ontbraken. Bij veel van die reacties waren de meeste vragen goed ingevuld, maar ontbrak er een antwoord. Dat was onhandig, want daardoor kregen we dus minder resultaten. De reacties waarbij veel vragen overgeslagen zijn hebben we er uit gefilterd, maar reacties die verder goed waren maar waar een antwoord van ontbrak hebben we wel gebruikt. Het was handiger geweest als het verplicht was geweest om alle vragen in te vullen, dan waren we niet tegen dit probleem aangelopen.

De invloed van de omgeving

Ook is het moeilijk om de resultaten van Nederland en China te vergelijken. Welk cijfer iemand aan zijn prestatiedruk en geluk geeft is namelijk heel relatief, het is gebaseerd op wat iemand gewend is en om zich heen ziet. Als iemand het gevoel heeft dat de mensen om zich heen veel prestatiedruk ervaren, zal hij zijn eigen ervaren prestatiedruk waarschijnlijk lager inschatten dan als hij het idee heeft dat de mensen om hem heen weinig prestatiedruk ervaren. Wat jij ziet als de hoeveelheid prestatiedruk die je ervaart is namelijk gebaseerd op de vergelijking met wat je denkt dat anderen ervaren. Daardoor is het moeilijk om twee totaal verschillende culturen op dit vlak te vergelijken, omdat ze een heel ander beeld hebben bij wat veel en weinig prestatiedruk inhoudt.

Opvoedingsstijlen

We hebben in de enquête met een vraag over hoe de ondervraagden hun ouders zouden beschrijven bepaald tot welke opvoedingsstijl ze behoren. Daarna hebben we die resultaten gebruikt om vergelijkingen te maken tussen Nederland en China. We werken daarbij echter met maar vier antwoorden, terwijl het eigenlijk zo is dat het model een spectrum is. Iedere manier van opvoeden is ergens in het spectrum in te delen op basis van de mate van sturing en warmte, het valt dan in een van de vier opvoedingsstijlen, maar er zitten per opvoedingsstijl nog verschillen in hoe sterk die sturing of warmte is. Het is niet zo dat er dus

echt maar vier stijlen zijn, elke opvoeding zit ergens op het spectrum van die vier stijlen. Voor onze verwerking hebben we de antwoorden dus ingedeeld in de vier stijlen en dat hebben we gebruikt om het te vergelijken, maar dit klopt dus niet precies omdat er binnen de opvoedingsstijlen nog verschillen zitten. Het is echter erg lastig om goed te meten waar op het spectrum iemand zit en dat te verwerken met de andere gegevens, daarom staan wij nog steeds achter onze keuze om deze vraag op deze manier te stellen.

Daarnaast is het ook nog zo dat het model van de opvoedingsstijlen gebaseerd is op de westerse cultuur, waardoor het niet helemaal aansluit met de Chinese cultuur. Dit is al besproken in het vooronderzoek over opvoeding.

Ook is het zo dat de begrippen die we hebben gebruikt om te testen met welke opvoedingsstijl de ondervraagden werden opgevoed, relatief zijn. We hebben hiervoor de begrippen ‘strict’ en ‘lenient’ gebruikt, maar of iemand zijn ouders als streng ziet is afhankelijk van wat die persoon bij de ouders van anderen om zich heen ziet. Aangezien jongeren in China en Nederland hun ouders dus met andere ouders vergelijken, is het moeilijk om Nederland en China te vergelijken. Het is echter niet zo dat de keuze voor de opvoedingsstijl alleen op deze twee begrippen is gebaseerd, er staat nog meer over hoe streng de ouders zijn in de beschrijvingen, waardoor de resultaten minder relatief zijn.

Ook is het zo dat de verwaarlozende stijl andere resultaten kreeg dan wij verwachtten, dat heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat het in China meer voorkomend is dat jongeren op school wonen en niet thuis. Doordat die leerlingen niet bij hun ouders wonen, ervaren ze dus weinig sturing en weinig warmte vanuit hun ouders, waardoor ze bij deze vraag gekozen hebben voor de verwaarlozende stijl. Dit is dan dus niet gebaseerd op de manier waarop de ouders hun kinderen opvoeden, maar op het feit dat de jongeren niet thuis wonen. Hierdoor meten we dus niet wat we willen meten en is de validiteit lager.

Cijfersysteem

Wat opviel bij de vragen waarbij de ondervraagden een keuze moesten maken op een schaal van 1 tot 10, was dat bij China het getal 5 overduidelijk het meeste werd gekozen, terwijl dat bij Nederland de getallen 6, 7 en 8 waren. Het zou kunnen dat dit te maken heeft met het cijfersysteem dat in Nederland en in China anders is. In Nederland krijgen leerlingen op school cijfers van 1 tot 10, waarbij cijfers onder de 6 onvoldoende zijn. Bij het zien van een schaal van 1 tot 10 is het dus heel waarschijnlijk dat Nederlandse jongeren dat associëren met hun cijfers van school. Ze zien dan cijfers van 5 of lager als onvoldoende, een 6 als matig en cijfers boven de 8 als goed. Dit heeft waarschijnlijk meegespeeld met hun afweging bij de vragen met deze schaal. Chinese jongeren hebben deze associatie niet, omdat zij werken met een cijfersysteem dat bestaat uit de letters A tot D. Als zij een schaal van 1 tot 10 zien, interpreteren ze het hoogstwaarschijnlijk ook anders dan de Nederlandse jongeren. Het zou kunnen dat ze 5 als een gemiddeld antwoord zien en dat kiezen als ze het antwoord niet weten of de vraag niet snappen, wat verklaart waarom dat cijfer bij de Chinese enquête zo vaak is gekozen. Deze andere interpretatie zou ertoe kunnen hebben geleid dat de Chinezen meer neigen naar het cijfer 5, terwijl Nederlandse jongeren meer neigen naar de cijfers 6 tot 8. Het zou kunnen dat dit ervoor heeft gezorgd dat Nederland bij de vragen over prestatiedruk en geluk hierdoor hoger heeft gescoord dan China.

De steekproef

Voor China hebben we een steekproef van 100 mensen en voor Nederland van 145 mensen. Dit zijn niet extreem grote steekproeven, waardoor het mogelijk is dat de resultaten op toeval berusten. Met name bij vragen waarbij we hebben gekeken naar het verband tussen twee vragen is dit het geval, daarbij zijn er namelijk antwoordopties die heel weinig gekozen zijn, waardoor de resultaten maar op enkele mensen zijn gebaseerd. Dat is niet betrouwbaar.

Als je kijkt naar de achtergrondkenmerken van de ondervraagden zijn er een paar punten van kritiek. Ten eerste is er het geslacht, zowel de groep van China als de groep van Nederland bestaat uit meer meisjes dan jongens. Bij beide is dit ongeveer twee derde meisjes en één derde jongens. De verhouding tussen Nederland en China is dus wel gelijk, daardoor verstoort het de vergelijking van de uitkomsten van de twee enquêtes niet. Wel is het zo dat onze steekproeven door dit verschil in het aantal jongens en meisjes niet representatief is voor Nederlandse jongeren of Chinese jongeren in het algemeen.

De verdeling qua leeftijd is voor China en Nederland ook ongeveer gelijk, waardoor ook dit de vergelijking tussen die twee landen niet verstoort. Wel is het zo dat het aantal respondenten met een leeftijd van 12/13/14 erg laag is vergeleken met de andere leeftijden. Deze leeftijdscategorie is dus minder goed gerepresenteerd in ons onderzoek.

Wat het schoolniveau van de ondervraagden betreft zijn er wel verschillen tussen de Nederlandse en de Chinese ondervraagden. De respondenten vanuit Nederland zijn grotendeels vwo leerlingen en deels havo leerlingen. Bij China bestaat de groep respondenten grotendeels uit leerlingen van havo niveau, met een paar leerlingen van mavo en vwo niveau. Dit verschil kan de resultaten van het onderzoek beïnvloed hebben. Dat de Nederlandse respondenten een hoger opleidingsniveau hebben kan er bijvoorbeeld voor gezorgd hebben dat de prestatiedruk bij Nederland hoger is.

Verder bestaat de steekproef van China volledig uit mensen die de app Tandem gebruiken, zo hebben we ze namelijk bereikt. Dit zou ervoor gezorgd kunnen hebben dat de representativiteit lager is. Het kan ook invloed gehad hebben op de resultaten. Tandem is bedoeld om een taal te leren, jongeren die deze app gebruiken zijn leergieriger en dit zou een mogelijke verklaring kunnen zijn voor het feit dat de Chinese ondervraagden zulke hoge cijfers haalden.

Ook woont een deel van de Chinese ondervraagden in Hongkong of Taiwan. De mensen in deze gebieden hebben een iets andere cultuur dan in China zelf, waardoor dit invloed gehad kan hebben op de resultaten van het onderzoek.

Vervolgonderzoek

Uit ons onderzoek blijkt dat Chinese jongeren veel betere cijfers halen dan Nederlandse jongeren, dit blijkt echter niet samen te hangen met de prestatiedruk die scholieren ervaren. Een mogelijk vervolgonderzoek zou kunnen zijn om te onderzoeken waar dit verschil in prestaties wel vandaan komt.

Ook zouden wij aanraden dit onderzoek nog een keer uit te voeren met een grotere steekproef, waardoor de verbanden tussen variabelen beter onderzocht kunnen worden, doordat de betrouwbaarheid dan hoger is.

Daarnaast lijkt het ons interessant om ditzelfde onderzoek ook in andere landen te doen en meerdere landen met elkaar te vergelijken.

Evaluatie

Over het algemeen verliep het proces van het werken aan het profielwerkstuk goed. We vonden dit vanaf het begin al gelijk een interessant onderwerp en een interessant onderzoek en hebben er dan ook met veel plezier aan gewerkt. Ondanks de stress (en prestatiedruk) hebben we onze passie voor het onderwerp behouden.

Het grootste probleem waar we tegenaan liepen is dat in China Google niet werkt, hierdoor konden de mensen in China onze enquête van Google Forms niet openen. Uiteindelijk hebben we dit opgelost door de losse vragen in plaats van de link naar de enquête te sturen, waarna we hun antwoorden handmatig hebben ingevuld in de enquête die wij natuurlijk wel konden openen. Dit heeft ons echter wel veel tijd gekost.

Tijdens het werken aan het profielwerkstuk hebben we veel geleerd. We hebben geleerd hoe we Google Forms en Google Spreadsheets kunnen gebruiken. Dat zijn erg handige vaardigheden waar we later in ons leven ook nog veel aan zullen hebben. Ook hebben we veel geleerd over de Chinese cultuur en überhaupt over verschillen tussen mensen van verschillende culturen. Ook dat kan later van pas komen op de werkvloer en in de maatschappij. Daarnaast hebben we ook veel geleerd over verschillende soorten opvoeding.

Meneer Stroes heeft ons goed begeleid. We hebben veel geleerd van zijn constructieve advies en hebben ook veel gehad aan zijn hulp als we ergens vragen over hadden.

De samenwerking verliep goed. We hebben goed overlegd en konden elkaar goed aanvullen, maar keken ook kritisch naar elkaars werk, waardoor we veel foutjes verbeterd hebben. Er waren af en toe wel wat spanningen, zeker naar het einde van het project toe toen we allebei stress hadden om het af te krijgen, maar deze spanningen hebben we samen goed opgelost waardoor het het verslag niet heeft benadeeld.

Urenverantwoording

Anne Hopmans

Datum	Wat	Tijd (in uren)
18-02-2019	Aftrap	2
03-04-2019	Brainstormen + Bijlage 2	1
16-04-2019	Speeddate + Verwerking	1,5
15-05-2019	Gesprek met begeleider + verwerking + bijlage 7	1
08-07-2019	Beschrijvend onderzoek	5
09-07-2019	Beschrijvend onderzoek + Voortgangsgesprek 2	5
10-09-2019	Opzet enquête	0,75
11-09-2019	Enquête kladversie	0,75
17-09-2019	Enquête kladversie	0,75
24-09-2019	Voorbereiding gesprek + Voortgangsgesprek 3	0,75
25-09-2019	Operationaliseren definities	0,75
30-09-2019	Enquête afmaken	4
01-10-2019	Enquête testen	3
01-10-2019	Enquêtes afnemen	1
08-10-2019	Voortgangsgesprek 4	0,75
14-10-2019	Voortgangsversie voorbereiden	1,5
15-10-2019	Voortgangsversie voorbereiden + Enquêtes afnemen	0,75
16-10-2019	Voortgangsversie maken	0,75
30-10-2019	Enquêtes afnemen	1
14-11-2019	Enquêtes afnemen	3
15-11-2019	Enquêtes afnemen	0,5
21-11-2019	Enquêtes afnemen	1,5
27-11-2019	Voorstgangsversie bespreken	0,75
28-11-2019	Enquêtes afnemen	1,5

Judith de Groot

Datum	Wat	Tijd (in uren)
18-02-2019	Aftrap	2
03-04-2019	Brainstormen + Bijlage 2	1
16-04-2019	Speeddate + Verwerking	1,5
15-05-2019	Gesprek met begeleider + verwerking + bijlage 7	1
08-07-2019	Beschrijvend onderzoek	5
09-07-2019	Beschrijvend onderzoek + Voortgangsgesprek 2	5
10-09-2019	Opzet enquête	0,75
11-09-2019	Enquête kladversie	0,75
17-09-2019	Enquête kladversie	0,75
24-09-2019	Voorbereiding gesprek + Voortgangsgesprek 3	0,75
25-09-2019	Operationaliseren definities	0,75
30-09-2019	Enquête afmaken	4
01-10-2019	Enquête testen	3
08-10-2019	Voortgangsgesprek 4	0,75
14-10-2019	Enquêtes afnemen	1,5
15-10-2019	Voortgangsversie voorbereiden + Enquêtes afnemen	0,75
16-10-2019	Voortgangsversie maken	0,75
30-10-2019	Enquêtes afnemen	1
14-11-2019	Enquêtes afnemen	3
21-11-2019	Enquêtes afnemen	1,5
25-11-2019	Enquêtes afnemen	1,5
27-11-2019	Voortgangsversie bespreken	0,75
28-11-2019	Enquêtes afnemen	1,5
02-12-2019	Enquêtes afnemen	1,5

02-12-2019	Enquêtes afnemen	1,5		05-12-2019	Enquêtes afnemen	1,5
05-12-2019	Enquêtes afnemen	1,5		09-12-2019	Enquêtes afnemen + voortgangsversie verbeteren	1,5
09-12-2019	Enquêtes afnemen + voortgangsversie verbeteren	1,5		16-12-2019	Voortgangsversie verbeteren	1,5
16-12-2019	Voortgangsversie verbeteren	1,5		18-12-2019	Voortgangsversie verbeteren	4
18-12-2019	Voortgangsversie verbeteren	4		19-12-2019	Enquêteresultaten verwerken	4
19-12-2019	Enquêteresultaten verwerken	4		26-01-2020	Enquêteresultaten verwerken	1
25-01-2020	Enquêteresultaten verwerken	1,75		27-01-2020	Enquêteresultaten verwerken	3,5
27-01-2020	Enquêteresultaten verwerken	4		28-01-2020	Enquêteresultaten verwerken + opmaak verslag	5
28-01-2020	Enquêteresultaten verwerken	3		29-01-2020	Enquêteresultaten verwerken	5,5
29-01-2020	Enquêteresultaten verwerken	5		30-01-2020	Enquêteresultaten verwerken	3,25
03-02-2020	Enquêteresultaten verwerken	6		03-02-2020	Enquêteresultaten verwerken	3,5
03-02-2020	Voortgangsgesprek 6	0,5		03-02-2020	Voortgangsgesprek 6	0,5
04-02-2020	Enquêteresultaten verwerken, discussie en evaluatie	6,5		04-02-2020	Enquêteresultaten verwerken	4,75
05-02-2020	Conclusie, discussie, samenvattingen en opmaak	8		05-02-2020	Conclusie, voorwoord, inleiding en samenvattingen	8
06-02-2020	Laatste controle verslag	1		06-02-2020	Laatste controle verslag	1
		89				89,25

Bibliografie

Boeken:

Boden, J. (2012, tweede druk). *De essentie van China*. Bussum: Coutinho.

Chua, A. (Juni 2013) *Strijdlied van de tijgermoeder*. Amsterdam: Nieuw Amsterdam.

Hetherington EM, Maccoby EE, Martin JA, Mussen PH. (1983) *Handbook of child psychology: Vol. 4. Socialization, personality, and social development: Socialization in the context of the family: Parent-child interaction.* New York: Wiley. pp. 1–101.

Internetpublicaties:

Baumrind D. (December 1966) Effects of Authoritative parental Control on Child Behavior. Child Development.
(Baumrind D. Effects of Authoritative parental Control on Child Behavior. Child Development. 1966;37:887–907. doi: 10.2307/1126611. [CrossRef] [Google Scholar] [Ref list])

BNNVARA. (19 juni 2018). *Jongeren zijn eigenlijk ongelukkiger dan ooit.* Geraadpleegd op 30 januari 2020, van https://www.bnnvara.nl/artikelen/jongeren-zijn-eigenlijk-ongelukkiger-dan-ooit

Chao R. 2001. *Extending research on the consequences of parenting style for Chinese Americans and European Americans. Child Development* 72: 1832-1843.

Dewar, G. (September 2011). *Permissive Parenting: An evidence-based guide*. Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/permissive-parenting.html

Dewar, G. (Juli 2017). *The authoritative parenting style*: *An evidence-based guide.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/authoritative-parenting-style.html

Dewar, G. (Februari 2018) *Parenting styles: An evidence-based guide.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/parenting-styles.html

Dewar, G. (Juni 2018). *The authoritarian parenting style: What happens to the kids?* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/authoritarian-parenting.html

Dewar, G. (Augustus 2018). *The authoritarian parenting style: What does it look like?* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/authoritarian-parenting-style.html

Dewar, G. (februari 2019). *Traditional Chinese parenting: What research says about Chinese kids and why they succeed.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://www.parentingscience.com/chinese-parenting.html.

Flynn, J. R. (1991). Asian Americans: Achievement beyond IQ. Hillsdale, NJ, US: Lawrence Erlbaum Associates, Inc. Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://psycnet.apa.org/record/1991-98700-000.

Hofstede, G.J. (s.d.). *The 6-D model of national culture.* Geraadpleegd op 9 juli 2019, van https://geerthofstede.com/culture-geert-hofstede-gert-jan-hofstede/6d-model-of-national-culture/.

Kim K and Rohner RP. 2002. *Parental Warmth, Control, and Involvement in Schooling: Predicting academic achievement among Korean American adolescents. Journal of Cross-Cultural Psychology* 33(2): 127-140.

M.J.J. Kokxhoorn. (5 Augustus 2010). *De invloed van cultuur op de uitoefening van CSR in Japan en Duitsland van 1970 tot 1980.* p.7-8

MIND (s.d.) *Prestatiedruk*. Geraadpleegd op 14 oktober 2019, van https://wijzijnmind.nl/psychipedia/prestatiedruk

Moor, M. de (24 augustus 2019). *U denkt dat uw kinderen stress hebben op school?* Geraadpleegd op 30 januari 2020, van https://www.parool.nl/ps/u-denkt-dat-uw-kinderen-stress-hebben-op-school~b47df043/

Nuffic. (29 juli 2018) Onderwijssysteem Nederland. Geraadpleegd op 16 december 2019.

Nuffic. (december 2018) Onderwijssysteem China. Geraadpleegd op 08 juli 2019.

Steinberg L. (2001). *We know some things: Parent-adolescent relationships in retrospect and prospect. Journal of research on adolescence* 11(1): 1-19.

Wikipedia (23 september 2019) *Geluk (emotie)*. Geraadpleegd op 14 oktober 2019, van https://nl.wikipedia.org/wiki/Geluk_(emotie)

WikiWoordenboek (14 juni 2019). *Prestatiedruk*. Geraadpleegd op 14 oktober 2019, van https://nl.wiktionary.org/wiki/prestatiedruk

Bijlagen

Enquêtes

Enquête Nederland

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd6IwLXKCwDW35WtTIESSCJMj7BhucfwSd1nztmS1DOzfMYfQ/viewform?usp=sf_link

What is your gender?
- Male
- Female
- Other

How old are you?
- 12/13/14
- 15/16
- 17/18
- None of the above

Where are you from?
- The Netherlands
- Other:...

Where do you live?
- City
- Village
- Countryside

What school level do you do?
- VMBO/Mavo
- Havo
- Vwo
- I don’t go to school anymore

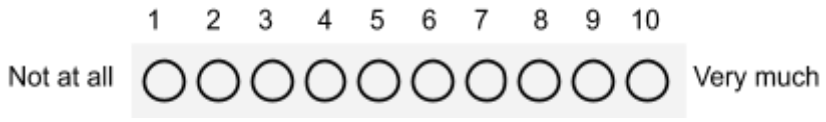
What grade do you get most often?
- 8,5-10
- 7,0-8,5
- 6,0-7,0
- <6,0

Which description best suits your parents?
- My parents set strict rules and do not listen to my opinion. Punishment is common. They have high expectations and are not loving and caring.

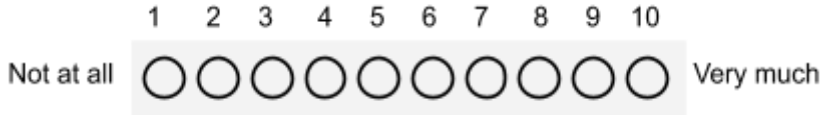
- My parents do set rules, but the reasons behind them are explained. They have high expectations, but they do listen to my opinion. They are loving and caring.
- My parents are lenient (=the opposite of strict). There are very few or no rules. Communication is open, but they let me decide for myself rather than giving direction. They do not put pressure on me and are loving and caring.
- My parents do not set any rules and let me do what I want. There is little communication. They do not put pressure on me and are not loving and caring.

To what extent do you feel pressure to perform well…

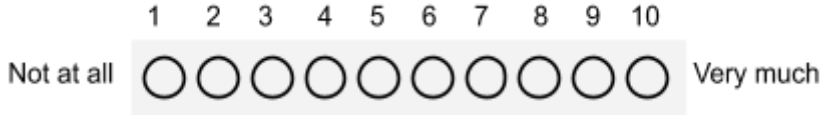
...from your parents?

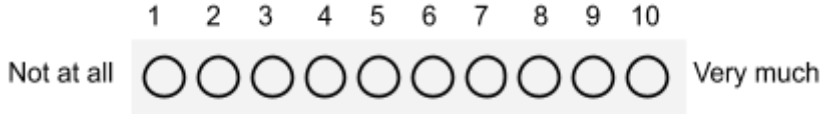
...from your friends?

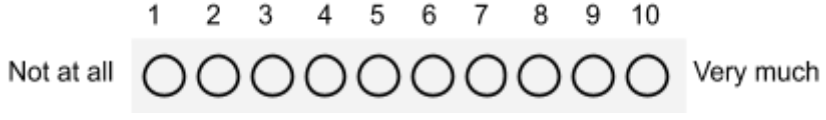
...from school?

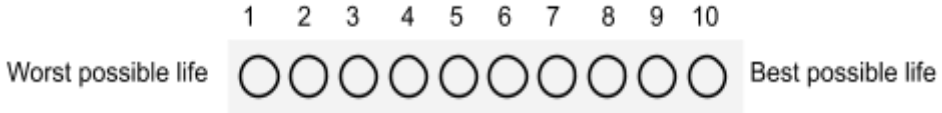
...from society?

...from yourself?

Please imagine a ladder, with steps numbered from 0 at the bottom to 10 at the top. The top of the ladder represents the best possible life for you and the bottom of the ladder represents the worst possible life for you. On which step of the ladder would you say you personally feel you stand at this time?

Enquête China

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSemZohbS6Y5bGeUd4I6i5YKx__iwFAiS5RbZsJ50FaCDPPnNA/viewform?usp=sf_link

What is your gender?

- Male
- Female
- Other

How old are you?

- 12/13/14
- 15/16
- 17/18
- None of the above

Where are you from?

- China
- Other:...

Where do you live?

- City
- Village
- Countryside

What school do you go to?

- Junior middle school / 初中
- Senior middle school / 高中
- Vocational senior middle school /中专
- Higher professional education
- University
- I don't go to school anymore

What grade do you get most often?

- A
- B
- C
- D

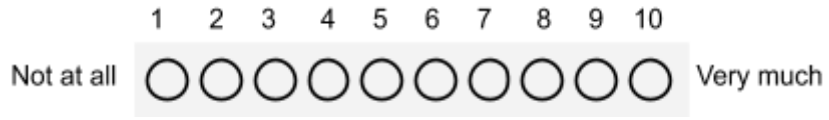
Which description best suits your parents?

- My parents set strict rules and do not listen to my opinion. Punishment is common. They have high expectations and are not loving and caring.
- My parents do set rules, but the reasons behind them are explained. They have high expectations, but they do listen to my opinion. They are loving and caring.

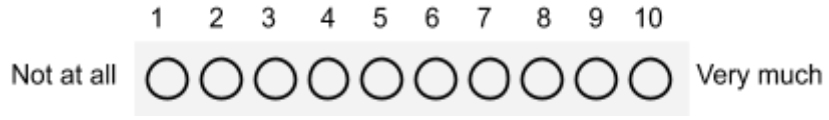
- My parents are lenient (=the opposite of strict). There are very few or no rules. Communication is open, but they let me decide for myself rather than giving direction. They do not put pressure on me and are loving and caring.
- My parents do not set any rules and let me do what I want. There is little communication. They do not put pressure on me and are not loving and caring.

To what extent do you feel pressure to perform well…

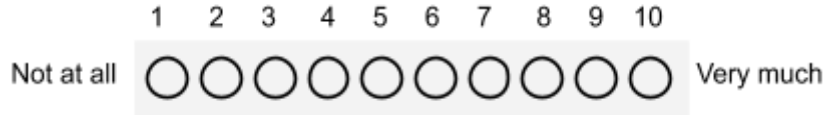
...from your parents?

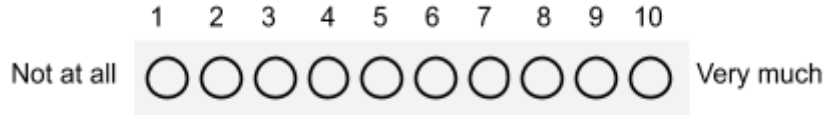
...from your friends?

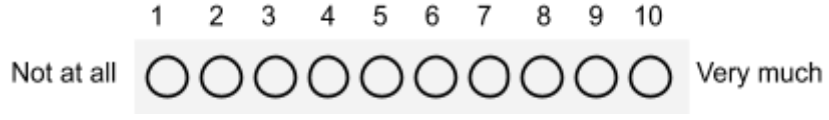
...from school?

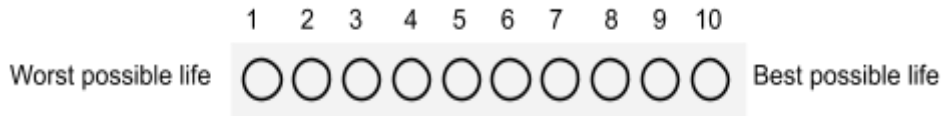
...from society?

...from yourself?

Please imagine a ladder, with steps numbered from 0 at the bottom to 10 at the top. The top of the ladder represents the best possible life for you and the bottom of the ladder represents the worst possible life for you. On which step of the ladder would you say you personally feel you stand at this time?

Ruwe data

Nederland

Tijdstempel	What is your gender?	How old are you?	Where are you from?	Where do you live?	What school level do you do?	What grade do you get most often?	Opvoedingsstijl	...from your parents?	...from your friends?	...from school?	...from society?	...from yourself?	Prestatiedruk	Geluk
6,0-7,0019/10/01 11:11:6,0-7,01 a.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	2	3	7	7	6	5	5
6,0-7,0019/10/01 11:16,0-7,0:36 a.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	7	4	7	6	7	6,2	5
6,0-7,0019/10/14 11:14:45 a.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	4	2	5	4	8	4,6	8
6,0-7,0019/10/14 9:38:46 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	4	1	7	5	6	4,6	8
6,0-7,0019/10/14 9:43:48 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	8	8	8	8	8	8	6
6,0-7,0019/10/15 3:48:06 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	Village	Vwo	8,5-10	Verwaarlozend	1	6	10	9	9	7	6
6,0-7,0019/10/15 3:48:09 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	10	6	10	10	10	9,2	5
6,0-7,0019/10/15 3:48:59 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	6	7	7	8	9	7,4	8
6,0-7,0019/10/15 3:49:06 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	7	3	9	8	9	7,2	8
6,0-7,0019/10/15 3:49:30 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Autoritair	7	6	9	10	8	8	4
6,0-7,0019/10/15 3:49:47 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	8	3	6	5	7	5,8	7

6,0-7,0019/10/15 3:50:6,0-7,03 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	3	1	7	4	5	4	8
6,0-7,0019/10/15 3:50:46,0-7,0 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	7	8	5	8	10	7,6	4
6,0-7,0019/10/15 3:50:55 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	5	5	5	5	5	5	7
6,0-7,0019/10/15 3:51:07 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	Village	Vwo	7,0-8,5	Permissief	5	3	8	5	6	5,4	7
6,0-7,0019/10/15 3:51:6,0-7,01 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	9	5	7	7	7	7	5
6,0-7,0019/10/15 3:56,0-7,0:13 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	6	5	5	7	9	6,4	8
6,0-7,0019/10/15 3:53:6,0-7,07 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	7	7	8	8	8	7,6	7
6,0-7,0019/10/15 3:53:47 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	8	4	7	4	8	6,2	5
6,0-7,0019/10/15 3:54:56 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	Village	Vwo	7,0-8,5	Permissief	7	6	9	9	10	8,2	7
6,0-7,0019/10/15 3:55:10 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Vwo	<6,0	Permissief	5	2	7	4	5	4,6	6
6,0-7,0019/10/15 3:56:01 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	6	5	8	9	7	7	7
6,0-7,0019/10/15 3:56:6,0-7,00 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	7	3	9	9	7	7	8
6,0-7,0019/10/15 3:57:09 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	3	1	7	4	7	4,4	8
6,0-7,0019/10/15 3:57:17 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	8	10	9	9	10	9,2	3

6,0-7,0019/10/15 3:57:35 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	Village	Vwo	<6,0	Autoritatief	7	2	9	8	8	6,8	3
6,0-7,0019/10/15 3:59:6,0-7,01 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	6	7	8	9	10	8	6
6,0-7,0019/10/15 3:59:6,0-7,04 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	6	4	8	7	9	6,8	7
6,0-7,0019/10/15 3:59:58 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	Countryside	Vwo	6,0-7,0	Permissief	6	5	8	8	9	7,2	5
6,0-7,0019/10/15 4:00:34 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Permissief	5	5	8	8	9	7	6
6,0-7,0019/10/15 4:00:44 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	4	3	8	6	9	6	7
6,0-7,0019/10/15 4:06,0-7,0:35 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	6	6	8	8	8	7,2	8
6,0-7,0019/10/15 4:03:6,0-7,01 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	7	5	6	8	6	6,4	5
6,0-7,0019/10/15 4:03:6,0-7,07 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	4	3	6	1	5	3,8	9
6,0-7,0019/10/15 4:04:6,0-7,03 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	3	4	6	7	3	4,6	7
6,0-7,0019/10/15 4:04:6,0-7,09 p.m. CET	Male	12/13/14	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	4	6	10	9	7	7,2	4
6,0-7,0019/10/15 4:06:6,0-7,01 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	6	6	8	7	8	7	8
6,0-7,0019/10/15 4:08:05 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Autoritatief	1	5	8	7	9	6	6
6,0-7,0019/10/15 4:14:56 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	<6,0	Autoritatief	4	4	8	7	7	6	6

6,0-7,0019/10/15 4:15:35 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Permissief	6	6	8	6	8	6,8	7
6,0-7,0019/10/15 4:6,0-7,01:07 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	6	7	7	7	8	7	7
6,0-7,0019/10/15 4:6,0-7,01:57 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	7	6	7	8	10	7,6	7
6,0-7,0019/10/15 4:6,0-7,03:6,0-7,05 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	Village	Vwo	<6,0	Autoritatief	8	5	1	6	8	5,6	7
6,0-7,0019/10/15 4:6,0-7,07:47 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	3	3	7	6	8	5,4	8
6,0-7,0019/10/15 4:34:45 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Autoritair	8	1	8	3	1	4,2	6
6,0-7,0019/10/15 4:39:49 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	6	1	6	4	6	4,6	4
6,0-7,0019/10/15 4:56,0-7,0:16 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	5	7	10	9	10	8,2	6
6,0-7,0019/10/15 5:18:6,0-7,07 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	5	7	10	9	10	8,2	6
6,0-7,0019/10/15 5:6,0-7,01:06,0-7,0 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	3	4	6	7	3	4,6	7
6,0-7,0019/10/15 6:36:03 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	<6,0	Permissief	4	1	7	4	8	4,8	7
6,0-7,0019/10/15 7:6,0-7,01:36 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	3	3	7	8	8	5,8	3
6,0-7,0019/10/30 10:6,0-7,04:15 a.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	9	3	8	6	8	6,8	7
6,0-7,0019/11/14 10:46,0-7,0:46 a.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Havo	7,0-8,5	Permissief	5	3	3	6	10	5,4	7

6,0-7,0019/11/14 10:43:17 a.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	7	5	7	7	9	7	8
6,0-7,0019/11/14 1:13:04 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Havo	7,0-8,5	Autoritatief	7	5	3	1	8	4,8	6
6,0-7,0019/11/14 5:56:57 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	6	8	10	8	8	8	8
6,0-7,0019/11/14 9:51:6,0-7,06 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	5	5	5	7	10	6,4	2
6,0-7,0019/11/6,0-7,06 7:6,0-7,06,0-7,0:6,0-7,01 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Havo	7,0-8,5	Autoritatief	8	2	7	1	10	5,6	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,06 8:33:35 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	6	5	9	9	7	7,2	6
6,0-7,0019/11/6,0-7,06 9:6,0-7,03:30 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Permissief	7	8	9	9	10	8,6	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:34:36 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	6	7	7	6	8	6,8	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:34:45 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Havo	7,0-8,5	Autoritatief	6	6	8	8	8	7,2	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:34:54 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	Village	Havo	7,0-8,5	Permissief	6	1	7	1	10	5	6
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:35:08 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Permissief	1	4	8	8	10	6,2	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:35:6,0-7,05 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	Village	Havo	7,0-8,5	Autoritatief	6	4	5	4	6	5	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:35:44 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	<6,0	Autoritatief	6	6	7	7	7	6,6	8

6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:36:06,0-7,0 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Autoritair	6	6	6	6	10	6,8	5
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:36:13 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Havo	7,0-8,5	Autoritatief	7	2	10	8	8	7	6
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:36:33 p.m. CET	Male	12/13/14	The Netherlands	City	Havo-vwo	7,0-8,5	Permissief	7	5	8	7	8	7	10
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:37:6,0-7,06 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Permissief	5	5	7	6	8	6,2	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:38:19 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	Countryside	Havo	6,0-7,0	Permissief	7	3	8	8	9	7	5
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:39:38 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	7	6	8	7	8	7,2	5
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:39:38 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	Village	Havo	6,0-7,0	Autoritatief	8	6	8	10	5	7,4	5
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:39:49 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	<6,0	Autoritatief	5	3	6	6	10	6	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:40:36 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Permissief	6	6	8	7	7	6,8	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:41:14 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	Village	Vwotto	6,0-7,0	Autoritatief	6	1	8	7	8	6	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:41:18 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	1	3	4	6	8	4,4	9
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:46,0-7,0:05 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Autoritatief	7	6	6	6	8	6,6	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:44:6,0-7,08 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Autoritatief	5	4	7	3	7	5,2	6

6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:45:6,0-7,08 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	<6,0	Autoritatief	7	7	7	7	9	7,4	6
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:46:05 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	2	1	5	5	7	4	9
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:46:6,0-7,08 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	Village	Vwo	7,0-8,5	Autoritatief	9	7	7	5	8	7,2	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:49:13 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	6	3	8	5	7	5,8	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:56,0-7,0:44 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	3	3	8	10	4	5,6	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:53:08 p.m. CET	Female	12/13/14	The Netherlands	City	Vwo	8,5-10	Autoritatief	5	3	7	1	8	4,8	9
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:56:44 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	Village	Vwo	7,0-8,5	Permissief	2	5	7	7	9	6	6
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 7:57:57 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	Village	Havo	7,0-8,5	Autoritatief	5	4	5	1	7	4,4	6
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:07:15 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	3	1	10	1	7	4,4	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:15:6,0-7,06 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	6	5	9	6	8	6,8	1
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:16:16 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	6	3	7	4	6	5,2	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:19:00 p.m. CET	Female	12/13/14	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Autoritatief	8	6	7	7	8	7,2	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:6,0-7,00:06 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Verwaarlozend	4	8	9	9	8	7,6	2

6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:6,0-7,00:6,0-7,08 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	Village	Havo	6,0-7,0	Autoritatief	10	3	10	10	10	8,6	2
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:6,0-7,01:14 p.m. CET	Male	12/13/14	The Netherlands	Village	Havo	7,0-8,5	Autoritatief	6	3	8	3	6	5,2	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:35:05 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Autoritatief	7	1	1	1	7	3,4	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:39:34 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Permissief	8	4	10	9	9	8	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:40:30 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	Village	Havo	<6,0	Autoritatief	7	4	8	6	8	6,6	5
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:40:37 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	1	4	4	4	3	3,2	4
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:40:45 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	4	2	6	6	9	5,4	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:40:55 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	7	4	7	8	9	7	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:49:44 p.m. CET	Female	12/13/14	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	10	8	7	7	6	7,6	5
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:55:01 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	Village	Vwo	7,0-8,5	Autoritatief	6	2	6	4	5	4,6	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 8:59:59 p.m. CET	Male	12/13/14	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	7	1	7	7	8	6	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 9:03:47 p.m. CET	Female	12/13/14	The Netherlands	Village	Havo	6,0-7,0	Autoritair	9	10	10	10	10	9,8	10
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 9:14:05 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Vwo	<6,0	Autoritatief	6	1	1	1	9	3,6	8

6,0-7,0019/11/6,0-7,07 9:6,0-7,01:13 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Permissief	7	1	7	4	6	5	10
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 9:6,0-7,04:40 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Autoritatief	6	5	8	7	8	6,8	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 9:35:36,0-7,0 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	3	5	8	5	9	6	9
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 9:38:04 p.m. CET	Female	12/13/14	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	4	5	7	5	6	5,4	5
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 9:39:6,0-7,00 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	6	6	8	9	9	7,6	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 9:41:39 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Permissief	7	5	8	7	6	6,6	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 9:43:04 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Permissief	5	7	6	3	6	5,4	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 10:6,0-7,01:05 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	Village	Havo	7,0-8,5	Permissief	2	1	5	5	9	4,4	6
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 10:37:40 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Permissief	6	2	3	1	2	2,8	6
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 10:46,0-7,0:06 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Autoritatief	8	5	10	10	6	7,8	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 10:48:49 p.m. CET	Female	12/13/14	The Netherlands	Village	Vwo	7,0-8,5	Permissief	8	6	9	7	9	7,8	6
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 10:49:05 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Autoritatief	8	4	7	8	8	7	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,07 11:33:56,0-7,0 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	Village	Havo	6,0-7,0	Autoritatief	6	1	6	6	6	5	7

6,0-7,0019/11/6,0-7,08 3:16:35 a.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Havo	<6,0	Permissief	6	1	9	8	9	6,6	4
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 6:40:49 a.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Autoritatief	6	6	6	7	7	6,4	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 7:40:33 a.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Autoritatief	9	7	8	7	9	8	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 7:49:00 a.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	Countryside	Vwo	7,0-8,5	Autoritatief	3	1	8	8	8	5,6	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 8:33:43 a.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	Village	Havo	6,0-7,0	Autoritatief	6	3	8		8	6,25	4
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 10:17:06 a.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	<6,0	Permissief	4	2	2	8	9	5	4
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 10:6,0-7,00:07 a.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Autoritatief	6	1	6	6	9	5,6	4
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 10:35:13 a.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Permissief	6	8	8	8	9	7,8	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 10:59:09 a.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	4	1	5	1	6	3,4	9
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 11:07:6,0-7,00 a.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	4	1	6	5	5	4,2	5
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 16,0-7,0:09:05 p.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Permissief	6	5	7	7	9	6,8	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 16,0-7,0:17:18 p.m. CET	Male	12/13/14	The Netherlands	Village	Havo	7,0-8,5		3	4	5	1	3	3,2	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 1:56:17 p.m. CET	Male	17/18		Village	Vwo	6,0-7,0	Permissief	4	2	5	8	10	5,8	6

6,0-7,0019/11/6,0-7,08 6,0-7,0:36:41 p.m. CET	Male	12/13/14	The Netherlands	City	Havo	<6,0	Autoritatief	6	5	9	6	10	7,2	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 3:40:56 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	3	4	8	4	6	5	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 5:57:55 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	6	2	6	2	7	4,6	6
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 6:53:09 p.m. CET	Female	17/18	The Netherlands	City	Vwo	7,0-8,5	Autoritatief	3	1	5	1	8	3,6	9
6,0-7,0019/11/6,0-7,08 10:36:58 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Permissief	3	2	6	2	5	3,6	7
6,0-7,0019/11/6,0-7,09 9:57:34 a.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Permissief	6	5	7	7	10	7	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,09 6,0-7,0:34:6,0-7,00 p.m. CET	Male	15/16	The Netherlands	City	Havo	7,0-8,5	Permissief	7	5	8	6	8	6,8	8
6,0-7,0019/11/6,0-7,09 5:46:31 p.m. CET	Male	12/13/14	The Netherlands	Village	Havo	7,0-8,5	Autoritatief	5	4	8	7	7	6,2	8
6,0-7,0019/16,0-7,0/01 1:07:36 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	Village	Vwo	6,0-7,0	Autoritatief	8	7	6	8	9	7,6	9
6,0-7,0019/16,0-7,0/04 10:34:01 a.m. CET	Male	17/18	The Netherlands	City	Vwo	6,0-7,0	Permissief	8	1	3	9	5	5,2	6
6,0-7,0019/16,0-7,0/06 8:09:05 a.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Havo	6,0-7,0	Permissief	4	2	4	2	6	3,6	8
6,0-7,0019/16,0-7,0/10 4:08:17 p.m. CET	Male	12/13/14	The Netherlands	City	Vwo	<6,0	Autoritatief	9	6	8	9	7	7,8	8
6,0-7,0019/16,0-7,0/11 6,0-7,0:35:43 p.m. CET	Female	15/16	The Netherlands	City	Havo	7,0-8,5	Autoritatief	9	3	7	5	10	6,8	3

6,0-7,0019/16,0-7,0/16,0-7,0 8:05:55 p.m. CET	Male	12/13/14	The Netherlands	Village	Havo	6,0-7,0	Autoritair	6	6	7	7	7	6,6	5

China

Tijdstempel	What is your gender?	How old are you?	Where are you from?	Where do you live?	What school do you go to?	What grade do you get most often?	Opvoedingsstijl	...from your parents?	...from your friends?	...from school?	...from society?	...from yourself?	Prestatiedruk	Geluk
2019/10/01 10:28:24 a.m. CET	Female	15/16	China	Country side	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	6	2	10	8	8	6,8	5
2019/10/01 10:36:33 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Vocational senior middle school /中专	A	Permissief	5	5	5	5	5	5	10
2019/10/01 10:39:27 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	7	8	10	9	8	8,4	6
2019/10/01 12:41:06 p.m. CET	Female	17/18	China	City	Senior middle school / 高中		Permissief	5	5	5		8	5,75	3
2019/10/01 1:17:56 p.m. CET	Male	17/18	China	City	Vocational senior middle school /中专	A	Autoritatief	5	1	8	2	8	4,8	5
2019/10/01 1:22:16 p.m. CET	Male	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	A	Permissief	5	7	9	7	8	7,2	8
2019/10/14 11:05:49 a.m. CET	Female	15/16	Taiwan(EOC)	Country side	Senior middle school / 高中	C	Permissief	2	1	2	3	5	2,6	6
2019/10/14 11:26:53 a.m. CET	Female	17/18	China	City	Junior middle school / 初中	B	Permissief	10	8	8	9	10	9	7
2019/10/14 11:39:50 a.m. CET	Female	15/16	China	Country side	Senior middle school / 高中		Autoritair	10	10	10	10	10	10	6
2019/10/14 11:46:04 a.m. CET	Female	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	B	Permissief	3	4	3	5	6	4,2	4
2019/10/15 2:49:08 p.m. CET	Male	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	A	Permissief	4	1	7	4	6	4,4	6
2019/10/16 9:23:20 a.m. CET	Female	12/13/14	China	Country side	Junior middle school / 初中	A	Autoritatief	7	5	5	3	8	5,6	3
2019/10/17 8:21:59 a.m. CET	Female	17/18	China	Country side	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	5	6	6	7	6	6	7
2019/10/30 10:25:57 a.m. CET	Female	12/13/14	China	City	Vocational senior middle school /中专	A	Autoritatief	4	1	2	1	8	3,2	5
2019/10/30 10:36:58 a.m. CET	Male	17/18	China	City	Vocational senior middle school /中专	B	Permissief	6	3	10	10	8	7,4	5
2019/10/30 11:00:43 a.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritair	6	7	7	7	7	6,8	6
2019/10/30 11:05:23 a.m. CET	Female	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	7	4	3	9	8	6,2	6
2019/11/14 10:37:13 a.m. CET	Male	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	7	3	4	5	3	4,4	8
2019/11/14 10:46:57 a.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	7	6	4	4	4	5	7

2019/11/14 11:33:24 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	5	5	5	5	5	5	9
2019/11/14 11:44:22 a.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	5	1	1	8	5	4	4
2019/11/14 11:45:50 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritair	10	10	10	10	10	10	4
2019/11/14 11:49:44 a.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	A		6	3	3	3	9	4,8	8
2019/11/14 11:57:05 a.m. CET	Female	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	B	Permissief	6	8	10	5	10	7,8	3
2019/11/14 12:07:16 p.m. CET	Female	15/16	China	City	Junior middle school / 初中	A	Autoritatief	5	4	3	3	4	3,8	8
2019/11/14 12:12:38 p.m. CET	Male	15/16	China	City	Vocational senior middle school /中专	B	Autoritatief	10	9	9	8	9	9	8
2019/11/14 12:21:00 p.m. CET	Female	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	A	Permissief	5	1	7	1	7	4,2	5
2019/11/14 12:27:36 p.m. CET	Female	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	D	Permissief	5	5	6	9	10	7	5
2019/11/14 12:35:11 p.m. CET	Male	17/18	China	Country side	Senior middle school / 高中	C	Permissief	8	9	7	6	9	7,8	9
2019/11/14 12:37:41 p.m. CET	Female	15/16	Taiwan	City	Vocational senior middle school /中专	B	Permissief	4	8	8	9	7	7,2	8
2019/11/14 12:49:01 p.m. CET	Female	15/16	China	Village	Vocational senior middle school /中专	A	Verwaarloz end	5	4	6	6	10	6,2	5
2019/11/14 12:51:55 p.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	B	Permissief	2	1	5	3	2	2,6	10
2019/11/14 12:55:52 p.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	6	3	4	4	5	4,4	6
2019/11/15 8:27:40 a.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	1	1	5	5	7	3,8	7
2019/11/15 8:51:25 a.m. CET	Male	17/18	China	Country side	Senior middle school / 高中	B	Permissief	6	2	9	5	7	5,8	7
2019/11/15 8:52:59 a.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	C	Verwaarloz end	5	3	2	1	3	2,8	1
2019/11/20 7:08:32 a.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	1	1	5	5	7	3,8	7
2019/11/21 9:30:05 a.m. CET	Female	15/16	China	Country side	Senior middle school / 高中	B	Permissief	9	9	7	6	6	7,4	7
2019/11/21 9:38:18 a.m. CET	Female	17/18	Taiwan	City	Senior middle school / 高中	A	Permissief	8	7	7	6	7	7	7
2019/11/21 10:08:16 a.m. CET	Other	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	B	Permissief	9	9	9	9	9	9	6
2019/11/21 10:08:20 a.m. CET	Other	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	B	Permissief	9	9	9	9	9	9	6
2019/11/21 12:37:15 p.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	10	2	10	4	5	6,2	8

2019/11/21 12:38:06 p.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	4	4	3	4	5	4	2
2019/11/21 12:39:07 p.m. CET	Female	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	6	6	5	4	3	4,8	8
2019/11/21 3:06:11 p.m. CET	Female	15/16	Taiwan	Village	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	5	3	8	5	6	5,4	8
2019/11/25 9:27:49 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Junior middle school / 初中	B	Permissief	1	1	1	1	1	1	7
2019/11/25 10:05:46 a.m. CET	Female	17/18	Taiwan	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	3	3	6	6	8	5,2	8
2019/11/25 10:11:15 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Vocational senior middle school /中专	A	Autoritatief	7	1	10	10	10	7,6	6
2019/11/25 10:19:55 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	2	2	1	1	1	1,4	8
2019/11/25 10:28:52 a.m. CET	Female	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	9	1	10	10	8	7,6	7
2019/11/25 10:37:25 a.m. CET	Female	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	2	5	6	5	9	5,4	6
2019/11/25 10:39:24 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	5	5	7	6	5	5,6	7
2019/11/25 10:46:38 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	A	Permissief	4	3	3	2	5	3,4	7
2019/11/25 11:40:55 a.m. CET	Female	15/16	Taiwan	Country side	Vocational senior middle school /中专	B	Permissief	1	1	9	2	5	3,6	7
2019/11/27 12:55:22 p.m. CET	Female	15/16	China	City	Vocational senior middle school /中专	B	Permissief	5	6	6	6	6	5,8	9
2019/11/28 9:43:39 a.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	B	Permissief	1	1	6	9	1	3,6	6
2019/11/28 9:46:25 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	B	Permissief	3	6	4	6	7	5,2	6
2019/11/28 9:47:38 a.m. CET	Female	17/18	Taiwan	City	Senior middle school / 高中	A	Permissief	6	8	9	9	9	8,2	5
2019/11/28 9:47:49 a.m. CET	Female	15/16	Taiwan	City	Senior middle school / 高中	A	Permissief	4	7	6	4	9	6	6
2019/11/28 9:49:25 a.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	A	Permissief	10	10	9	8	10	9,4	8
2019/11/28 9:58:04 a.m. CET	Female	17/18	Taiwan	City	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	8	5	7	8	5	6,6	7
2019/11/28 9:58:16 a.m. CET	Female	15/16	Taiwan	City	Senior middle school / 高中	B	Permissief	9	8	6	6	5	6,8	5
2019/11/28 10:10:05 a.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	6	4	6	8	10	6,8	7
2019/11/28 10:13:23 a.m. CET	Female	15/16	Taiwan 臺灣🇹🇼	Country side	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	3	3	5	5	5	4,2	5
2019/11/28 10:16:17 a.m. CET	Female	15/16	Taiwan	Country side	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	4	2	7	2	6	4,2	5

2019/11/28 10:24:31 a.m. CET	Male	15/16	Taiwan	City	Senior middle school / 高中	B	Permissief	4	4	6	1	8	4,6	5
2019/11/28 10:55:17 a.m. CET	Other	15/16	Taiwan	City	Senior middle school / 高中	D	Permissief	7	10	9	7	9	8,4	9
2019/11/28 10:59:03 a.m. CET	Female	15/16	Rebulic Of China	City	Senior middle school / 高中	B	Autoritair	10	6	4	8	3	6,2	3
2019/11/28 11:29:42 a.m. CET	Female	15/16	Taiwan	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	8	5	3	6	10	6,4	5
2019/11/28 11:39:43 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	4	1	10	3	9	5,4	5
2019/11/28 12:23:32 p.m. CET	Female	15/16	Taiwan	Country side	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	5	5	8	5	9	6,4	8
2019/11/28 12:26:50 p.m. CET	Female	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	A	Permissief	3	4	5	6	10	5,6	6
2019/11/28 12:27:08 p.m. CET	Female	12/13/14	China	City	Junior middle school / 初中	A	Verwaarloz end	5	8	8	7	6	6,8	6
2019/11/28 12:37:54 p.m. CET	Male	17/18	China	Village	Senior middle school / 高中	B	Permissief	3	1	8	7	6	5	5
2019/11/30 8:13:48 a.m. CET	Female	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	B	Verwaarloz end	7	9	9	8	9	8,4	6
2019/11/30 1:57:35 p.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	B	Permissief	5	5	6	3	4	4,6	8
2019/11/30 4:05:30 p.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	6	6	6	6	5	5,8	5
2019/11/30 4:20:27 p.m. CET	Male	12/13/14	China	City	Junior middle school / 初中	A	Autoritatief	8	6	8	8	8	7,6	7
2019/12/02 9:56:21 a.m. CET	Female	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	A	Autoritatief	8	7	10	7	10	8,4	7
2019/12/02 10:05:20 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	C	Autoritatief	6	1	5	5	5	4,4	7
2019/12/02 10:11:32 a.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	A	Verwaarloz end	5	3	3	1	7	3,8	3
2019/12/02 10:19:07 a.m. CET	Female	12/13/14	China	City	Junior middle school / 初中	A	Permissief	2	2	7	5	10	5,2	8
2019/12/02 10:22:02 a.m. CET	Female	17/18	Taiwan	City	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	6	3	7	6	4	5,2	6
2019/12/02 10:32:35 a.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	B	Verwaarloz end	10	10	8	1	10	7,8	5
2019/12/02 10:35:32 a.m. CET	Female	15/16	China	Country side	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	9	8	8	6	5	7,2	8
2019/12/02 10:39:19 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	6	7	8	5	10	7,2	6
2019/12/02 10:44:21 a.m. CET	Female	15/16	Taiwan	City	Senior middle school / 高中	A	Permissief	2	2	3	3	9	3,8	7
2019/12/02 12:37:12 p.m. CET	Female	17/18	Taiwan	City	Senior middle school / 高中	A	Permissief	4	4	6	7	9	6	7
2019/12/05 9:29:53 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Junior middle school / 初中	B	Autoritatief	8	10	6	7	10	8,2	10

2019/12/05 10:05:17 a.m. CET	Male	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	C	Permissief	4	3	6	5	4	4,4	5
2019/12/05 10:30:23 a.m. CET	Male	15/16	China	City	Vocational senior middle school /中专	C	Permissief	9	8	7	7	9	8	8
2019/12/05 12:23:44 p.m. CET	Female	17/18	China	Country side	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	8	8	7	9	9	8,2	6
2019/12/05 12:34:27 p.m. CET	Male	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	B		4	2	5	4	5	4	6
2019/12/05 12:42:02 p.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	C	Autoritatief	4	5	6	2	10	5,4	3
2019/12/09 9:23:49 a.m. CET	Female	17/18	China	City	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	8	10	4	5	9	7,2	7
2019/12/09 9:31:21 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	C	Autoritatief	8	5	5	8	10	7,2	4
2019/12/09 10:27:23 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	A	Verwaarloz end	3	2	7	5	5	4,4	8
2019/12/13 2:16:34 p.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	B	Permissief	4	7	5	8	10	6,8	6
2019/12/16 9:19:09 a.m. CET	Female	15/16	China	City	Senior middle school / 高中	B	Autoritatief	9	7	3	6	4	5,8	5
2019/12/16 9:20:47 a.m. CET	Female	17/18	China	City	Vocational senior middle school /中专	C	Permissief	4	4	8	8	4	5,6	6